

บทที่ 5

ลักษณะทั่วไปของชุมชน

จังหวัดฉะเชิงเทราแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ราชการบริหารส่วนภูมิภาคมี 10 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 92 ตำบล 819 หมู่บ้าน โดยกิ่งอำเภอคลองเขื่อนได้แยกออกจากอำเภอบางคล้า ในปี 2537 และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและ สุขาภิบาล

5.1 ที่ตั้งของชุมชน

อำเภอเมือง

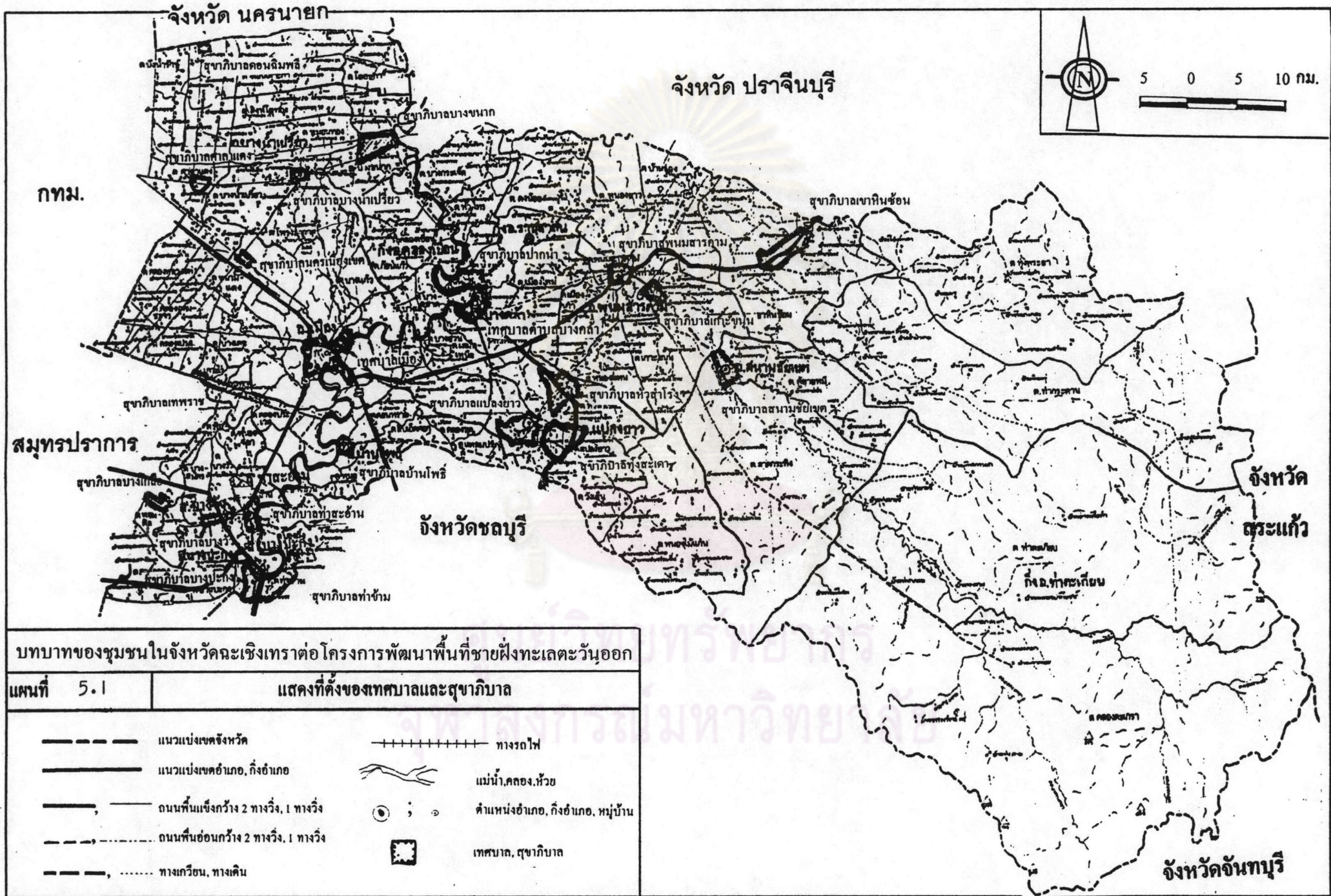
เป็นที่ตั้งของจังหวัดและเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ ประมาณ 75 กม. ทางรถไฟ 60 กม. มีพื้นที่ 335 ตร.กม. แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 19 ตำบล

เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา

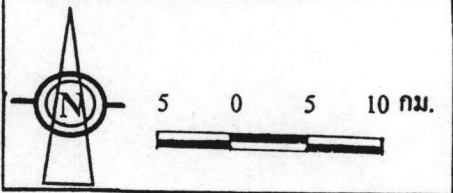
ขนาดของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรามีเนื้อที่ 12.76 ตร.กม. มีตำบลโสธร บางดินเปิด บ้านใหม่ บางขวัญ วัดตะเคียน หน้าเมือง ครอบคลุมพื้นที่ฝั่งตะวันตก และฝั่งตะวันออกของแม่น้ำ บางปะกง สภาพภูมิประเทศทั่วไปเป็นที่ราบ มีเส้นทางคมนาคมสายสำคัญผ่านชุมชน ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 (ถนนสุวินทวงศ์) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 314 (ฉะเชิงเทรา-บางปะกง) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 315 (ชลบุรี-ฉะเชิงเทรา) และทางรถไฟสายตะวันออก (กรุงเทพฯ-สัตหีบ)

สุขาภิบาลนครเนื่องเขต

สุขาภิบาลนครเนื่องเขตตั้งอยู่ทางตอนเหนือของอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ครอบคลุม ตำบล คลองนครเนื่องเขตบางส่วน มีพื้นที่ 1.5 ตารางกิโลเมตรอยู่ห่างจากเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา 14 กม. ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกง ประกอบด้วยคลองสำคัญๆ เช่น คลองนครเนื่องเขต คลองท่าไข่ และคลองขวาง

จังหวัด ปราจีนบุรี

กทม.

สมุทรปราการ

จังหวัดชลบุรี

จังหวัด
สระแก้ว

จังหวัดจันทบุรี

บทบาทของชุมชนในจังหวัดจะเชิงเทราต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 5.1	แสดงที่ตั้งของเทศบาลและสุขาภิบาล
-----	แนวแบ่งเขตจังหวัด
-----	แนวแบ่งเขตอำเภอ, กิ่งอำเภอ
-----	ถนนพื้นแข็งกว้าง 2 ทางวิ่ง, 1 ทางวิ่ง
-----	ถนนพื้นอ่อนกว้าง 2 ทางวิ่ง, 1 ทางวิ่ง
-----	ทางกรวย, ทางดิน
+++++	ทางรถไฟ
~~~~~	แม่น้ำ, คลอง, ห้วย
○ ; ○	ตำแหน่งอำเภอ, กิ่งอำเภอ, หมู่บ้าน
☀	เทศบาล, สุขาภิบาล

อำเภอบางปะกง

ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดฉะเชิงเทรา ห่างจาก กรุงเทพมหานคร 46 กม. และห่างจาก จังหวัดฉะเชิงเทรา 22 กม. มีพื้นที่ 275.893 ตร.กม. แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 ตำบล มีชุมชนเมือง 5 แห่ง คือ สุขาภิบาลบางปะกง สุขาภิบาลท่าสะอ้าน สุขาภิบาลบางวัว สุขาภิบาลบางเกลือ และ สุขาภิบาลท่าข้าม

สุขาภิบาลบางปะกง

สุขาภิบาลบางปะกง มีเนื้อที่ 1.3 ตร.กม. ตั้งอยู่ในอำเภอบางปะกง มีแม่น้ำบางปะกง ไหลผ่านทางด้านทิศใต้ของชุมชน เส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (สุขุมวิท) ทาง หลวงแผ่นดินหมายเลข 34 และหมายเลข 314 ผ่านทางด้านตะวันออก ตะวันตกและทิศเหนือของ ชุมชน

สุขาภิบาลท่าสะอ้าน

สุขาภิบาลท่าสะอ้าน ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ครอบคลุมตำบล ท่าสะอ้านบางส่วน มีพื้นที่ 1.05 ตร.กม. มีเส้นทางคมนาคมสายสำคัญคือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 314

สุขาภิบาลบางวัว

สุขาภิบาลบางวัว ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ประกอบด้วย พื้นที่ตำบลบางส่วนของตำบลบางวัว บางสมัครและบางเกลือ มีพื้นที่ 2.50 ตร.กม. เส้นทางคมนาคม สายสำคัญ คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34

สุขาภิบาลบางเกลือ

สุขาภิบาลบางเกลือ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ครอบคลุม ตำบลหอมศีลบางส่วน พื้นที่ทั้งหมด 0.62 ตร.กม. คลองสำคัญที่ผ่านชุมชนคือ คลองลำโรง

สุขาภิบาลท่าข้าม

สุขาภิบาลท่าข้าม ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลท่าข้าม ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของแม่น้ำบางปะกง มีเนื้อที่ 20.22 ตร.กม. มีเส้นทางคมนาคมสายสำคัญคือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34

อำเภอบางคล้า

อำเภอบางคล้า อยู่ทางด้านทิศตะวันออกของจังหวัดฉะเชิงเทรา ประมาณ 15 กม. แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 ตำบล ได้แก่ ตำบลบางกระเจ็ด ตำบลหัวไทร ตำบลปากน้ำ ตำบลท่าทองหลอด ตำบลเสม็ดเหนือ ตำบลบางสวน ตำบลสาวชะโงก ตำบลเสมอใต้ แม่น้ำบางปะกงผ่านทางด้านทิศตะวันตกของอำเภอบางคล้า มีชุมชนเมือง 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลบางคล้า และสุขาภิบาลปากน้ำ

เทศบาลตำบลบางคล้า

เทศบาลตำบลบางคล้า มีเนื้อที่ 6.53 ตร.กม. ตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำบางปะกง มีเส้นทางคมนาคมสายสำคัญ คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3121 และหมายเลข 3245

สุขาภิบาลปากน้ำ

ตั้งอยู่ทางด้านเหนือของอำเภอบางคล้า จังหวัดชลบุรี ครอบคลุมตำบลปากน้ำบางส่วน มีพื้นที่ 10.07 ตร.กม. มีแม่น้ำบางปะกงผ่านด้านทิศเหนือ ตะวันออกและทิศใต้ของสุขาภิบาลปากน้ำ

อำเภอแปลงยาว

อำเภอแปลงยาว ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดฉะเชิงเทรา ประมาณ 35 กิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 4 ตำบล คือ ตำบลหัวสำโรง ตำบลแปลงยาว ตำบลวังเย็น ตำบลหนองไม้แก่น มีชุมชนเมือง 3 แห่ง คือ สุขาภิบาลแปลงยาว สุขาภิบาลหัวสำโรงและสุขาภิบาลทุ่งสะเดา

สุขาภิบาลแปลงยาว

สุขาภิบาลแปลงยาว ลักษณะพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม มีคลองชลประทานไหลผ่าน ชุมชนพื้นที่ 14.2 ตร.กม. ครอบคลุมพื้นที่ ตำบลแปลงยาว และตำบลวังเย็นบางส่วน เส้นทางคมนาคมที่สำคัญคือ ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3121

สุขาภิบาลหัวสำโรง

สุขาภิบาลหัวสำโรง เป็นสุขาภิบาล ที่ตั้งขึ้นใหม่ ในปี 2536 ประกอบด้วย ตำบลหัวสำโรง หมู่ที่ 1,2,3,4,5,6,7,8, และ 12 พื้นที่ 8.88 ตร.กม. มีคลองส่งน้ำสายใหญ่ท่าลาดและทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 เป็นทางคมนาคมที่สำคัญ

สุขาภิบาลทุ่งสะเดา

สุขาภิบาลทุ่งสะเดา เป็นสุขาภิบาลที่ตั้งขึ้นใหม่ ในปี 2536 ประกอบด้วยตำบลแปลงยาว หมู่ที่ 8,11 และตำบลวังเย็น หมู่ที่ 3,4 และ 7 พื้นที่ 8.75 ตร.กม. เป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอ แปลงยาวและหน่วยราชการระดับอำเภอ เส้นทางคมนาคมสายสำคัญ คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 337

อำเภอบางน้ำเปรี้ยว

อำเภอบางน้ำเปรี้ยวตั้งอยู่ทางทิศเหนือ ของจังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3200 เป็นระยะทางประมาณ 70 กม. ที่ตั้งของที่ว่าการอำเภออยู่ริมคลองแสนแสบ อยู่ห่างจากศาลากลางจังหวัดประมาณ 19 กม. พื้นที่ของอำเภอ 523.6 ตร.กม. แบ่งการปกครองออกเป็น 10 ตำบล คือ ตำบล บึงน้ำรักษ์ ตำบลคอนฉิมพลี ตำบลศาลาแดง ตำบลบางน้ำเปรี้ยว ตำบลโพรงอากาศ ตำบลทุ่งขนาท ตำบลหมอนทอง ตำบลสิงห์โตทอง ตำบลคอนเกาะกา ตำบลโยธะกา มีชุมชน 4 แห่งคือ สุขาภิบาลบางน้ำเปรี้ยว สุขาภิบาลบางขนาท สุขาภิบาลคอนฉิมพลี สุขาภิบาลศาลาแดง

สุขาภิบาลบางน้ำเปรี้ยว

สุขาภิบาลบางน้ำเปรี้ยว ตั้งอยู่ทางด้านเหนือของเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มต่อเนื่อง จากตำบลโพรงอากาศ และเป็นส่วนหนึ่งของที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกง ภายในชุมชนมีคลองแสนแสบ คลองขวาง ทางกรมคมนาคมที่สำคัญคือ ทางหลวงจังหวัด 3200 และ 3120 มีพื้นที่ 1.65 ตร.กม.

สุขาภิบาลบางขนาก

สุขาภิบาลบางขนากตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกของที่ว่าการอำเภอบางน้ำเปรี้ยว ห่างจากที่ทำการอำเภอบางน้ำเปรี้ยว ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3124 เป็นระยะทาง 11 กม. สภาพทั่วไปของสุขาภิบาลบางขนาก เป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกง ภายในชุมชนมีคลองแสนแสบ คลองสิบแปด คลองชีผ้าขาว สุขาภิบาลบางขนากมีพื้นที่ 5.8 ตร.กม. ตั้งอยู่ในตำบลบางขนาก หมู่ที่ 1,2,3,4 และ 6

สุขาภิบาลคอนฉิมพลี

สุขาภิบาลคอนฉิมพลี ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของที่ว่าการอำเภอบางน้ำเปรี้ยว ห่างจากที่ว่าการอำเภอ 21 กม. สภาพทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ภายในชุมชนมีคลองหกวา อยู่ทางทิศเหนือของชุมชนและคลองสิบหกผ่านกลางชุมชนในแนวเหนือใต้ สุขาภิบาลคอนฉิมพลี มีพื้นที่ 0.392 ตร.กม. ตั้งอยู่ในตำบลคอนฉิมพลี หมู่ที่ 1 และ 18 มีพื้นที่ 0.392 ตร.กม.

สุขาภิบาลศาลาแดง

สุขาภิบาลศาลาแดง ตั้งอยู่ที่ตำบลศาลาแดง จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2537 พื้นที่ 4.72 ตร.กม. ภายในสุขาภิบาลมีแหล่งน้ำหลายแห่งด้วยกัน คือ คลองนครเนื่องเขต คลองไผ่ดำ คลองพระองค์เจ้าไชยานุชิต คลองแสนแสบ

อำเภอบ้านโพธิ์ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา โดยมีระยะห่างตามเส้นทางรถไฟประมาณ 12 กม. แบ่งเขตการปกครองตามบริหารราชการส่วนภูมิภาคเป็น 17 ตำบล มีชุมชน 2 แห่ง คือ สุขาภิบาลบ้านโพธิ์ และสุขาภิบาลเทพราช

สุขาภิบาลบ้านโพธิ์

สุขาภิบาลบ้านโพธิ์ เป็นที่ตั้งของอำเภอบ้านโพธิ์ มีพื้นที่ 1 ตร.กม. สภาพทั่วไปของพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกง ภายในชุมชนมีคลองสนามชัยเขตไหลผ่านตอนบนของชุมชนและคลองนาล่างไหลผ่านชุมชนด้านใต้

สุขาภิบาลเทพราช

สุขาภิบาลเทพราช ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา โดยมีระยะห่างประมาณ 15.6 กม. สุขาภิบาลเทพราช ตั้งอยู่ในตำบลเทพราช หมู่ที่ 1,2,4,5 และ 6 และตำบลเกาะโร หมู่ที่ 1,2 และ 4 มีพื้นที่ 297 ตร.กม. สภาพทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำทางทิศตะวันตกของแม่น้ำบางปะกง ภายในชุมชนมีแหล่งน้ำที่สำคัญ คือ คลองประเวศน์บุรีรัมย์

อำเภอพนมสารคาม

อำเภอพนมสารคาม ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองฉะเชิงเทราไปทางทิศตะวันออกประมาณ 34 กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 ตำบล คือ ตำบลหนองยาว ตำบลพนมสารคาม ตำบลเมืองเก่า ตำบลหนองแห่น ตำบลเกาะขนน ตำบลท่าสะอ้าน ตำบลบ้านซ่อง ตำบลเขาหินซ้อน เป็น 3 สุขาภิบาล คือ สุขาภิบาลพนมสารคาม สุขาภิบาลเกาะขนน สุขาภิบาลเขาหินซ้อน

สุขาภิบาลพนมสารคาม

สุขาภิบาลพนมสารคาม ตั้งอยู่บริเวณที่ราบทางทิศตะวันตกของอำเภอพนมสารคาม โดยมีคลองท่าลาดไหลผ่านด้านใต้ของชุมชน สุขาภิบาลพนมสารคามมีพื้นที่ 2.30 ตร.กม. เส้นทางคมนาคมสายสำคัญ คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 ผ่านศูนย์กลางของชุมชน

สุขาภิบาลเกาะขนน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของที่ว่าการอำเภอพนมสารคามประมาณ 10 กม. พื้นที่ชุมชนเป็นที่ราบ มีคลองท่าลาดไหลผ่านด้านตะวันตกและตะวันตกเฉียงใต้ของชุมชน มีพื้นที่ 3.6 ตร.กม. ตั้งอยู่ในตำบลเกาะขนน หมู่ที่ 1,2 และ 3

สุขาภิบาลเขานินช้อน

สุขาภิบาลเขานินช้อน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของที่ว่าการอำเภอพนมสารคาม ประมาณ 15 กม. เป็นสุขาภิบาลที่จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2536 ประกอบด้วย หมู่ที่ 1,2,9 และ 10 ของตำบล เขานินช้อน มีพื้นที่ 12.59 ตร.กม. เส้นทางคมนาคมที่สำคัญคือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304

อำเภอสนามชัยเขต

อำเภอสนามชัยเขตตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ประมาณ 40 กม. มีพื้นที่ 163.6 ตร.กม. แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 4 ตำบล คือ ตำบลทุ่งพระยา ตำบลท่ากระดาน ตำบลคูยาศหมี ตำบลลาดกระทิง สุขาภิบาล 1 แห่ง คือ สุขาภิบาลสนามชัยเขต

สุขาภิบาลสนามชัยเขต

สุขาภิบาลสนามชัยเขต ตั้งอยู่ในตำบลคูยาศหมี เป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอสนามชัยเขต สภาพพื้นที่มีแนวสียัดไหลผ่าน ทางตอนเหนือและตะวันออกของชุมชน มีพื้นที่ 5 ตร.กม.

อำเภอราชสาส์น

อำเภอราชสาส์น ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ระยะทางประมาณ 46 กม. มีพื้นที่ 134.9 ตร.กม. แยกการปกครองออกจากอำเภอพนมสารคาม แบ่งการปกครองออกเป็น 3 ตำบล คือ ตำบลคดงน้อย ตำบลบางคา ตำบลเมืองใหม่

สุขาภิบาลราชสาส์น

สุขาภิบาลราชสาส์น จัดตั้งในปี พ.ศ. 2538 เป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอราชสาส์นและหน่วยงานราชการต่างๆ อยู่ในตำบลบางคา และตำบลคดงน้อย บางส่วน มีพื้นที่ 12.76 ตร.กม.

อำเภอท่าตะเกียบ

อำเภอท่าตะเกียบ แยกการปกครองออกจากอำเภอสนามชัยเขต เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2539 ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดฉะเชิงเทรา ประมาณ 80 กม. มีเขตการปกครอง 2 ตำบล คือ ตำบลท่าตะเกียบ และตำบลคลองตะเกรา มีเนื้อที่ประมาณ 1,084 ตร.กม.

กิ่งอำเภอคลองเขื่อน

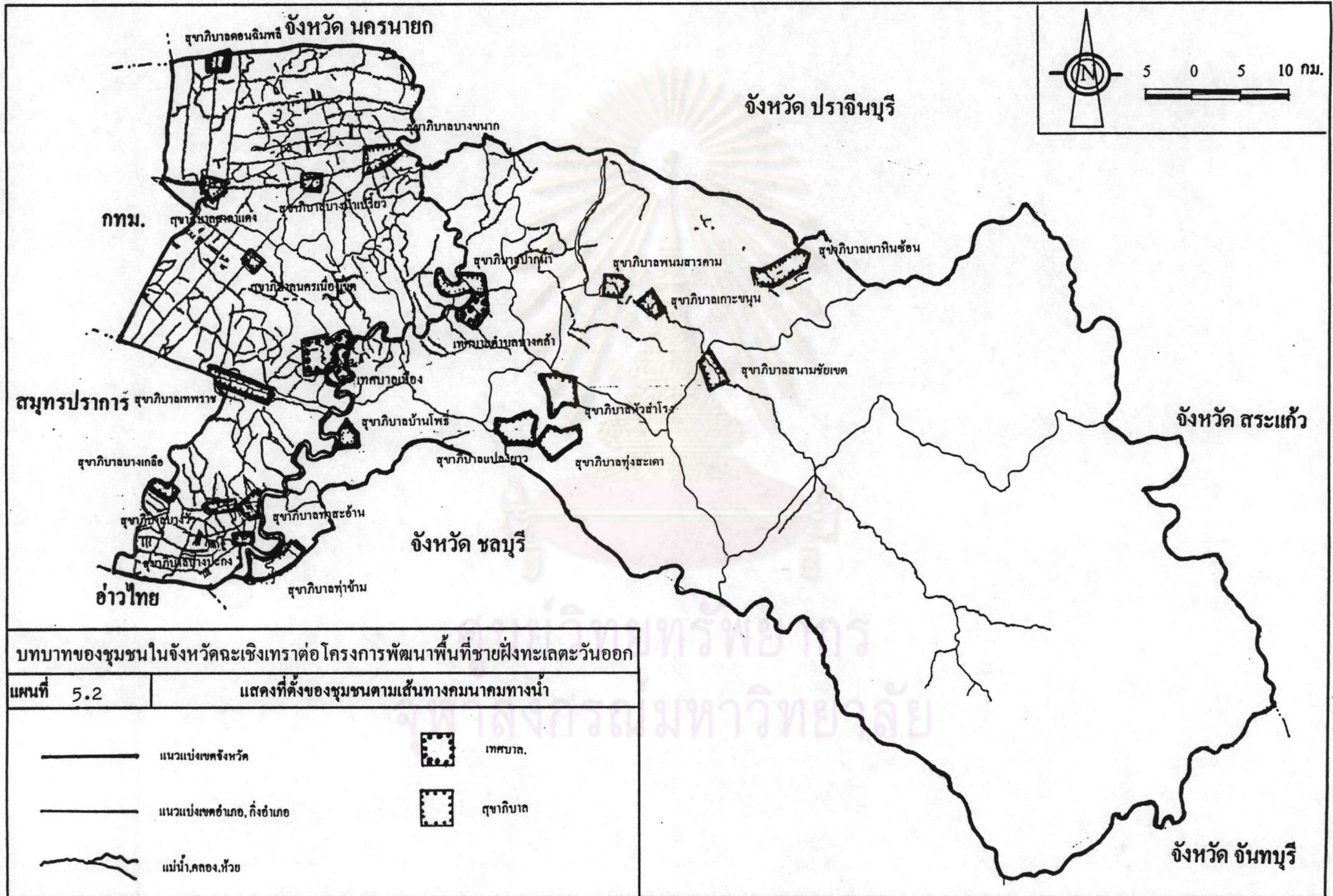
กิ่งอำเภอคลองเขื่อน แยกการปกครองจากอำเภอบางคล้า เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2536 ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดฉะเชิงเทรา 16 กม. แบ่งการปกครองออกเป็น 5 ตำบล คือ ตำบลบางโรง ตำบลคลองเขื่อน ตำบลก้อนแก้ว ตำบลบางตลาด ตำบลบางเสา มีพื้นที่ 128 ตารางกิโลเมตร

ตาราง 5.1 ชุมชนเมืองเทศบาลและสุขาภิบาล ในจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2538

อำเภอ	เทศบาล/สุขาภิบาล	ปีที่จัดตั้ง	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประกอบด้วยเขต การปกครอง (ตำบล)
เมืองฉะเชิงเทรา	เทศบาลเมือง	2478	12.76	โศธร, บางขวัญ, บางดินเป็ด, วัดตะเคียน, หน้าเมือง
	ส. นครเนื่องเขต	2499	1.5	คลองนครเนื่องเขต
บางคล้า	เทศบาล	2480	6.53	บางคล้า
	ส. ปากน้ำ	2516	10.07	ปากน้ำ
บางน้ำเปรี้ยว	ส. บางน้ำเปรี้ยว	2498	1.65	บางน้ำเปรี้ยว, โพรงอากาศ
	ส. ดอนฉิมพลี	2499	0.392	ดอนฉิมพลี
	ส. บางขนาก	2515	5.8	บางขนาก
	ส. ศาลาแดง	2537	4.72	ศาลาแดง

อำเภอ	เทศบาล/สุขาภิบาล	ปีที่จัดตั้ง	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประกอบด้วยเขต การปกครอง (ตำบล)
บางปะกง	ส. บางปะกง	2499	1.3	บางปะกง
	ส. ท่าสะพาน	2499	1.05	ท่าสะพาน
	ส. บางวัว	2506	2.50	บางวัว, บางสมัคร, บางเกลือ
	ส. บางเกลือ	2507	0.62	หอมศีล
	ส. ท่าข้าม	2536	20.22	ท่าข้าม
บ้านโพธิ์	ส. เทพราช	2499	3.5	เทพราช
	ส. บ้านโพธิ์	2499	1.0	บ้านโพธิ์
พนมสารคาม	ส. พนมสารคาม	2499	2.30	พนมสารคาม
	ส. เกาะขุ่น	2506	3.6	เกาะขุ่น
	ส. เขาคันทรง	2536	12.59	เขาคันทรง
สนามชัยเขต	ส. สนามชัยเขต	2520	5	คูยวมณี
แปลงยาว	ส. แปลงยาว	-	14.2	แปลงยาว
	ส. หัวสำโรง	2536	8.88	หัวสำโรง
	ส. หุ้งสะเดา	2536	8.75	แปลงยาว, วังเย็น
ราชสาส์น	-	-	-	-
ท่าตะเกียบ	-	-	-	-

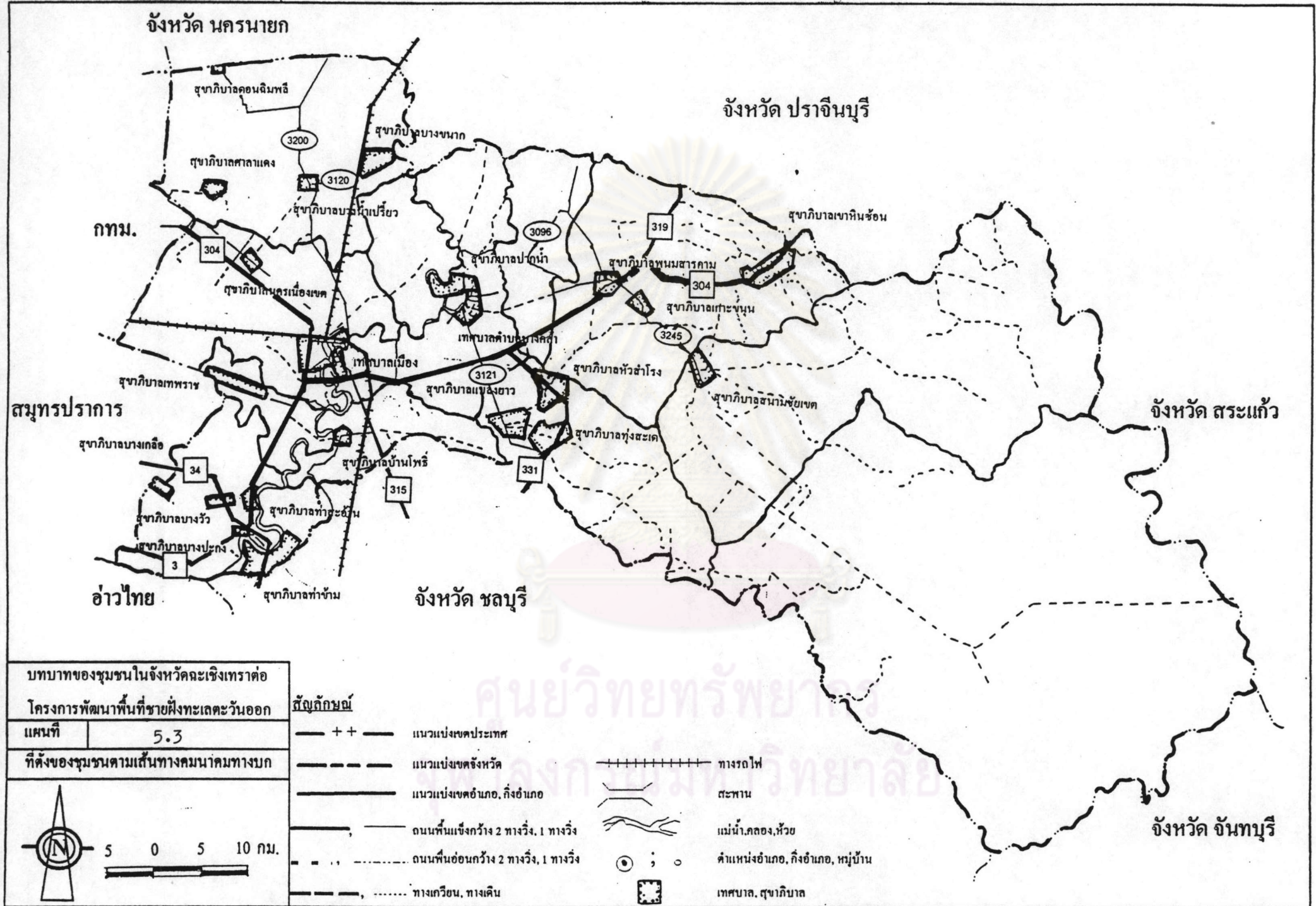
ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

บทบาทของชุมชนในจังหวัดละเจียงเทราต่อ โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 5.2 แสดงที่ตั้งของชุมชนตามเส้นทางคมนาคมทางน้ำ

	แนวแบ่งเขตจังหวัด		เทศบาล.
	แนวแบ่งเขตตำบล, กิ่งอำเภอ		สุขาภิบาล
	แม่น้ำ, คลอง, ห้วย		

จังหวัด นครนายก

จังหวัด ปราจีนบุรี

กทม.

สมุทรปราการ

อ่าวไทย

จังหวัด ชลบุรี

จังหวัด สระแก้ว

จังหวัด จันทบุรี

บทบาทของชุมชนในจังหวัดละเจียงเทราต่อ
โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 5.3

ที่ตั้งของชุมชนตามเส้นทางคมนาคมทางบก

- สัญลักษณ์**
- + + — แนวแบ่งเขตประเทศ
  - — — — — แนวแบ่งเขตจังหวัด
  - — — — — แนวแบ่งเขตอำเภอ, กิ่งอำเภอ
  - — — — — ถนนพื้นแข็งกว้าง 2 ทางวิ่ง, 1 ทางวิ่ง
  - . - . - . - . - . - . - . ถนนพื้นอ่อนกว้าง 2 ทางวิ่ง, 1 ทางวิ่ง
  - ..... ทางเควียน, ทางเดิน

- +++++ ทางรถไฟ
- ===== สะพาน
- ~~~~~ แม่น้ำ, คลอง, ห้วย
- ; ○ ตำแหน่งอำเภอ, กิ่งอำเภอ, หมู่บ้าน
- เทศบาล, สุขาภิบาล

5.2 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 5,351 ตร.กม. ประกอบกิจกรรมพื้นที่เกษตร 3,792.376 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 70.87 พืชที่สำคัญได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง และไม้ผล พื้นที่ป่าไม้จำนวน 1,312.98 ตร.กม. คิดเป็นร้อยละ 24.54

การใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละสุขาภิบาลของจังหวัดฉะเชิงเทรา มีรายละเอียดดังนี้

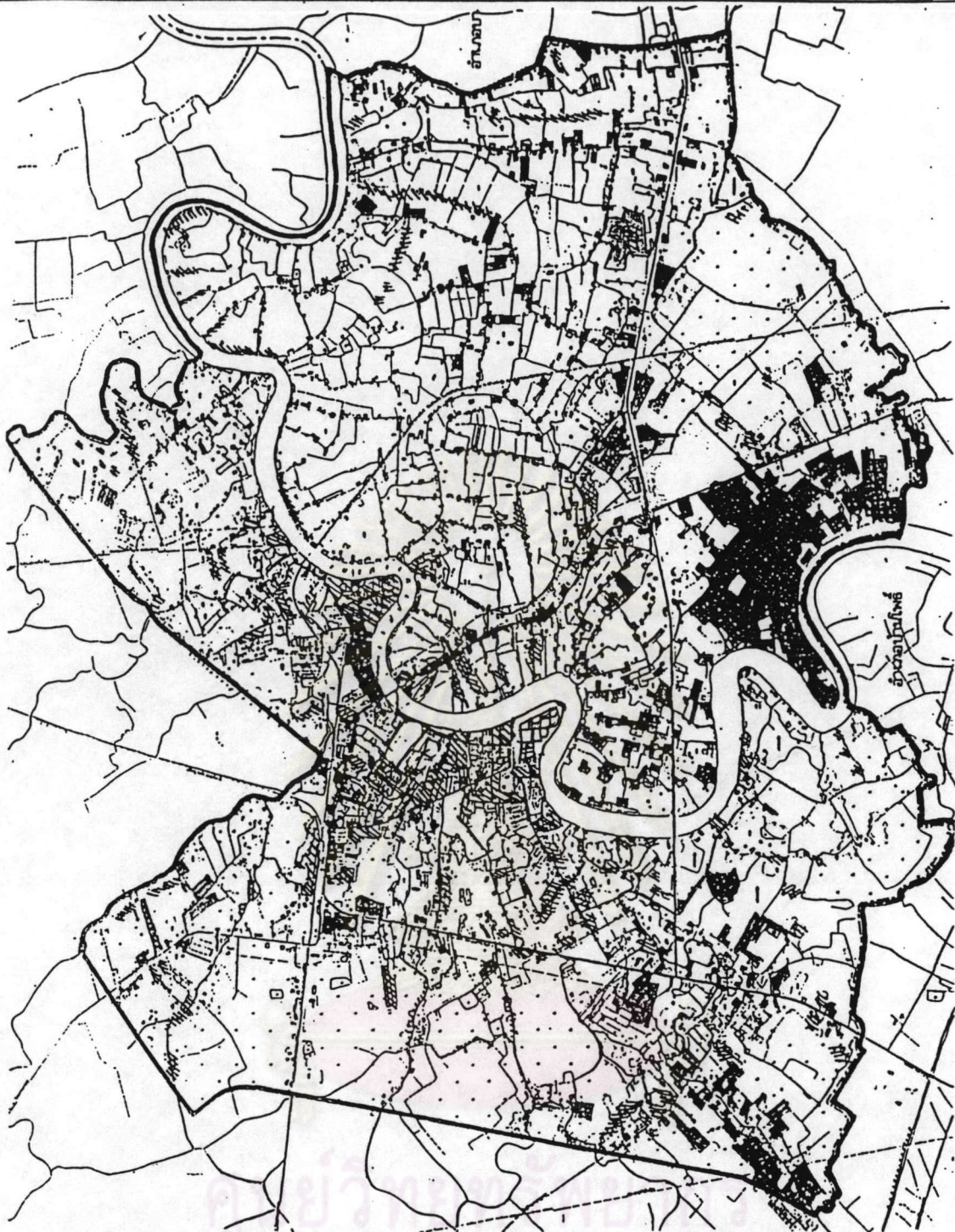
เทศบาลเมือง

ศักยภาพของพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกง ชุมชนตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำ มีความหนาแน่นบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำบางปะกง โดยมีศูนย์กลางการค้าอยู่บริเวณถนนชุมพล ซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดเดิม ถนนสุภกิจ ถนนมหาจักรพรรดิ ไปจนถึงสถานีรถไฟฉะเชิงเทรา ในส่วนของที่พักอาศัย การค้า จะตั้งอยู่บริเวณโดยรอบศูนย์การค้า (ไคมอนด์) และสถานที่ราชการ พบว่ามีความหนาแน่นบริเวณชุมชนเดิม ริมคลองท่าไข่ อุตสาหกรรมและโกดังสินค้ากระจายตัวบริเวณทางหลวง 304 (ถนนสุวินทวงศ์) และทางหลวงหมายเลข 314 (ฉะเชิงเทรา-บางปะกง) ส่วนมากตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล การใช้ที่ดินด้านเกษตรกรรมและที่ว่างจะน้อย

สุขาภิบาลนครเนื่องเขต

ลักษณะชุมชนเป็นชุมชนขนาดเล็กมีการอยู่อาศัยอย่างหนาแน่นบริเวณสองฟากฝั่งคลองนครเนื่องเขต อาคารพักอาศัยมีลักษณะเป็นเรือนแถวไม้สองชั้นและบ้านใต้ถุนสูง พบว่าในอดีตชุมชนมีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านธุรกิจการค้าค่อนข้างมาก มีร้านค้ามากมายกระจายตัวอยู่ของสองฝั่งคลองนครเนื่องเขตเนื่องจาก คนส่วนมากใช้คลองเนื่องเขตเป็นทางสัญจรไปมา แต่ในปัจจุบันเมื่อมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 (สุวินทวงศ์) ตัดผ่านด้านใต้ของชุมชนส่งผลให้การสัญจรของคนส่วนมากใช้เส้นทางหลวงแผ่นดิน จึงทำให้เศรษฐกิจในชุมชนจึงเริ่มซบเซา

ในส่วนของอุตสาหกรรมและคลังสินค้า มีโรงสี 2 โรง เป็นแหล่งรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรบริเวณใกล้เคียง พื้นที่ส่วนใหญ่ของชุมชนพบว่าเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและปศุสัตว์

บทบาทของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทราต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

เครื่องหมาย

- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- พาณิชยกรรม
- จุดสาธารณะ+คลังสินค้า
- สถานที่ราชการ
- สถาบันการศึกษา
- สถาบันศาสนา
- บริเวณนันทนาการ
- เกษตรกรรมและปศุสัตว์

สัญลักษณ์

- แนวเขตวางผัง
- แนวเขตสุขาภิบาล
- ทางหลวง, ถนน
- สะพาน
- แม่น้ำ, คลอง, ห้วย
- คลองส่งน้ำ
- ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน

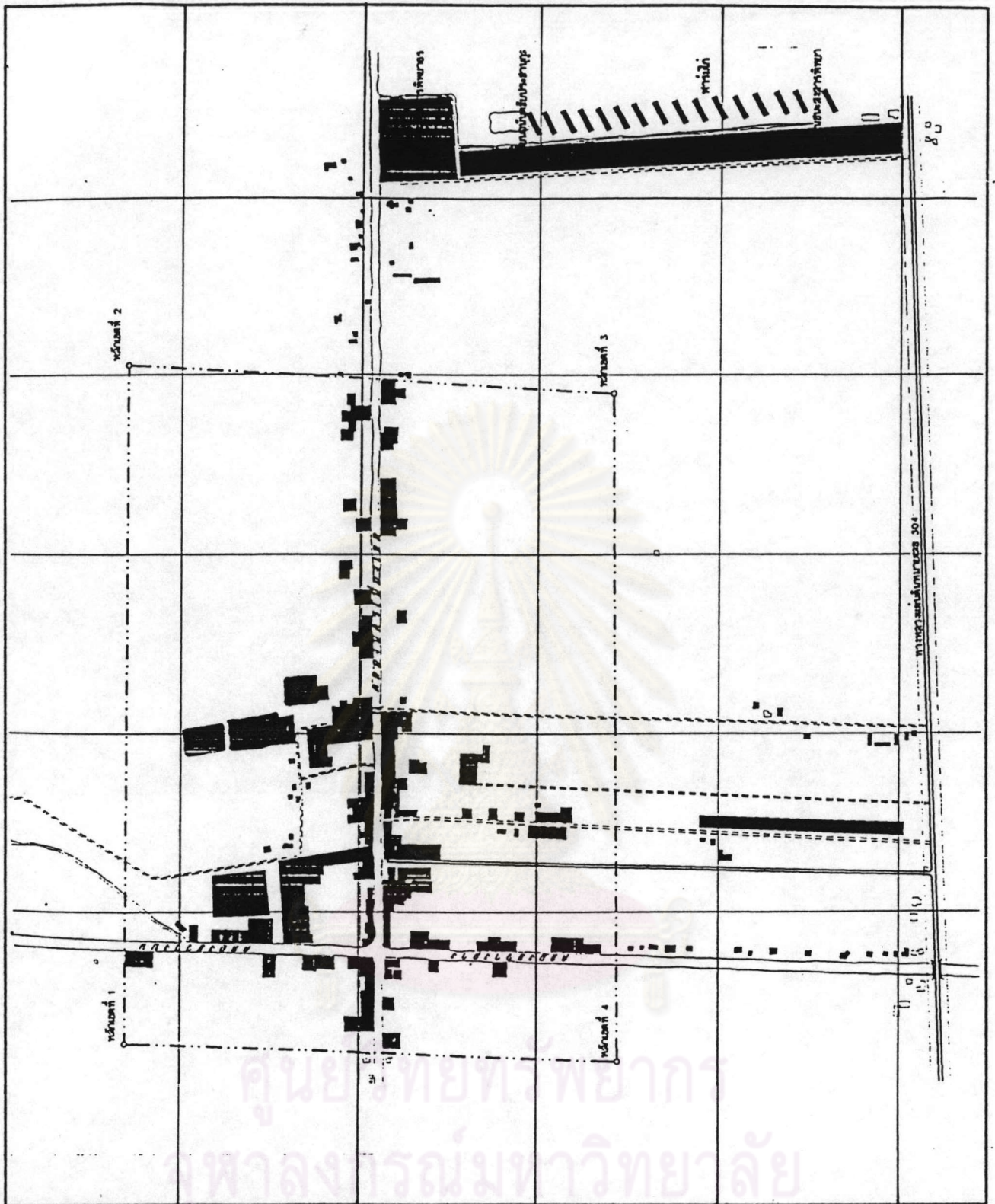
แผนที่

5.4

การใช้ประโยชน์ที่ดิน เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา

ที่มา : สำนักงานผังเมืองกระทรวงมหาดไทย

บทบาทของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

เครื่องหมาย

- ที่อยู่อาศัย
- พาณิชยกรรม
- จุดสาธารณ - คลังสินค้า
- สถานที่ราชการ
- สถานศึกษา
- สถานค้าขาย
- ทุ่งนา
- เขตสาธารณ

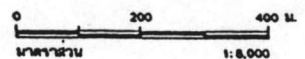
สัญลักษณ์

- แนวทางน้ำ
- - - แนวคลองน้ำ
- ทางหลวงชนบท
- == สะพาน
- ≡ แม่น้ำคลองน้ำ
- คลองน้ำ
- - - ถนนลูกรัง พื้นถนน

แผนที่

5.5

การใช้ประโยชน์ที่ดิน สุขาภิบาลนครเนื่องเขต

เทศบาลตำบลบางคล้า

ในเขตเทศบาลบริเวณถนนเลียบบแม่น้ำบางปะกง จะเป็นที่ตั้งของศูนย์กลางการบริหารราชการระดับอำเภอ ซึ่งเป็นพื้นที่ใจกลางของชุมชน ประกอบด้วย ย่านการค้า การบริการ ตลาดสด ในส่วนของที่พักอาศัยจะตั้งอยู่รอบๆ ศูนย์กลางย่านธุรกิจ สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนาและบริเวณถนนวัฒนธรรม

สุขาภิบาลปากน้ำ

มีลักษณะเป็นที่พักอาศัยเกาะตัวตามแนวถนนที่เชื่อมกับถนนวัฒนธรรม บริเวณโดยรอบ เป็นพื้นที่การเกษตรกระจายตัวอยู่ คิดเป็นประมาณกว่าร้อยละ 80 ของพื้นที่ทั้งหมด

สุขาภิบาลแปลงยาว

ศูนย์กลางของชุมชนอยู่บริเวณตลาดบางบ่อ เป็นศูนย์รวมของธุรกิจต่างๆ และที่จอดรถโดยสาร ในส่วนของพื้นที่พักอาศัยและพื้นที่พาณิชยกรรมจะตั้งอยู่ปะปนกัน เกาะไปตามถนนสายหลัก และถนนสายรอง รวมทั้งกระจายอยู่ตามแนวคลองชลประทานท่าลาด

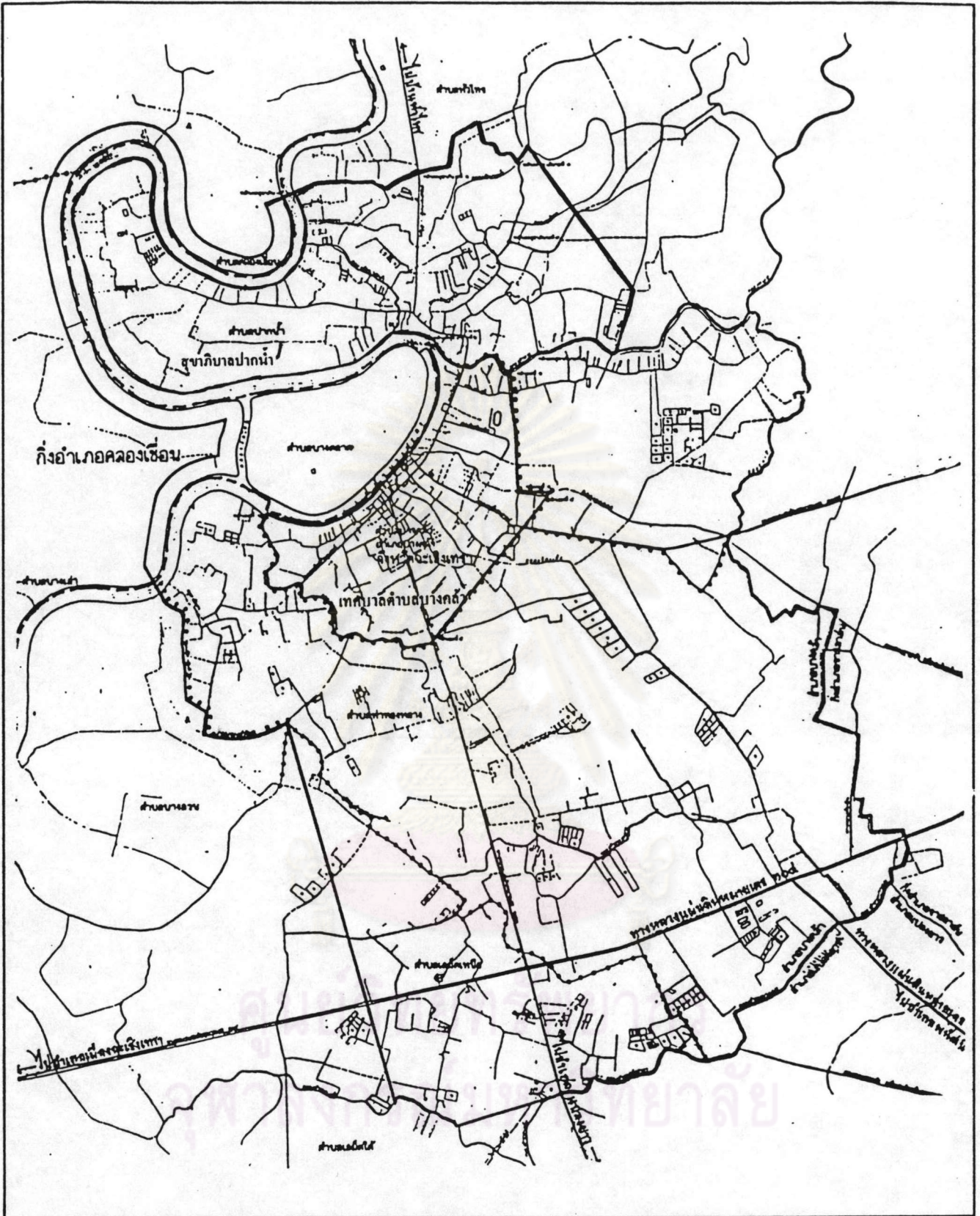
อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมบริการระบบชุมชน พื้นที่ส่วนใหญ่ยังคงเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ปลูกข้าว ทำสวน

สุขาภิบาลหัวสำโรง

พื้นที่อาศัยกระจายตัวอยู่ริมคลองชลประทาน คลองส่งน้ำท่าลาด ทางหลวงหมายเลข 331 (ฉะเชิงเทรา-สัตหีบ) และทางหลวงหมายเลข 33 หน้าวัดสำโรง พื้นที่พาณิชย์พบว่ากระจายตัวอยู่ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 33 และหน้าวัดสำโรง ปะปนกับที่พักอาศัย

พื้นที่อุตสาหกรรมจะมีการกระจายตัวอยู่ในชุมชน อุตสาหกรรมที่พบเป็นส่วนใหญ่ คือ อุตสาหกรรมบริการ เช่น ตู้ซ่อมรถยนต์ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ทำปศุสัตว์ จะอยู่บริเวณริมถนนไปบ้านสวนบนและริมคลองชลประทาน

บทบาทของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทราต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

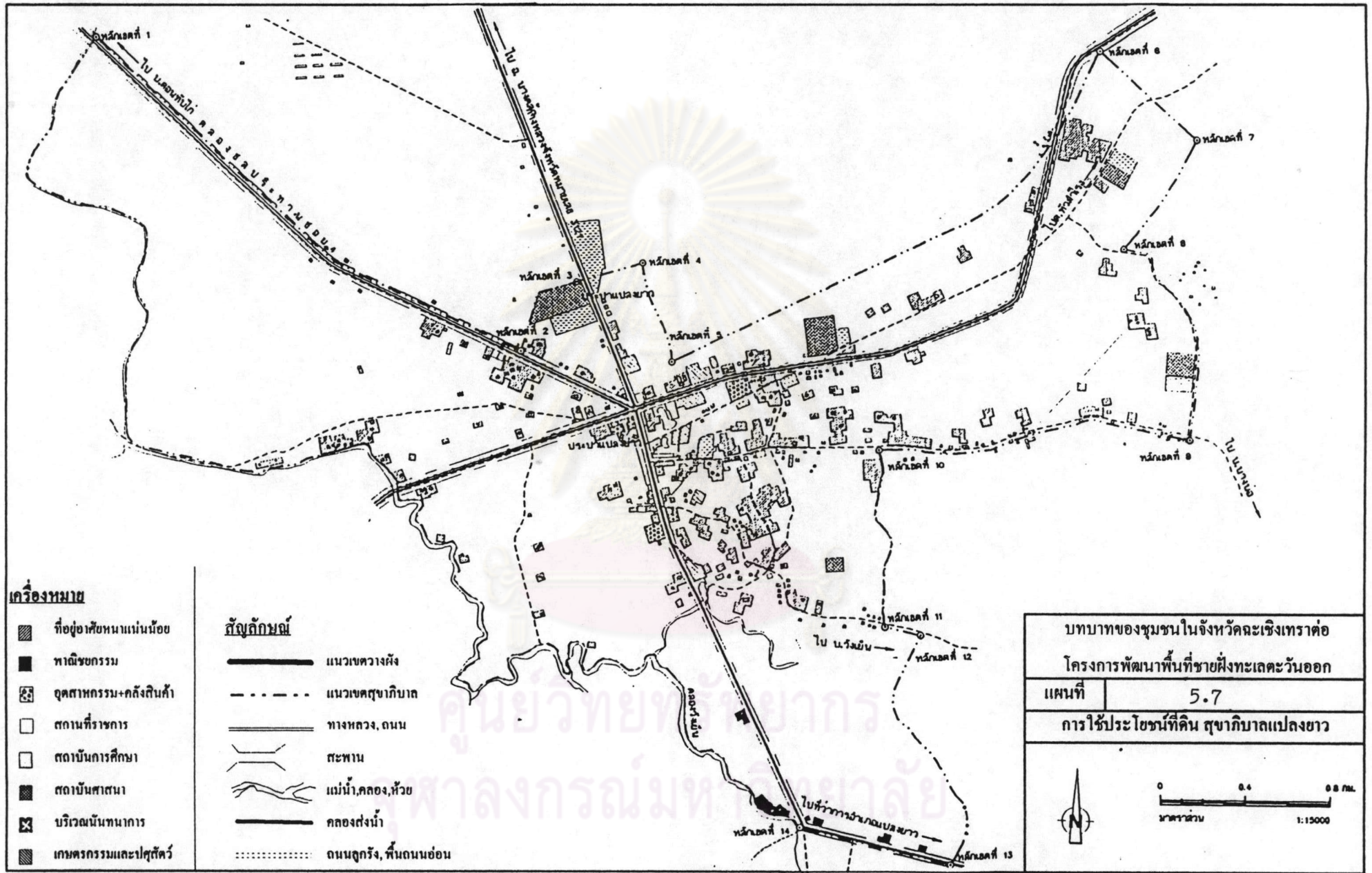
สัญลักษณ์

— แนวเขตวางผัง	แม่น้ำ, คลอง, ห้วย
- - - - - แนวเขตสุขาภิบาล	คลองส่งน้ำ
==== ทางหลวง, ถนน	..... ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน
≡ สะพาน	

แผนที่ 5.6

ที่ตั้งของสุขาภิบาลปากน้ำ, เทศบาลตำบลบางค้อ

เครื่องหมาย

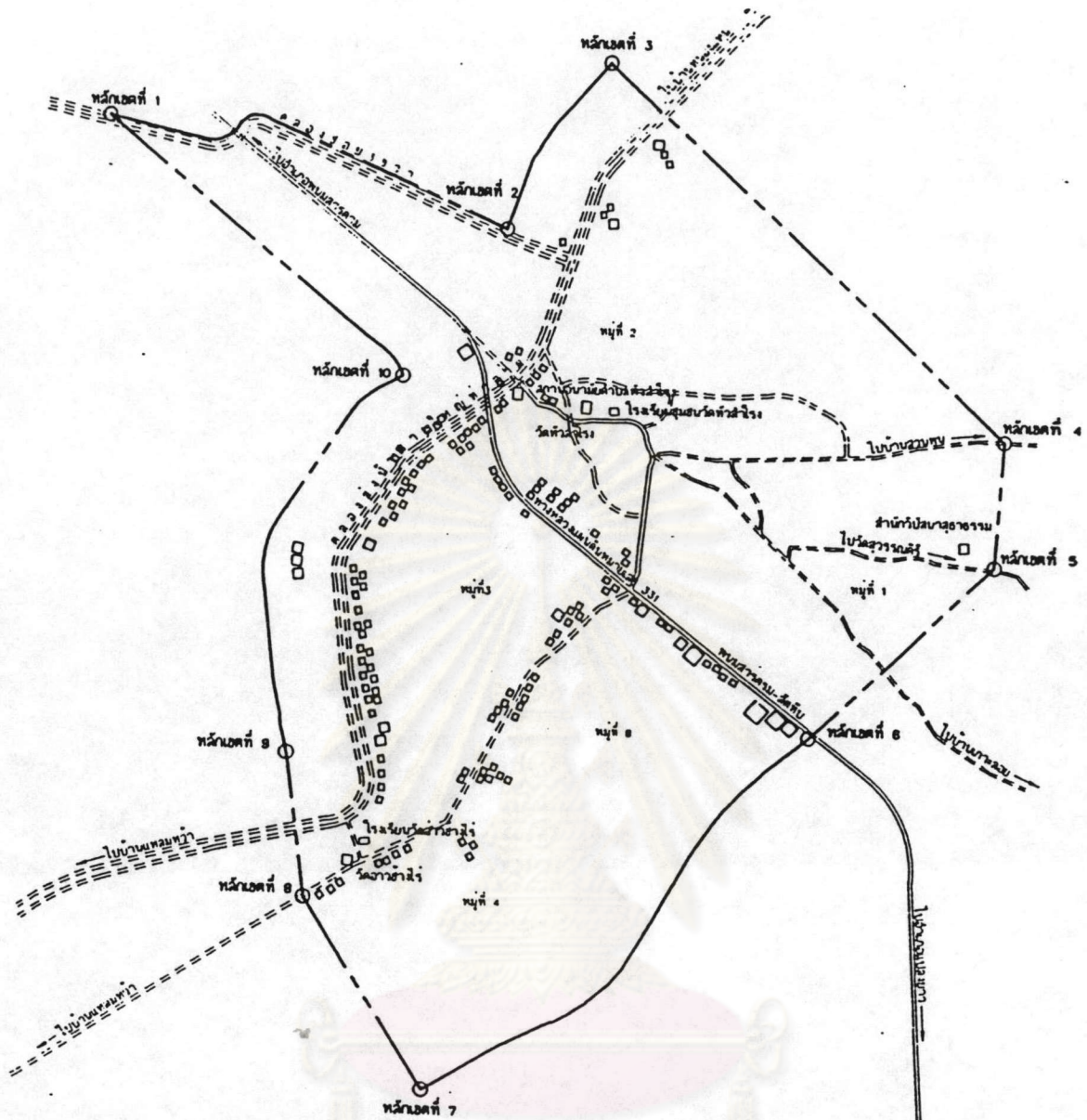
- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- พาณิชย์กรรม
- จุดสาธารณะ+คลังสินค้า
- สถานที่ราชการ
- สถาบันการศึกษา
- สถาบันศาสนา
- บริเวณนันทนาการ
- เกษตรกรรมและปศุสัตว์

สัญลักษณ์

- แนวเขตวางผัง
- แนวเขตสุขาภิบาล
- ทางหลวง, ถนน
- สะพาน
- แม่น้ำ, คลอง, ห้วย
- คลองส่งน้ำ
- ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน

บทบาทของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทราต่อ	
โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก	
แผนที่	5.7
การใช้ประโยชน์ที่ดิน สุขาภิบาลแปลงยาว	

ที่มา : สำนักงานผังเมืองกระทรวงมหาดไทย

บทบาทของชุมชนในจังหวัดพะเยาต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

เครื่องหมาย		สัญลักษณ์		แผนที่	5.8
ทิวแถวชนบทแน่นน้อย	สถาบันการศึกษา	แนวเขตวางผัง	แนวเขตสุขาภิบาล	การใช้ประโยชน์ที่ดิน สุขาภิบาลหัวตำโรง	
พาณิชยกรรม	สถานศาสนา	ทางหลวง, ถนน			
จุดสาธารณะ+คลังสินค้า	บริเวณนันทนาการ	สะพาน	แม่น้ำ, คลอง, ห้วย	 0 100 200 400 600 800 1000 M. 1:20,000	
สถานที่ราชการ	เกษตรกรรมและปศุสัตว์	คดองต้งน้ำ			

ที่มา : สำนักงานผังเมืองกระทรวงมหาดไทย

สุขาภิบาลทุ่งสะเดา

พื้นที่ส่วนใหญ่ของชุมชนเป็นศูนย์ราชการ ตั้งอยู่บนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 (ฉะเชิงเทรา-สัตหีบ) ที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรม จะอยู่รอบๆ ศูนย์ราชการปะปนกัน

อุตสาหกรรมในชุมชนเป็นอุตสาหกรรมบริหารซึ่งอยู่ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 และมีโรงงานทำหินอ่อนบริเวณวัดศิวาราม (หนองหิน) ซึ่งเป็น โรงงานขนาดใหญ่

สุขาภิบาลบางปะกง

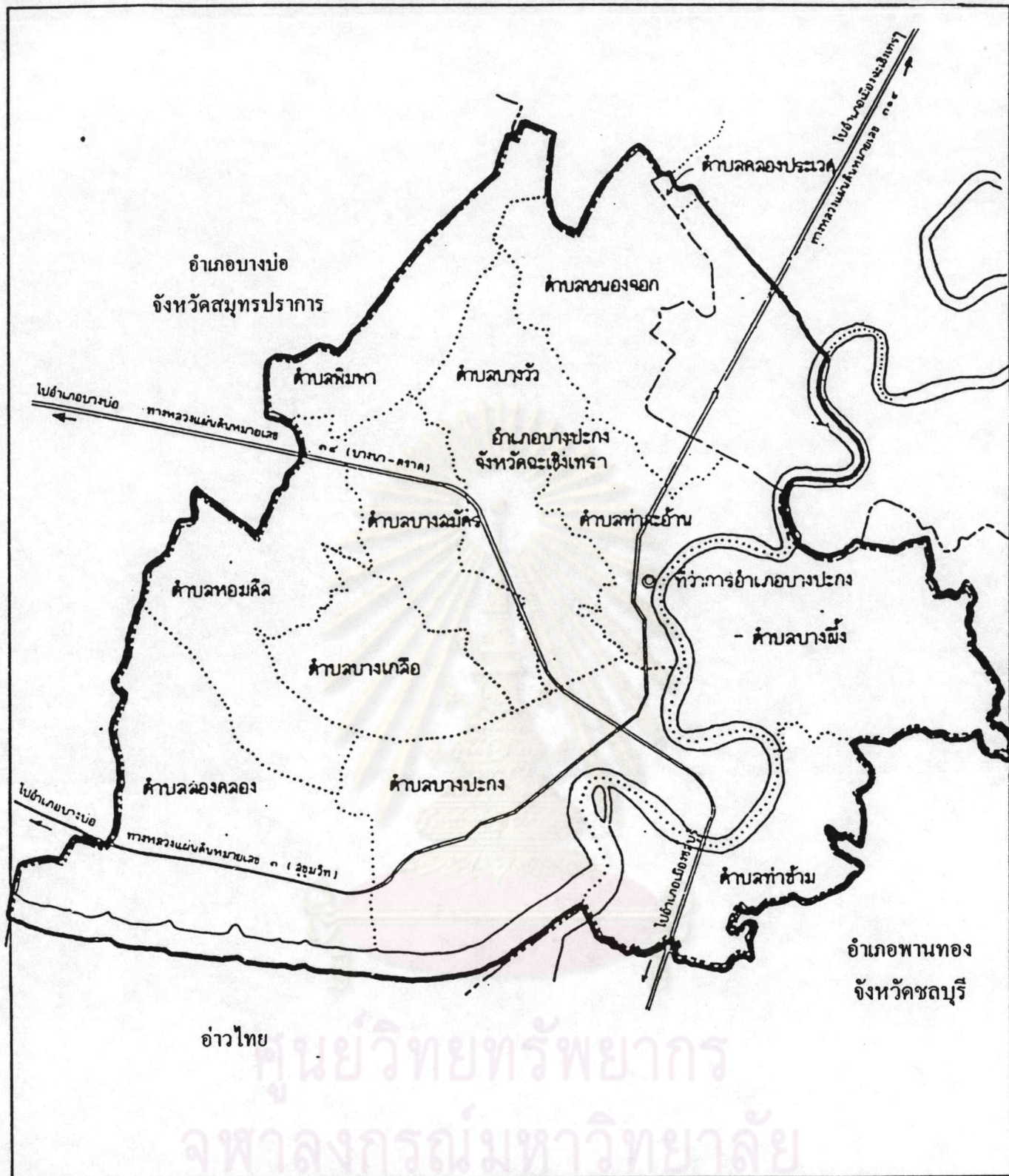
เป็นพื้นที่ศูนย์กลาง อุตสาหกรรม การค้าและบริการ ในส่วนของที่อยู่อาศัยจะอยู่ริมแม่น้ำบางปะกงด้านทิศตะวันตกและมีการกระจายทั่วพื้นที่ บางส่วนจะมีการเกาะตัวตามแนวของถนนสุขุมวิท และเส้นทางคมนาคมสายหลัก ชุมชนมีบริเวณย่านการค้าที่สำคัญ คือ บริเวณถนนสาย บางนา-ตราด ซึ่งเป็นบริเวณที่มีศูนย์การค้าที่สร้างขึ้นใหม่ ในอดีตศูนย์กลางของการค้าดั้งเดิม เป็นบริเวณตลาดสดเดิมริมฝั่งแม่น้ำบางปะกงให้บริการในระดับชุมชน

พื้นที่อุตสาหกรรมในชุมชนจะอยู่บริเวณริมทางหลวงหมายเลข 314 และหมายเลข 334 สองฟากฝั่งเนื่องจากมีที่ตั้งสามารถเป็นตัวผ่านของระดับชุมชนระดับภาคและระดับจังหวัด ในการที่เป็นอุตสาหกรรมทางการเกษตร เช่น โรงงานอัดมันเม็ค โรงงาน ไม้ ไม้อัด ฯลฯ

ชุมชนท่าสะพาน

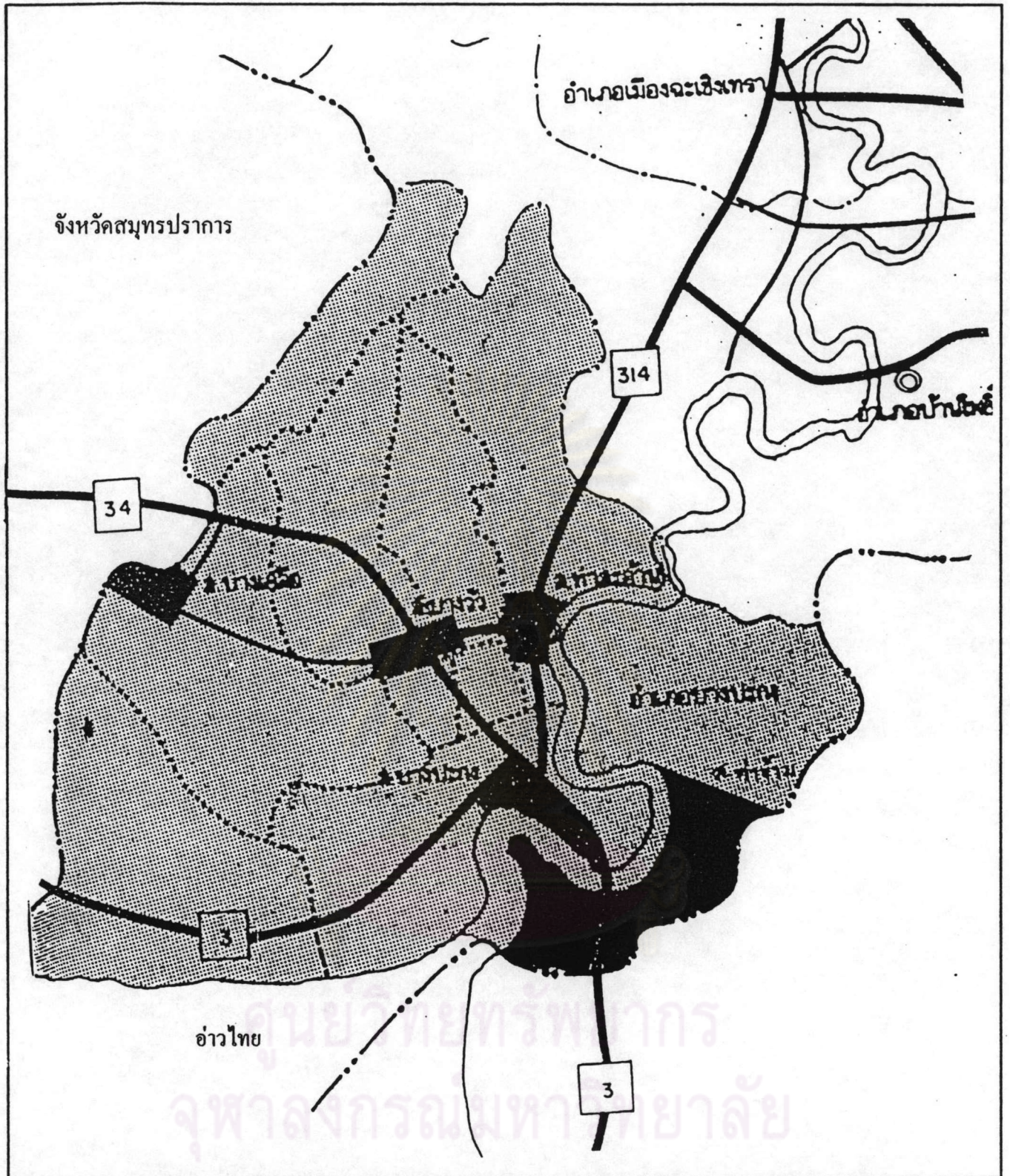
เป็นพื้นที่ศูนย์กลางระดับชุมชน เป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอบางปะกงและหน่วยราชการระดับอำเภอ การตั้งถิ่นฐานที่พักอาศัยจะอยู่ริมแม่น้ำบางปะกง ซึ่งเป็นชุมชนดั้งเดิม ประกอบด้วยบริเวณย่านการค้าตั้งอยู่ติดกับศูนย์ราชการ และบริเวณทางเข้าสู่สุขาภิบาลตัดกับทางหลวงหมายเลข 3 เดิม

พื้นที่อุตสาหกรรมจะมีการกระจายอยู่เป็นอุตสาหกรรมเล็กๆ ในครัวเรือน และโรงสี โรงน้ำแข็ง โรงงานหม้อแปลงไฟฟ้า โรงงานผลิตและผสมอาหาร

บทบาทของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทราต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

<p>สัญลักษณ์</p> <p>————— แนวเขตวางผัง</p> <p>----- แนวเขตชุมชน</p> <p>==== ทางหลวง, ถนน</p> <p>≡≡≡ สะพาน</p> <p>~~~~~ แม่น้ำ, คลอง, ห้วย</p> <p>————— คลองต้งน้ำ</p> <p>..... ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน</p>	แผนที่	5.9
	พื้นที่ผังเมืองรวม อำเภอบางปะกง	
		

บทบาทของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทราต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

สัญลักษณ์		แผนที่	5.10
แนวเขตวางผัง	แม่น้ำ, คลอง, ห้วย	ที่ตั้งของสถานีรถไฟ อำเภอบางปะกง	
แนวเขตสุขาภิบาล	คลองส่งน้ำ		
ทางหลวง, ถนน	ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน		
สะพาน			

สุขภาพีบบางเกลือ

ริมคลองสำโรง และข้างสถานีอนามัยหอนมศีลจะมีที่พักอาศัยอยู่ปะปน กับย่านพาณิชยกรรม พื้นที่ส่วนใหญ่ยังเป็นเกษตรกรรม

สุขภาพีบบางวัว

เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมดั้งเดิม อุตสาหกรรมการเกษตรจะอยู่บริเวณริมทางของทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 และถนนสายหลักของชุมชน พื้นที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรมจะกระจายอยู่ทั่วไปภายในชุมชน โดยเฉพาะริมสองฝั่งคลองบางวัว เกษตรกรรมส่วนใหญ่เป็น พื้นที่ทำปศุสัตว์ เลี้ยงเป็ด ไก่ ปลาและฟาร์มกุ้ง

สุขภาพีบบางข้าม

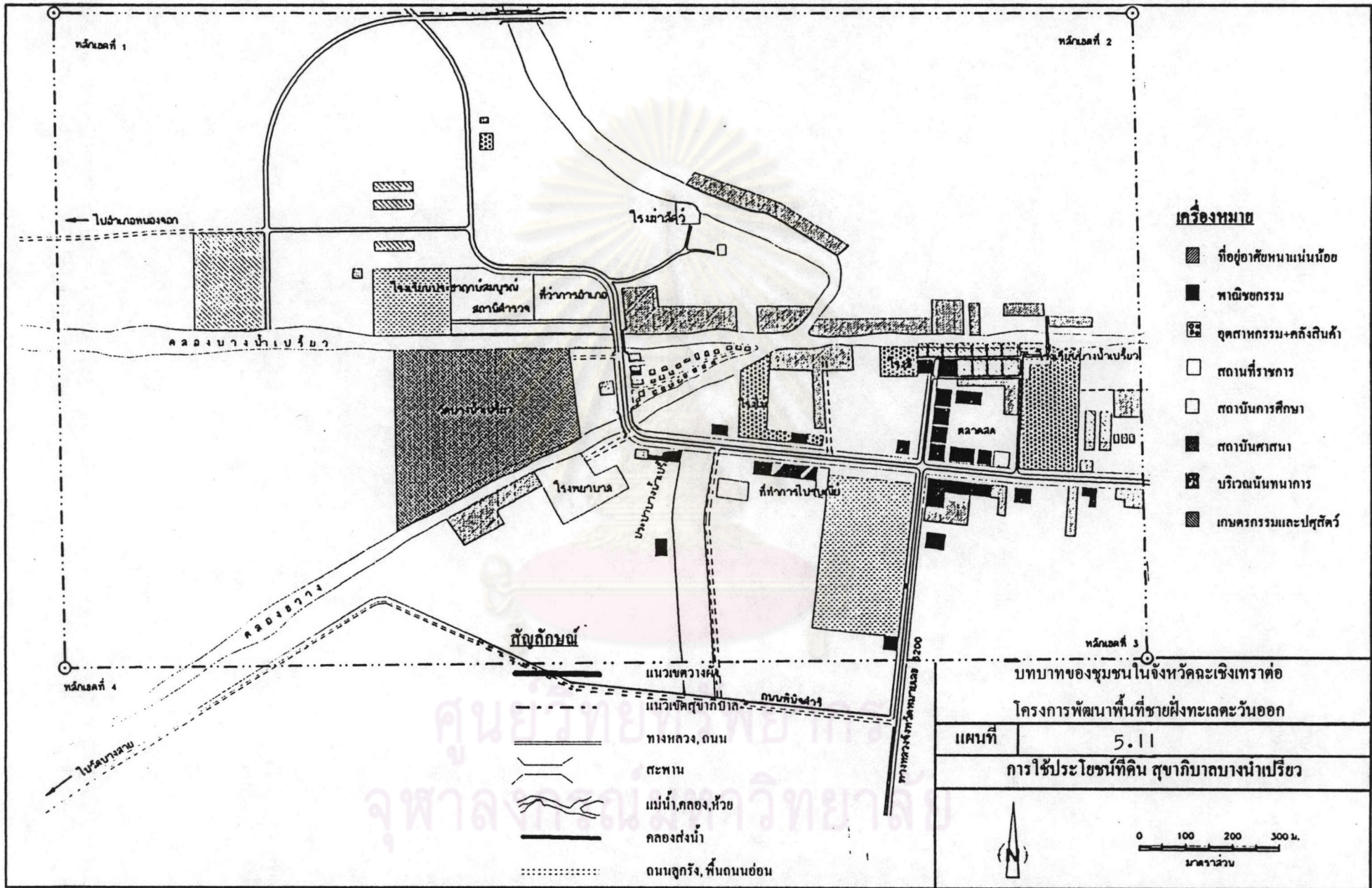
จะอยู่ใกล้แหล่งพลังงาน เช่น โรงงานไฟฟ้าบางปะกง มีการประกอบอุตสาหกรรมขนาดใหญ่กระจายอยู่ในพื้นที่ริมแม่น้ำบางปะกงและทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 พื้นที่พักอาศัยและพื้นที่พาณิชยกรรมจะกระจายอยู่รอบๆ พื้นที่อุตสาหกรรมปะปนกัน

สุขภาพีบบางน้ำเปรี้ยว

พื้นที่ชุมชนจะหนาแน่นบริเวณริมคลองแสนแสบและคลองขวาง โดยจะมีพื้นที่พักอาศัยและเกษตรกรรมกระจายอยู่ทั่วไปรอบชุมชน พื้นที่การค้าและบริการจะอยู่บริเวณสี่แยกตลาดโพรงอากาศ ริมทางหลวงหมายเลข 3124

ในส่วนของพื้นที่อุตสาหกรรม โรงสีและอุตสาหกรรมบริการจะอยู่ริมคลองแสนแสบ นอกจากนี้บริเวณริมคลองแสนแสบ ยังเป็นที่ตั้งของสถานที่ราชการระดับอำเภอ และยังมีกระจายอยู่ทั่วไปในเขตชุมชน เช่น โรงพยาบาล การประปาสุขภาพีบบาง และโทรศัพท์ ฯลฯ

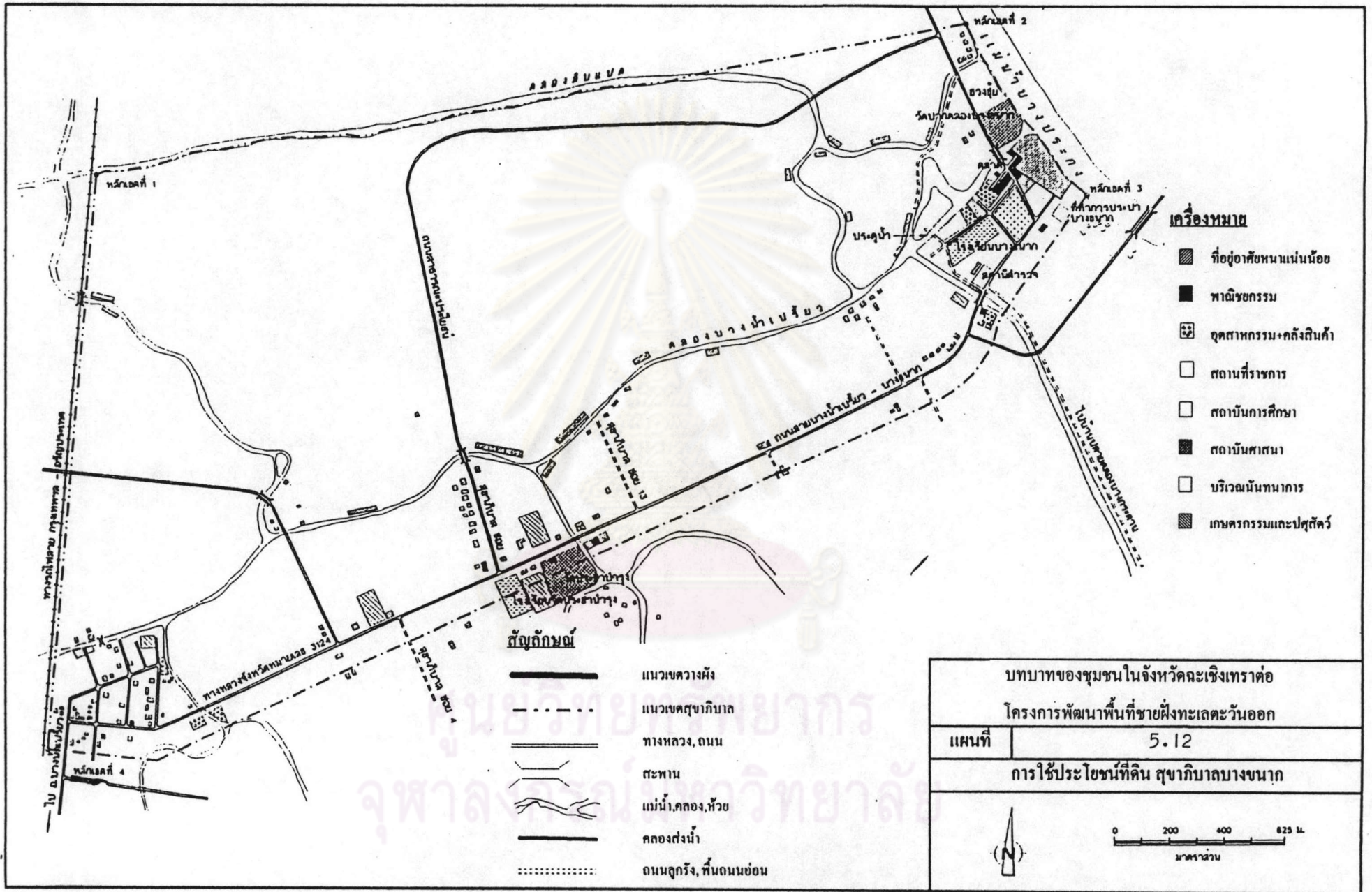
สุขภาพีบบางขนาก พื้นที่ส่วนใหญ่ของชุมชนเป็นพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อการทำนา ส่วนของที่อยู่อาศัยรวมทั้งพาณิชยกรรมจะเกาะกลุ่มอยู่บริเวณปากคลองบางขนาก และบางส่วนก็ตั้งอยู่บริเวณริมคลองแสนแสบ ลักษณะของการค้าเป็นร้านค้าบริการภายในชุมชน

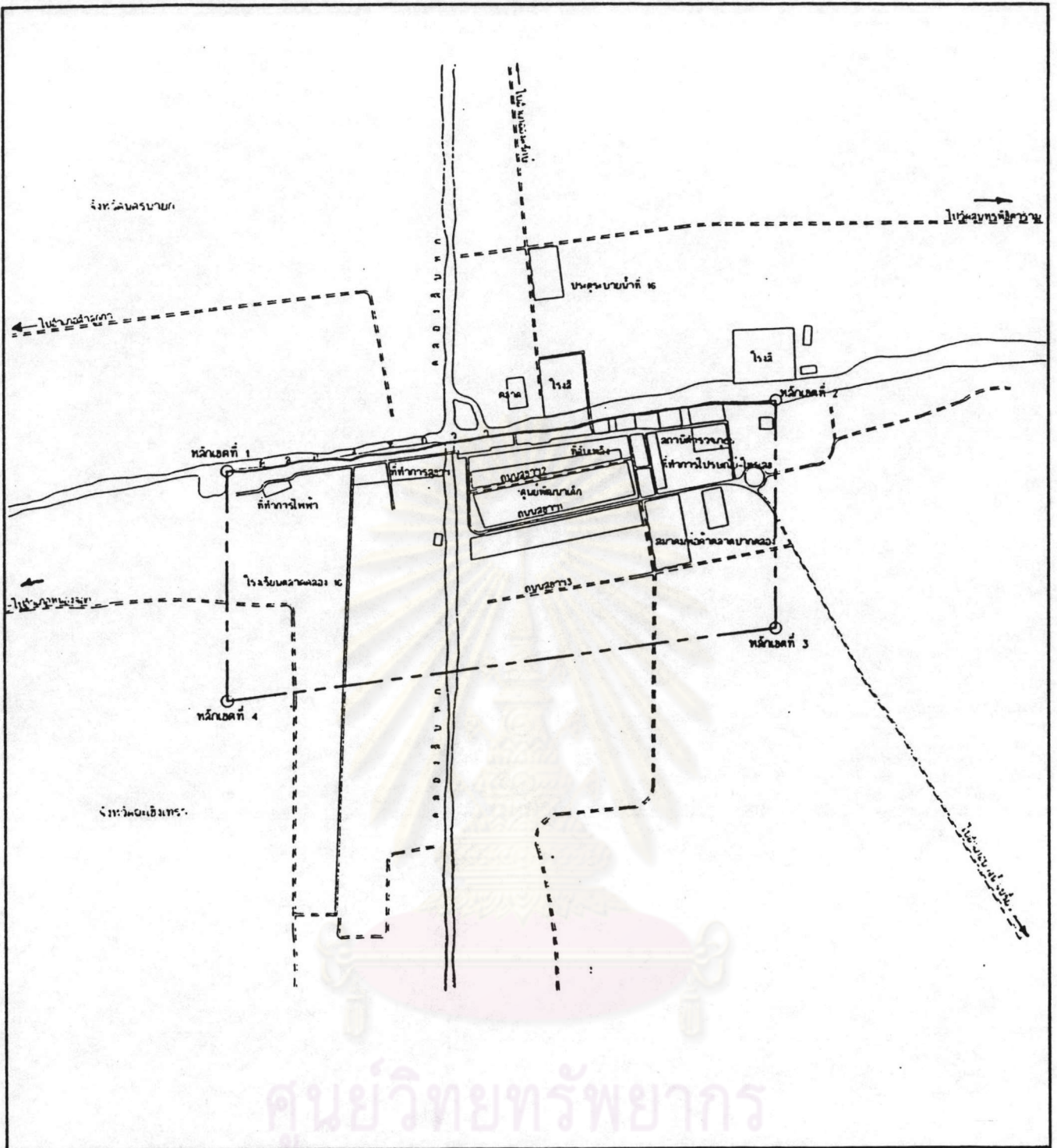
- เครื่องหมาย**
- ▨ ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
  - ทาณิขกรรม
  - ▤ จุดสาธารณะ+คลังสินค้า
  - สถานที่ราชการ
  - สถาบันการศึกษา
  - สถาบันศาสนา
  - ▤ บริเวณนันทนาการ
  - ▨ เกษกรรมและปศุสัตว์

ที่มา : สำนักงานผังเมืองกระทรวงมหาดไทย

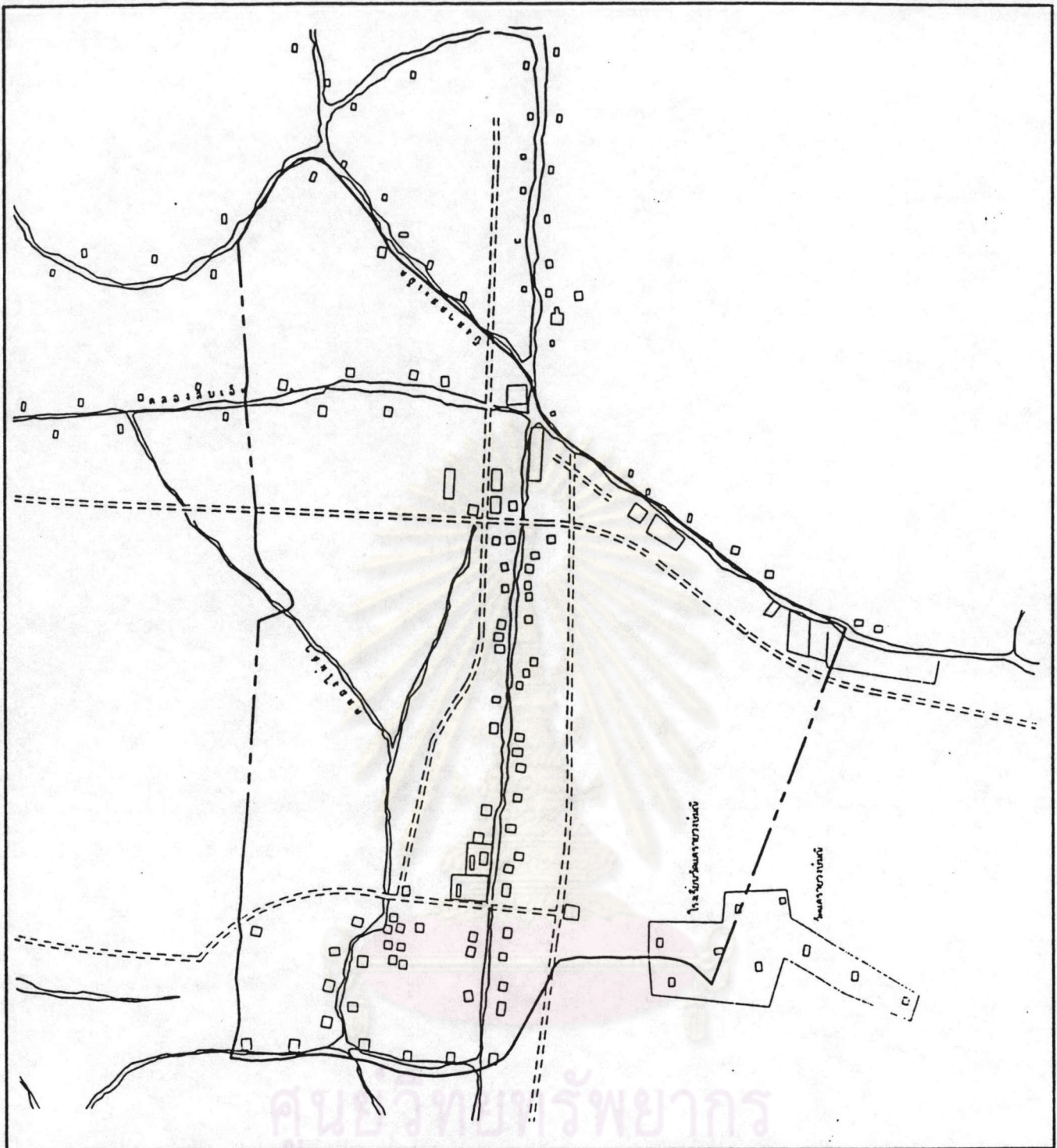
ที่มา : สำนักงานผังเมืองกระทรวงมหาดไทย

บทบาทของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ต่อการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

เครื่องหมาย		สัญลักษณ์		แผนที่	5.13
ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย	สถาบันการศึกษา	แนวเขตวางผัง	แนวเขตสุขภาพ	การใช้ประโยชน์ที่ดิน สุขภาพ ภาคคอนดิทิลิ	
พาณิชยกรรม	สถาบันศาสนา	ทางหลวง, ถนน	สะพาน		
จุดสาธารณะ+คลังสินค้า	บริเวณนันทนาการ	แม่น้ำ, คลอง, ห้วย	คลองส่งน้ำ		
สถานที่ราชการ	เกษตรกรรมและปศุสัตว์	ถนนลูกรัง, พื้นดินอ่อน			

ที่มา : สำนักงานผังเมืองกระทรวงมหาดไทย

บทบาทของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

เครื่องหมาย		สัญลักษณ์		แผนที่	5.14
ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย	สถาบันการศึกษา	แนวเขตวางผัง	แนวเขตสุขาภิบาล	การใช้ประโยชน์ที่ดิน สุขาภิบาลศาลาแดง	
พาณิชยกรรม	สถาบันศาสนา	ทางหลวง, ถนน	สะพาน	 0 0.2 0.4 0.6 0.8 1 กม.	
จุดสาธารณะ+คลังสินค้า	บริเวณนันทนาการ	แม่น้ำ, คลอง, ห้วย	คลองส่งน้ำ		
สถานที่ราชการ	เกษตรกรรมและปศุสัตว์	ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน			

ที่มา : สำนักงานผังเมืองกระทรวงมหาดไทย

พื้นที่อุตสาหกรรมจะกระจายอยู่โดยรอบชุมชน อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็น โรงเลื่อยไม้
 อยู่ช่อมรดยนต์ รวมทั้งพื้นที่ซึ่งเป็นกิจการของรัฐก็จะมีกระจายอยู่รอบชุมชนเช่นกัน เช่น
 สถานที่ราชการ สถาบันการศึกษา ภายในชุมชนยังมีสวนสาธารณะขนาดใหญ่ประมาณ 11 ไร่

สุขาภิบาลคอนจิมพลี

พื้นที่พักอาศัยและพื้นที่พาณิชยกรรมจะเกาะตัวอย่างหนาแน่นบริเวณริมคลองหกวา
 ลักษณะการค้าเป็นร้านค้าบริการสินค้าอุปโภคและบริโภคเพื่อบริการภายในชุมชน พบว่าตามแนว
 ถนนสุขาบาล 1 ถนนสุขาภิบาล 3 บริเวณริมคลองหกวาฝั่งใต้ ริมคลองสิบหก จะมีบ้านพักอาศัย
 เกาะตัวตามแนวดังกล่าว

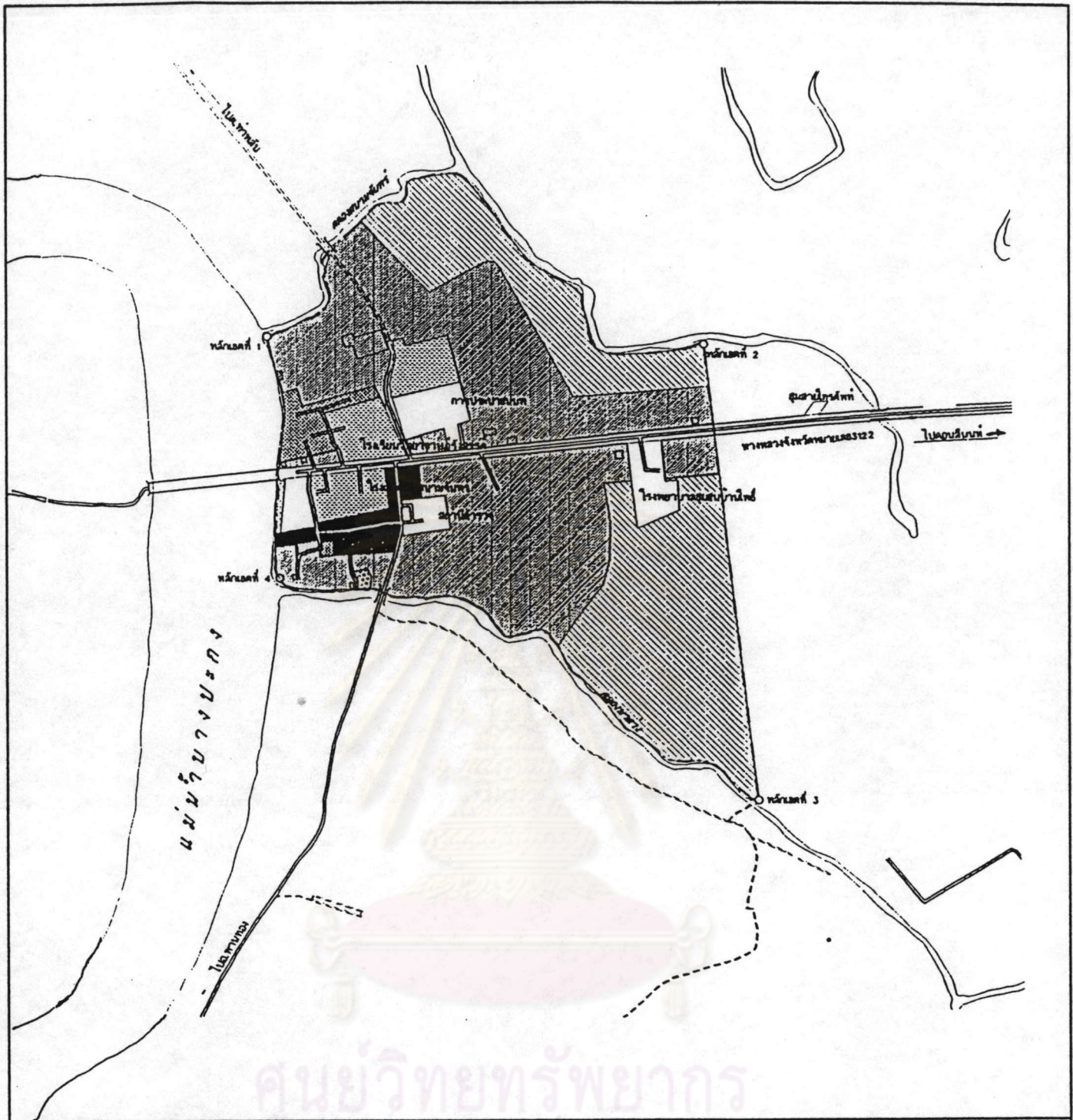
พื้นที่อุตสาหกรรมจะกระจายอยู่ภายในชุมชน ลักษณะเป็นโรงงานซ่อมเครื่องยนต์
 เครื่องจักรกลทางการเกษตร และโกดังสินค้า ส่วนพื้นที่กิจการของรัฐ เช่น สถาบันราชการ
 สถาบันการรักษา สถาบันศาสนา จะกระจายอยู่โดยรอบบริเวณชุมชน พื้นที่รอบนอกจะเป็นพื้นที่
 เกษตรกรรมและฟาร์มเลี้ยงสัตว์

สุขาภิบาลศาลาแดง

พื้นที่ส่วนใหญ่ภายในชุมชนเป็นพื้นที่เกษตรกรรม คิดเป็น 90% ของพื้นที่ภายในชุมชน
 ส่วนพื้นที่ที่ไม่ใช่การเกษตร จะเป็นพื้นที่พักอาศัยเบาบาง การค้าภายในชุมชน โรงเรียนวัด สถานี
 อณามัย

สุขาภิบาลบ้านโพธิ์

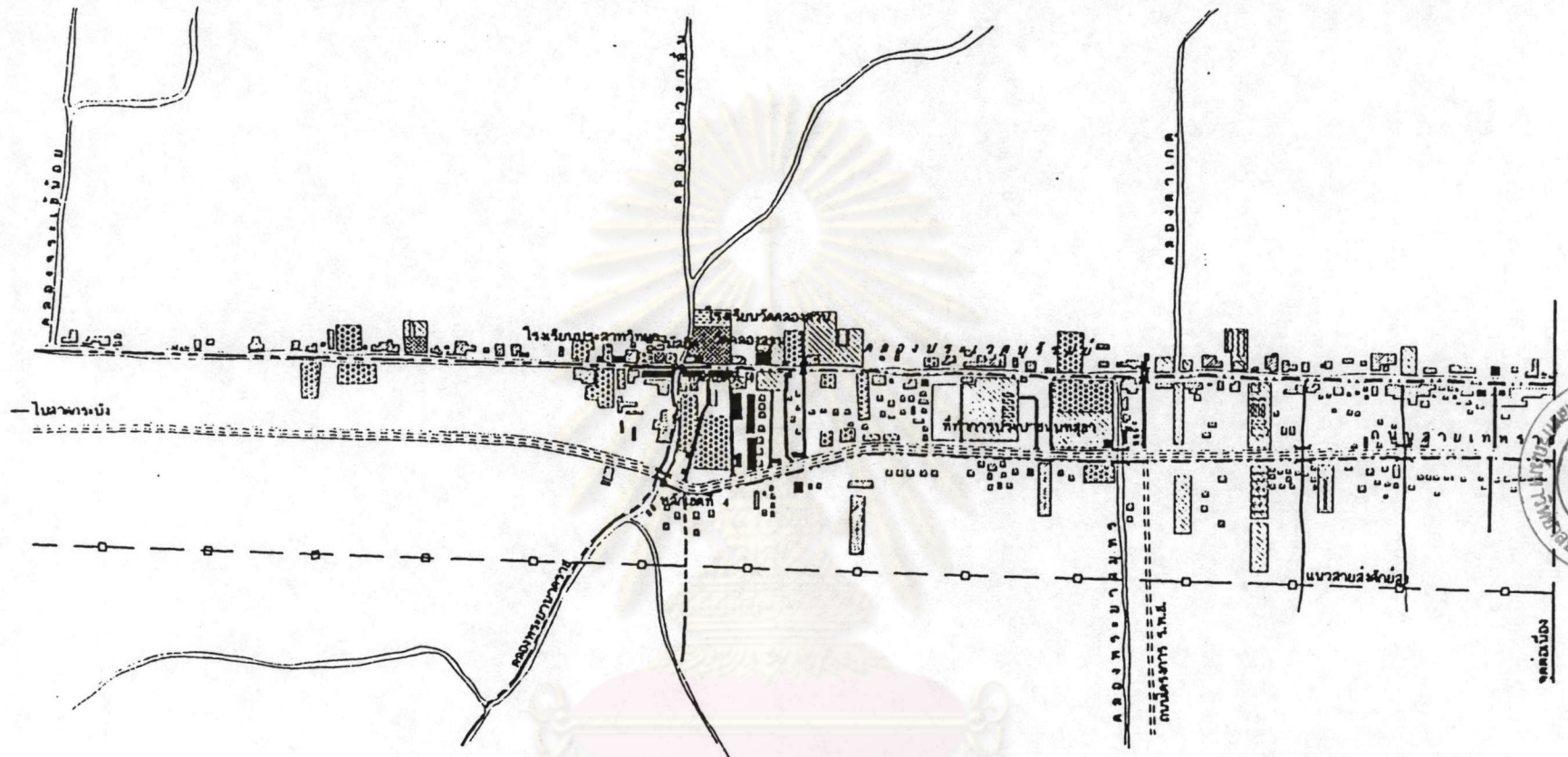
บริเวณศูนย์ราชการ จะมีพื้นที่พักอาศัยและย่านพาณิชยกรรม กระจายตัวอยู่รอบๆซึ่งเป็น
 ศูนย์การค้าดั้งเดิม นอกจากนี้ยังเกาะตัวไปตามแนวทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3122 ซึ่งตัดผ่านศูนย์
 กลางชุมชนออกไปเชื่อมกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 315 ลักษณะของการค้า การบริการ จะ
 เป็นการบริการเครื่องอุปโภคและบริโภคภายในชุมชน เช่น อะไหล่รถยนต์ เครื่องไฟฟ้า ปืมน้ำมัน
 เป็นต้น

บทบาทของชุมชนในจังหวัดละโว้เชิงเทราต่อ โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

เครื่องหมาย		สัญลักษณ์		แผนที่ 5.15
<ul style="list-style-type: none"> ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย พานิชยกรรม จุดสาธารณะ+คลังสินค้า สถานที่ราชการ สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา บริเวณนันทนาการ เกษตรกรรมและปศุสัตว์ 	<ul style="list-style-type: none"> แนวเขตวางผัง แนวเขตสุขภิบาล ทางหลวง, ถนน สะพาน แม่น้ำ, คลอง, ฝาย คลองส่งน้ำ ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน 	การใช้ประโยชน์ที่ดิน สุขาภิบาลบ้านโพธิ์		

ที่มา : สำนักงานผังเมืองกระทรวงมหาดไทย

เครื่องหมาย

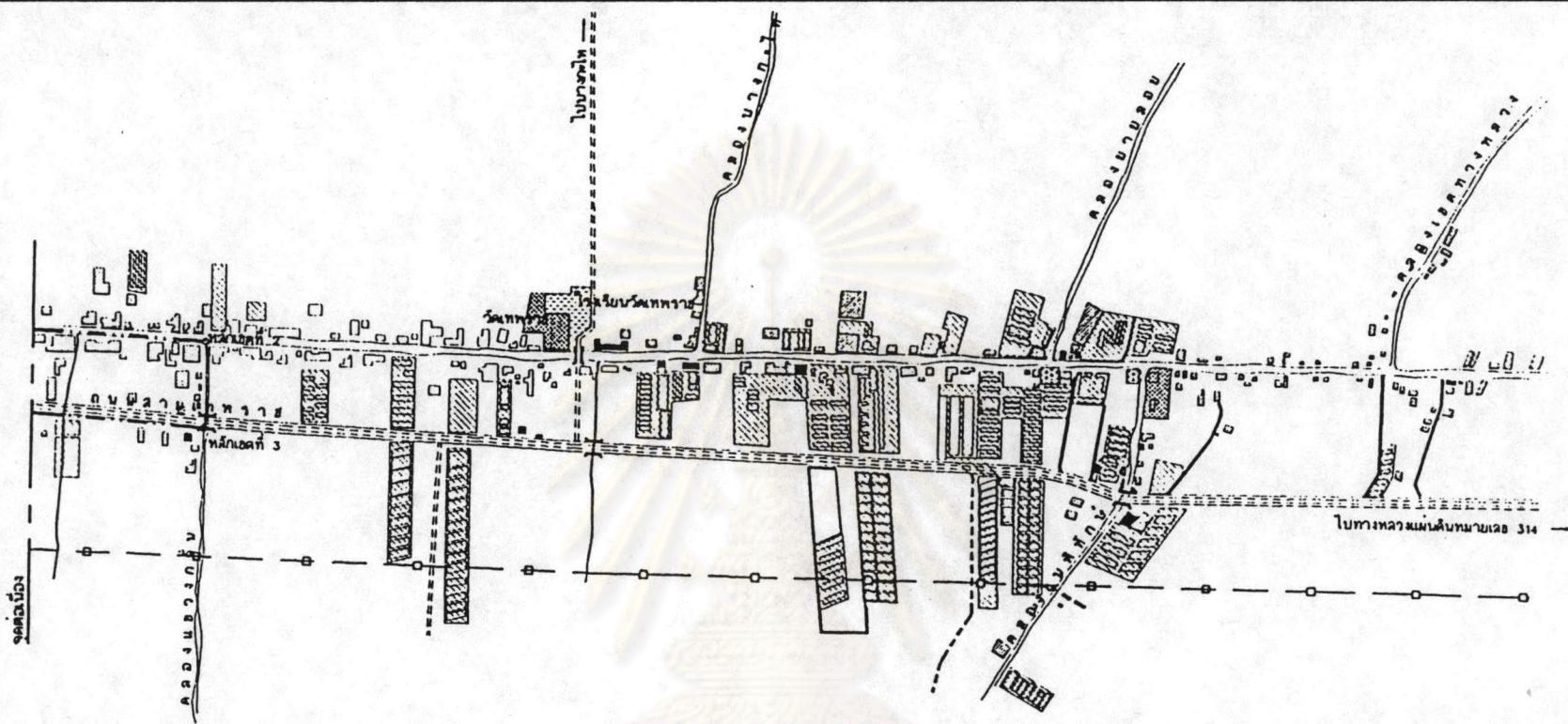
- ▨ ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- ทาณิชยกรรม
- ☒ จุดสาธารณะ+คลังสินค้า
- สถานที่ราชการ
- สถาบันการศึกษา
- สถาบันศาสนา
- ☒ บริเวณนันทนาการ
- ▨ เกษตรกรรมและปศุสัตว์

สัญลักษณ์

- แนวเขตวางผัง
- - - - - แนวเขตสุขาภิบาล
- == ทางหลวง, ถนน
- ≡ สะพาน
- ~ แม่น้ำ, คลอง, ห้วย
- คลองส่งน้ำ
- ..... ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน

บทบาทของชุมชนในจังหวัดละแวกเชียงรายต่อ โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก	
แผนที่	5.16
การใช้ประโยชน์ที่ดิน สุขาภิบาลเทศบาล (1)	

ที่มา : สำนักงานผังเมืองกระทรวงมหาดไทย

เครื่องหมาย

- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- พานิชยกรรม
- จุดสาธารณะ+คลังสินค้า
- สถานที่ราชการ
- สถาบันการศึกษา
- สถาบันศาสนา
- บริเวณนันทนาการ
- เกษตรกรรมและปศุสัตว์

สัญลักษณ์

- แนวเขตวางผัง
- แนวเขตสุขาภิบาล
- ทางหลวง, ถนน
- สะพาน
- แม่น้ำ, คลอง, ห้วย
- คลองส่งน้ำ
- ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน

บทบาทของชุมชนในจังหวัดละโว้ โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก	
แผนที่	5.17
การใช้ประโยชน์ที่ดิน สุขาภิบาลเทศบาล (2)	
	 0 200 400 ม. มาตราส่วน

ที่มา : สำนักงานผังเมืองกระทรวงมหาดไทย

บริเวณพื้นที่อุตสาหกรรมจะอยู่ภายในชุมชน มีโรงสี และโรงไม้ ในส่วนพื้นที่เพื่อกิจการของรัฐ เช่น สถานที่ราชการ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขจะกระจายอยู่ภายในชุมชน พื้นที่ส่วนใหญ่ของชุมชนยังคงเป็นพื้นที่เกษตรกรรม คิดเป็นประมาณร้อยละ 60

สุขาภิบาลเทพราช

การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อที่พักอาศัยและพาณิชยกรรมพบว่าบริเวณที่มีความหนาแน่นมาก ตั้งอยู่ที่ริมคลองประเวศบุรีรมย์ ซึ่งเป็นคลองเชื่อมระหว่างแม่น้ำบางปะกงกับแม่น้ำเจ้าพระยา และบางส่วนของบริเวณริมถนนสายเทพราช มีลักษณะการกระจายตัวของชุมชนที่เบาบางลง

บริเวณพื้นที่อุตสาหกรรมจะกระจายอยู่ในบริเวณชุมชน อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ คือ บริการซ่อมเครื่องยนต์ โรงสีข้าว ในส่วนของพื้นที่เพื่อกิจการของรัฐจะกระจายอยู่ในชุมชนและ ริมคลองสายต่างๆ เช่น สถาบันราชการ โรงเรียน วัด

พื้นที่เกษตรกรรมและปศุสัตว์ จะอยู่บริเวณริมถนนสายเทพราชและริมคลองประเวศบุรีรมย์ อาชีพส่วนใหญ่ของคนในชุมชน คือ ทำฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่ และบ่อเลี้ยงปลา

สุขาภิบาลพนมสารคาม

การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อที่พักอาศัยและพาณิชยกรรม จะอยู่ปะปนกันบริเวณศูนย์กลางของชุมชนตามแนวถนนพนมพัฒนาและถนนทางไปตำบลหนองยาว เนื่องจากชุมชนสุขาภิบาลพนมสารคามเป็นศูนย์กลางการปกครองและเศรษฐกิจระดับอำเภอ ลักษณะการค้าและพาณิชยกรรม จึงเป็นการค้าบริการสินค้าอุปโภคและบริโภคให้แก่ชุมชน และพื้นที่ใกล้เคียง นอกจากนั้น บริเวณริมฝั่งคลองท่าลาดและเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมระหว่างชุมชน ยังมีชุมชนดั้งเดิมอยู่ก่อนการสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304

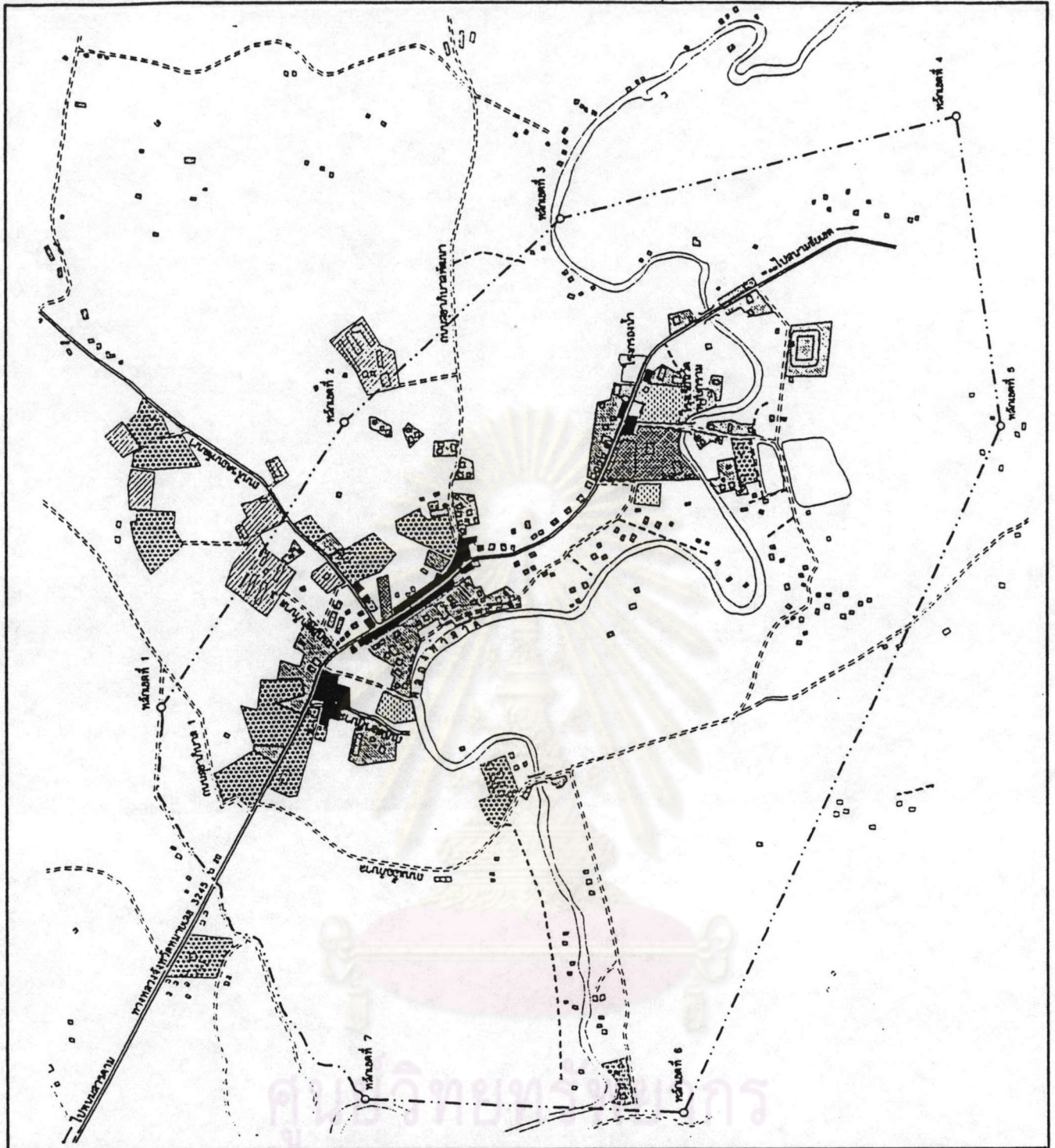
อุตสาหกรรมภายในชุมชนจะกระจายอยู่ทั่วไป จะเป็นประเภทวัสดุก่อสร้าง และโกดังสินค้า ส่วนอุตสาหกรรมประเภทโรงเลื่อยไม้ โรงน้ำแข็ง และโรงงานซ่อมเครื่องยนต์ จะกระจายอยู่รอบๆ ชุมชน พื้นที่เพื่อกิจการของรัฐ เช่น สถาบันราชการ สถาบันการศึกษา และศาสนาจะกระจายอยู่ภายในชุมชน พื้นที่เกษตรกรรมภายในชุมชน ส่วนใหญ่จะทำนาและทำสวน โดยรอบชุมชน

เครื่องหมาย		สัญลักษณ์		แผนที่	5.18
ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย	สถาบันการศึกษา	แนวเขตวางผัง		การใช้ประโยชน์ที่ดิน สุขาภิบาลพนมสารคาม 0 200 400 ม. 1:8,000	
พาณิชยกรรม	สถาบันศาสนา	แนวเขตสุขาภิบาล			
อุตสาหกรรม+คลังสินค้า	บริเวณนันทนาการ	ทางหลวง, ถนน			
สถานที่ราชการ	เกษตรกรรมและปศุสัตว์	สะพาน			
		แม่น้ำ, คลอง, ห้วย			
		คลองส่งน้ำ			
		ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน			

ที่มา : สำนักงานผังเมืองกระทรวงมหาดไทย

บทบาทของชุมชนในจังหวัดละโว้เพื่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

เครื่องหมาย		สัญลักษณ์		แผนที่	5.19
ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย	สถาบันการศึกษา	แนวเขตวางผัง		การใช้ประโยชน์ที่ดิน สุขาภิบาลเกาะขนุน	
พานิชยกรรม	สถาบันศาสนา	แนวเขตสุขาภิบาล	ทางหลวง, ถนน	 0 1,000 2,000 ม. มาตรฐาน	
จุดสหกรณ์+คลังสินค้า	บริเวณนันทนาการ	สะพาน	แม่น้ำ, คลอง, ห้วย		
สถานที่ราชการ	เกษตรกรรมและปศุสัตว์	คลองส่งน้ำ	ถนนลูกรัง, พื้นถนนอ่อน		

ที่มา : สำนักงานผังเมืองกระทรวงมหาดไทย

สุขาภิบาลเกาะขนุน

การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อพักอาศัยและพาณิชยกรรม จะหนาแน่นบริเวณริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3245 ช่วงระหว่างถนนไร่ดอน กับถนนสุขาภิบาลพัฒนา และจะกระจายอยู่ตามแนวคลองท่าลาด ลักษณะการค้าเป็นการบริการภายในชุมชน เนื่องจากชุมชนสุขาภิบาลเกาะขนุนมีขนาดเล็ก

อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องกับการเกษตร เช่น โรงสี โรงงานมันสำปะหลัง และมันอัดเม็ด จะตั้งอยู่ตามแนวถนนสายประธาน พื้นที่เพื่อกิจการของรัฐนั้น เช่น สถาบันการศึกษา และศาสนา จะมีการกระจายอยู่ในบริเวณชุมชน

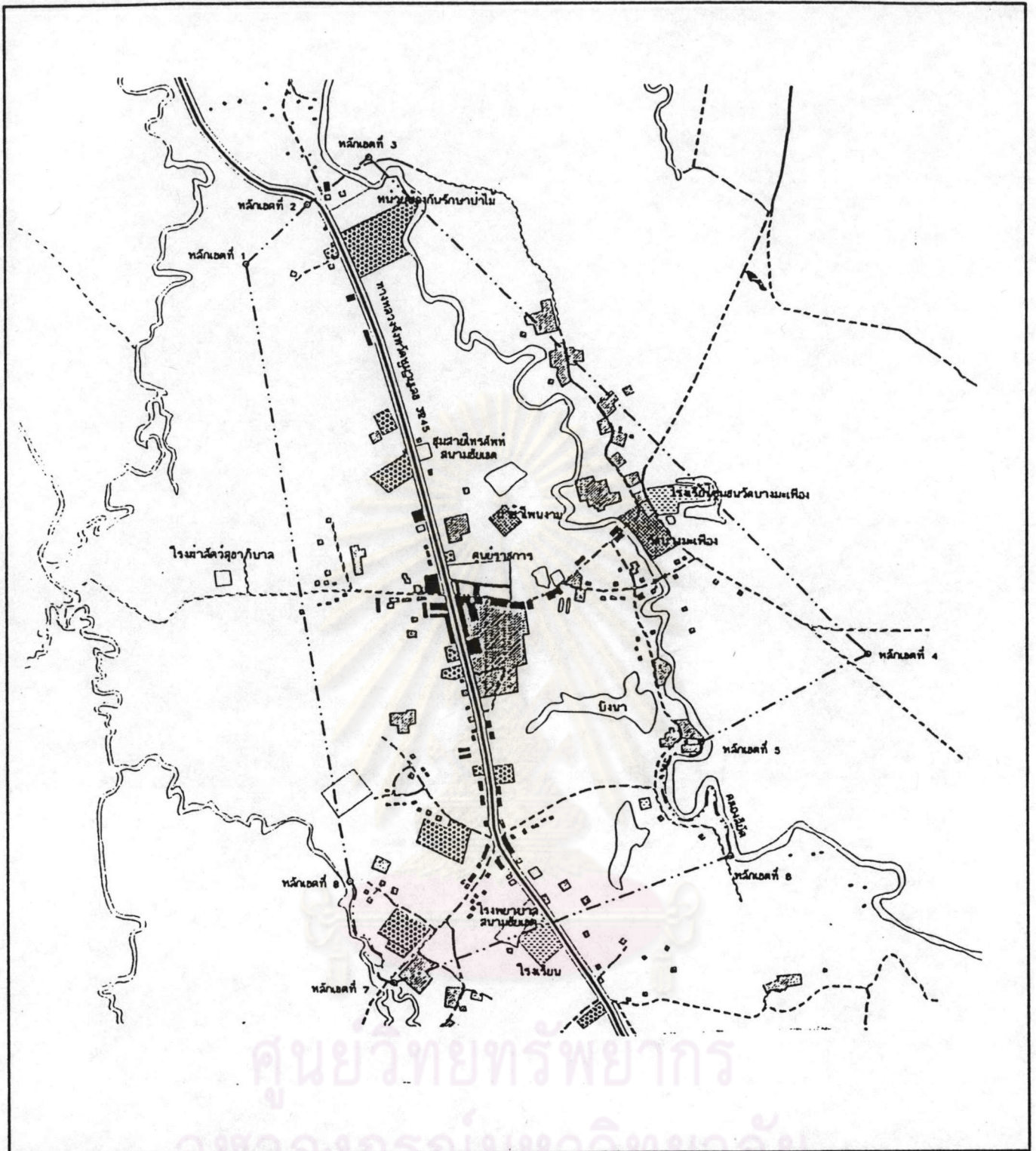
พื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำนาและทำไร่ จะกระจายอยู่ตามแนวฝั่งเหนือและใต้ของคลองท่าลาด

สุขาภิบาลเขาหินซ้อน

การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อที่อยู่อาศัยและพาณิชยกรรม จะมีความหนาแน่นบริเวณริมถนนสาย จข.11041 และด้านหลังหน่วยปฏิบัติการพิเศษกองกำกับการ 2 ซึ่งมีโครงการบ้านจัดสรรขนาดเล็กเพื่ออยู่อาศัย นอกจากนี้ยังมีบ้านพักคนงานอยู่ในสวนป่าอีกจำนวนหนึ่ง การค้าจะเป็น ร้านค้าอุปโภคและบริโภคภายในชุมชนและผู้สัญจรไปมาจะตั้งอยู่บริเวณริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 บริเวณสถานีอนามัยตำบลเขาหินซ้อนและตรงข้ามกับสถานีตำรวจ

พื้นที่ราชการและการศึกษาจะเป็นพื้นที่ โครงการพัฒนาตามพระราชดำริเป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาด้านเกษตรกรรมและพื้นที่วิทยาลัยเกษตรกรรม

พื้นที่เกษตรกรรมขนาดใหญ่จะเป็นพื้นที่ปลูกป่าเศรษฐกิจ คือ สวนป่ากิตติ จะมีโรงงานแปรรูปไม้อยู่ในสวนป่าและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการเกษตร นอกจากนี้ยังมีอุตสาหกรรมโรงงานอัดเม็ดด้านตะวันตกของชุมชน

บทบาทของชุมชนในจังหวัดละโว้เจียงเทราต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

เครื่องหมาย

- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- สถาบันการศึกษา
- พาณิชยกรรม
- สถาบันศาสนา
- จุดสาธารณะ+คลังสินค้า
- บริเวณนันทนาการ
- สถานที่ราชการ
- เกษตรกรรมและปศุสัตว์

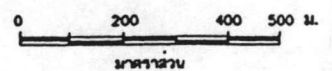
สัญลักษณ์

- แนวเขตคาม
- แนวเขตสุขภาพ
- ทางหลวงถนน
- 2-ทาง
- แม่น้ำ, คลอง, ห้วย
- คลองฝาย
- ถนนลูกรัง พื้นถนนอ่อน

แผนที่

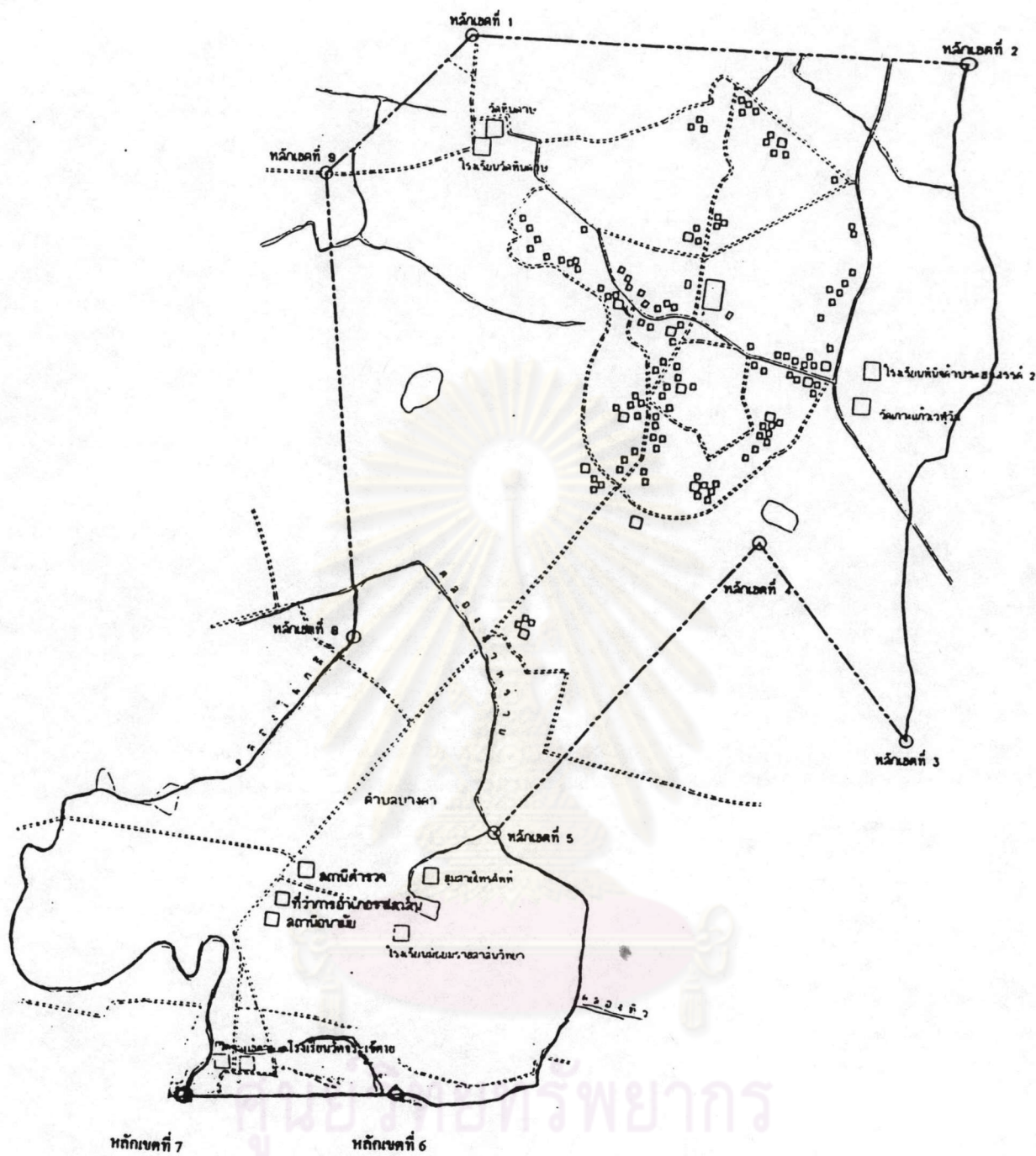
5.20

การใช้ประโยชน์ที่ดิน สุขาภิบาลสามชัยเขต

มาตราส่วน

ที่มา : สำนักงานผังเมืองกระทรวงมหาดไทย

บทบาทของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทราต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

สัญลักษณ์

- แนวความถี่
- แนวเขตสภาพ
- ทางหลวงชนบท
- ฝาย
- แม่น้ำคลอง, ห้วย
- คลองฝายน้ำ
- ถนนลูกรัง พื้นถนนดิน

แผนที่ 5.21

การใช้ประโยชน์ที่ดิน สุขาภิบาลราชสาส์น

0 100 200 300 400 ม.

อำเภอสนามชัยเขต

การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อพักอาศัยและพาณิชยกรรมจะมีลักษณะปะปนกันอยู่ในพื้นที่ พบว่ามีความหนาแน่นบริเวณศูนย์กลางของชุมชน โดยเฉพาะบริเวณสี่แยกหน้าตลาดสดและที่ว่าการอำเภอ กับบริเวณห้าแยกทางตอนใต้และถนนสายหลัก บริเวณใกล้วัดบางมะเฟือง นอกจากนี้พื้นที่พักอาศัยยังกระจายตัวตามแนวถนนสายรองและสองฝั่งของแควสี่ัค

อุตสาหกรรมส่วนใหญ่ เป็นอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องกับการเกษตร และอุตสาหกรรมบริการจะกระจายอยู่ภายในชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่จะเกาะตัวไปตามแนวถนนสายหลักและถนนสายรอง พื้นที่บริการของรัฐจะกระจายอยู่ภายในชุมชนและโดยรอบ เช่น ที่ว่าการอำเภอ สถานีตำรวจ ภูธร สถาบันศาสนา สถาบันการศึกษา

พื้นที่เกษตรกรรมจะกระจายตัวอยู่โดยรอบศูนย์กลางของชุมชน ทั้งสองฟากถนนสายหลักและสองฝั่งแควสี่ัค พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา สวนผลไม้ และทำไร่มันสำปะหลัง

อำเภอราชสาส์น

การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อที่พักอาศัยและพาณิชยกรรมนั้น จะมีลักษณะปะปนกันอยู่ในพื้นที่ พบว่ามีความหนาแน่นมากบริเวณริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3347 (พนมสารคาม-บ้านสร้าง) และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3444 ในส่วนของสถานที่บริการของรัฐจะตั้งอยู่ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3444 ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอ และหน่วยงานต่างๆ

อำเภอท่าตะเกรา

การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อที่พักอาศัยและพาณิชยกรรมจะปะปนกันในพื้นที่ พบว่ามีความหนาแน่นบริเวณวัดหนองคอก การบริการในส่วนของการค้าเป็นลักษณะการบริการภายในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง พื้นที่ของชุมชนยังคงเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

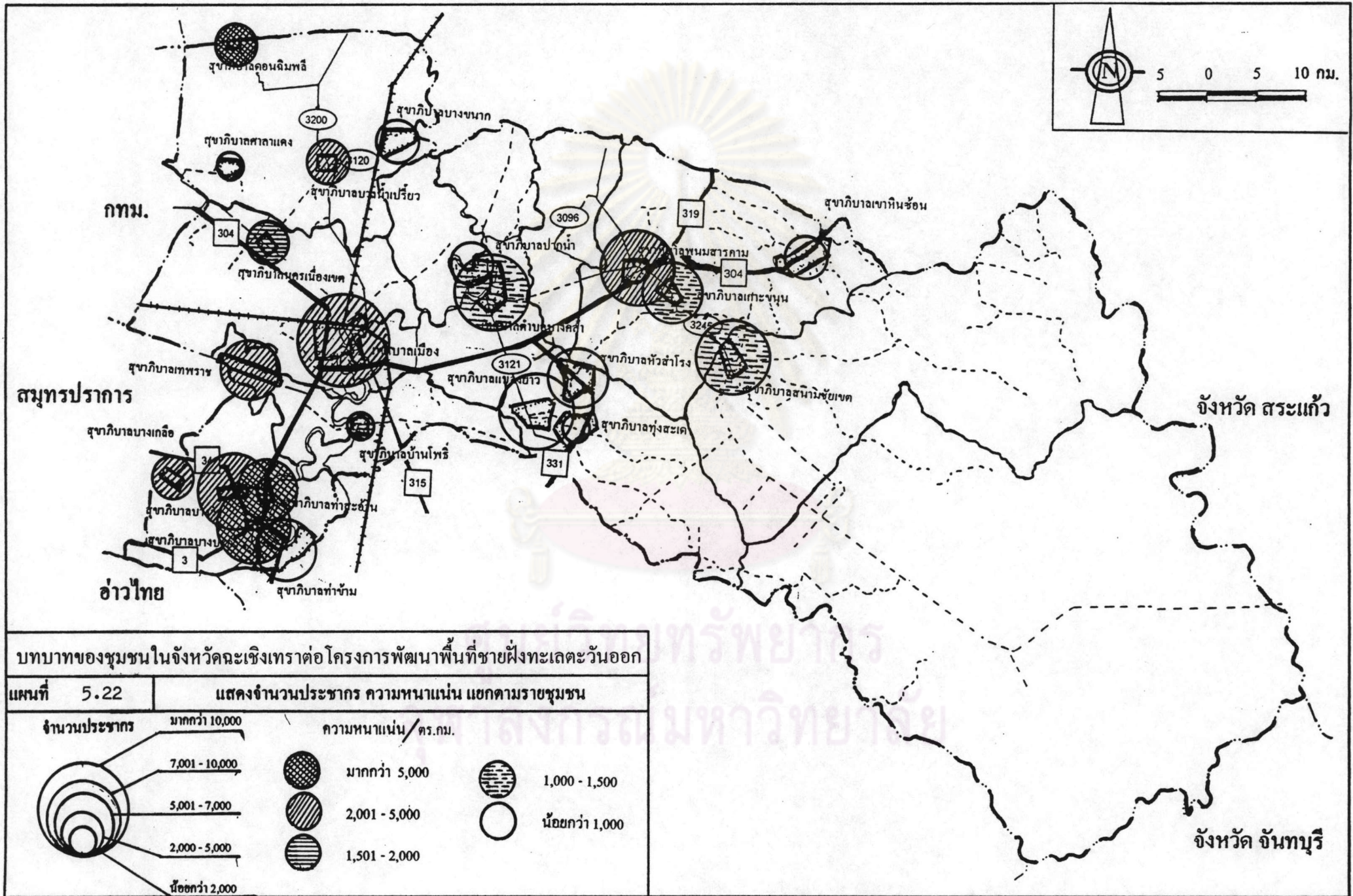
5.3 ลักษณะประชากรของชุมชน

5.3.1 ขนาดและการกระจายตัวของประชากร

จำนวนประชากรของชุมชนที่ทำการศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2538 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 150,705 คน เมื่อพิจารณาตามชุมชนพบว่าชุมชนที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด คือ เทศบาลเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา มีจำนวนประชากร 40,888 คน รองลงมา ได้แก่ สุขาภิบาลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม มีจำนวนประชากร 9,752 คน และสุขาภิบาลบางปะกง อำเภอบางปะกง มีจำนวน 9,140 คน ตามลำดับ ชุมชนที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุด คือ สุขาภิบาลบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ มีจำนวนประชากร 1,570 คน

5.3.2 ความหนาแน่นของประชากร

ชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรามีอัตราความหนาแน่นของประชากรในปี พ.ศ. 2538 โดยเฉลี่ย 1,169 คนต่อตร.กม. เมื่อพิจารณาความหนาแน่นตามรายชุมชนพบว่า ชุมชนที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงสุดใน จังหวัดฉะเชิงเทรา คือ สุขาภิบาลคอนนิมพลี อำเภอบางน้ำเปรี้ยว (9,051.02 คนต่อตร.กม.) รองลงมาคือ สุขาภิบาลบางปะกง อำเภอบางปะกง (7,030.77 คนต่อตร.กม.) และสุขาภิบาลท่าสะอ้าน อำเภอบางปะกง (5,193.33 คนต่อตร.กม.) ชุมชนที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยที่สุด คือ สุขาภิบาลทุ่งสะเดา อำเภอแปลงยาว (221.49 คนต่อตร.กม.) เมื่อทำการเปรียบเทียบความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2534 ซึ่งมีความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 938.22 คนต่อตร.กม. เห็นได้ว่าความหนาแน่นของประชากรในปี 2538 มีอัตราที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. 2534 พบว่า ชุมชนที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ สุขาภิบาลคอนนิมพลี อำเภอบางน้ำเปรี้ยว (7,908.16 คนต่อตร.กม.) รองลงมาคือ สุขาภิบาลบางปะกง อำเภอบางปะกง (6,908.46 คนต่อตร.กม.) ส่วนชุมชนที่มีความหนาแน่นประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอ สนามชัยเขต (45.28 คนต่อตารางกิโลเมตร)

บทบาทของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทราต่อ โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 5.22	แสดงจำนวนประชากร ความหนาแน่น แยกตามรายชุมชน		
จำนวนประชากร	มากกว่า 10,000	ความหนาแน่น / ตร.กม.	
	7,001 - 10,000		มากกว่า 5,000
	5,001 - 7,000		2,001 - 5,000
	2,000 - 5,000		1,501 - 2,000
	น้อยกว่า 2,000		น้อยกว่า 1,000

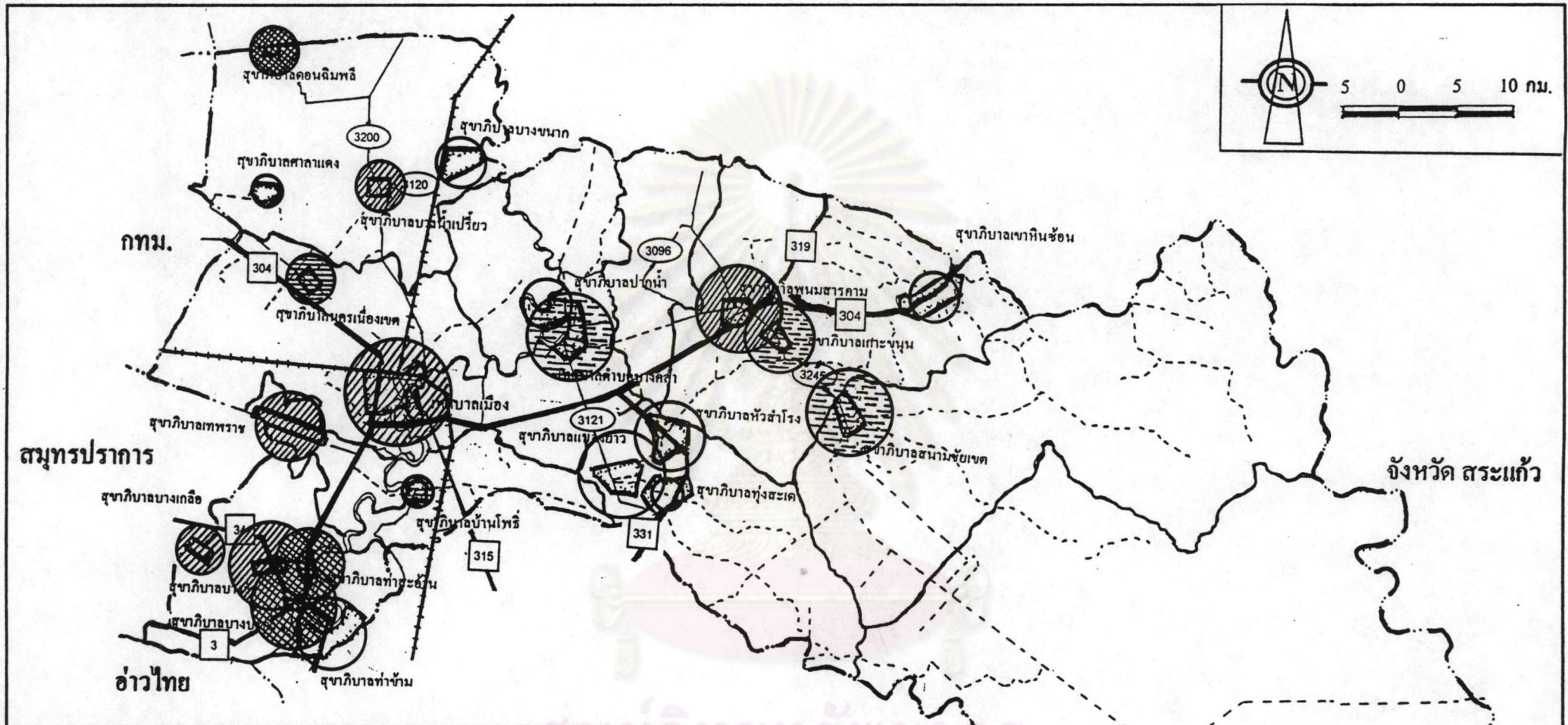
5.3 ลักษณะประชากรของชุมชน

5.3.1 ขนาดและการกระจายตัวของประชากร

จำนวนประชากรของชุมชนที่ทำการศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2538 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 150,705 คน เมื่อพิจารณาตามชุมชนพบว่าชุมชนที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด คือ เทศบาลเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา มีจำนวนประชากร 40,888 คน รองลงมา ได้แก่ สุขาภิบาลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม มีจำนวนประชากร 9,752 คน และสุขาภิบาลบางปะกง อำเภอบางปะกง มีจำนวน 9,140 คน ตามลำดับ ชุมชนที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุด คือ สุขาภิบาลบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ มีจำนวนประชากร 1,570 คน

5.3.2 ความหนาแน่นของประชากร

ชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรามีอัตราความหนาแน่นของประชากรในปี พ.ศ. 2538 โดยเฉลี่ย 1,169 คนต่อตร.กม. เมื่อพิจารณาความหนาแน่นตามรายชุมชนพบว่า ชุมชนที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงสุดใน จังหวัดฉะเชิงเทรา คือ สุขาภิบาลคอนจิมพลี อำเภอบางน้ำเปรี้ยว (9,051.02 คนต่อตร.กม.) รองลงมาคือ สุขาภิบาลบางปะกง อำเภอบางปะกง (7,030.77 คนต่อตร.กม.) และสุขาภิบาลท่าสะอ้าน อำเภอบางปะกง (5,193.33 คนต่อตร.กม.) ชุมชนที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยที่สุด คือ สุขาภิบาลทุ่งสะเดา อำเภอแปลงยาว (221.49 คนต่อตร.กม.) เมื่อทำการเปรียบเทียบความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2534 ซึ่งมีความหนาแน่นประชากรโดยเฉลี่ย 938.22 คนต่อตร.กม. เห็นได้ว่าความหนาแน่นของประชากรในปี 2538 มีอัตราที่เพิ่มขึ้น พ.ศ. 2534 พบว่า ชุมชนที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ สุขาภิบาลคอนจิมพลี อำเภอบางน้ำเปรี้ยว (7,908.16 คนต่อตร.กม.) รองลงมาคือ สุขาภิบาลบางปะกง อำเภอบางปะกง (6,908.46 คนต่อตร.กม.) ส่วนชุมชนที่มีความหนาแน่นประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอ สนมชัยเขต (45.28 คนต่อตารางกิโลเมตร)

บทบาทของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทราต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 5.22 แสดงจำนวนประชากร ความหนาแน่น แยกตามรายชุมชน

จำนวนประชากร	ความหนาแน่น / ตร.กม.
<ul style="list-style-type: none"> มากกว่า 10,000 7,001 - 10,000 5,001 - 7,000 2,000 - 5,000 น้อยกว่า 2,000 	<ul style="list-style-type: none"> มากกว่า 5,000 2,001 - 5,000 1,501 - 2,000 1,000 - 1,500 น้อยกว่า 1,000

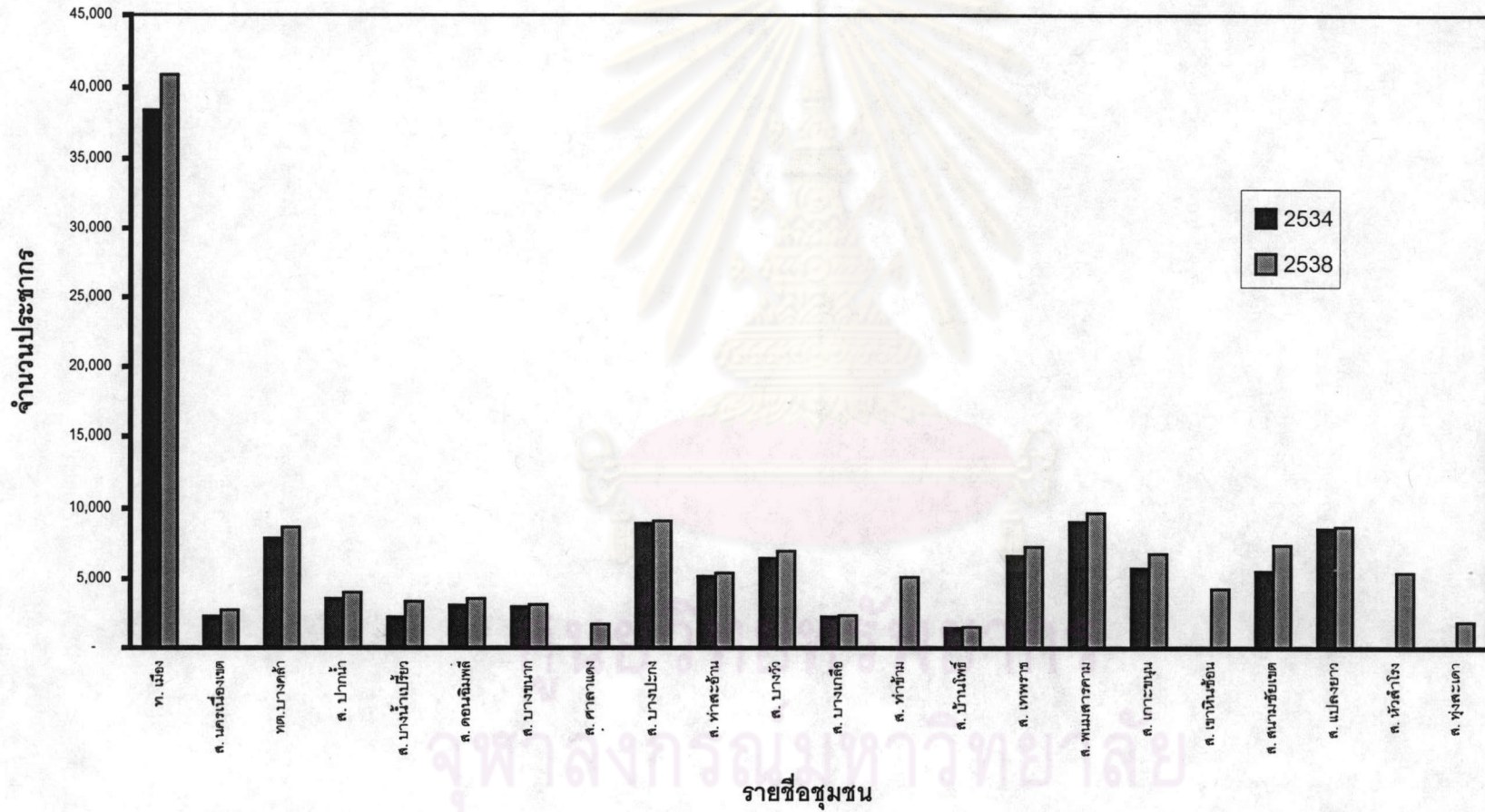
ตาราง 5.2 ขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร ความหนาแน่น การเปลี่ยนแปลงประชากรจังหวัดฉะเชิงเทรา แยกตามชุมชน พ.ศ. 2534 และ 2538

รหัสพื้นที่	เขตการปกครองเทศบาล/สุขาภิบาล	พื้นที่ตร.กม.	จำนวนประชากร		ความหนาแน่น		การเปลี่ยนแปลง		อัตราการเพิ่มร้อยละ	การคาดประมาณ		จำนวนหลังคาเรือน	จำนวนหลังคาเรือนต่อประชากร
			2534	2538	2534	2538	จำนวน	absolute change (%)		2543	2548		
1	อำเภอเมือง												
1.1	ท. เมือง	12.76	38,405	40,888	3,009.80	3,204.39	2,483	8.35	0.02	44,219	47,821	14,609	0.36
1.2	ต. นครเนื่องเขต	1.5	2,314	2,747	1,542.67	1,831.33	433	1.46	0.04	3,404	4,218	364	0.13
2	อำเภอบางคล้า												
2.1	ทต.บางคล้า	6.53	7,911	8,682	1,211.49	1,329.56	771	2.59	0.02	9,752	10,954	2,795	0.32
2.2	ต. ปากน้ำ	10.07	3,561	3,990	353.62	396.23	429	1.44	0.03	4,600	5,302	898	0.23
3	อำเภอบางน้ำเปรี้ยว												
3.1	ต. บางน้ำเปรี้ยว	1.65	2,263	3,350	1,371.52	2,030.30	1,087	3.66	0.10	5,470	8,932	554	0.17
3.2	ต. คอนฉิมพลี	0.392	3,100	3,548	7,908.16	9,051.02	448	1.51	0.03	4,200	4,972	350	0.10
3.3	ต. บางขนาก	5.8	2,994	3,134	516.21	540.34	140	0.47	0.01	3,318	3,513	463	0.15
3.4	ต. ศาลาแดง	4.72	-	1,748	-	370.34	1,748	5.88	-	-	-	295	0.17
4	อำเภอบางปะกง												
4.1	ต. บางปะกง	1.3	8,981	9,140	6,908.46	7,030.77	159	0.53	0.0044	9,343	9,550	1,523	0.17
4.2	ต. ท่าตะพาน	1.05	5,210	5,453	4,961.90	5,193.33	243	0.82	0.01	5,773	6,111	618	0.11
4.3	ต. บางวัว	2.5	6,518	7,028	2,607.20	2,811.20	510	1.71	0.02	7,722	8,484	526	0.07
4.4	ต. บางเกลือ	0.62	2,306	2,386	3,719.35	3,848.39	80	0.27	0.01	2,490	2,598	286	0.12
4.5	ต. ท่าข้าม	20.22	-	5,163	-	255.34	5,163	17.36	-	-	-	3,713	0.72
5	อำเภอบ้านโพธิ์												
5.1	ต. บ้านโพธิ์	1	1,509	1,570	1,509.00	1,570.00	61	0.21	0.01	1,650	1,734	621	0.40
5.2	ต. เทพราช	3.5	6,710	7,348	1,917.14	2,099.43	638	2.15	0.02	8,231	9,221	-	-
6	อำเภอพนมสารคาม												
6.1	ต. พนมสารคาม	2.3	9,132	9,752	3,970.43	4,240.00	620	2.08	0.02	10,587	11,492	1,950	0.20
6.2	ต. เกาะขุ่น	3.6	5,810	6,860	1,613.89	1,905.56	1,050	3.53	0.04	8,443	10,392	875	0.13
6.3	ต. เขาคันทรง	12.59	-	4,287	-	340.51	4,287	14.42	-	-	-	638	0.15
7	อำเภอสทิงพระ												
7.1	ต. สทิงพระ	5	5,598	7,463	1,119.60	1,492.60	1,865	6.27	0.07	10,691	15,315	945	0.13
8	อำเภอแปลงยาว												
8.1	ต. แปลงยาว	14.2	8,645	8,762	608.80	617.04	117	0.39	0.00	8,910	9,061	1,937	0.22
8.2	ต. หัวสำโรง	8.88	-	5,468	-	615.77	5,468	18.39	-	-	-	1,130	0.21
8.3	ต. หุ้งตะเคา	8.75	-	1,938	-	221.49	1,938	6.52	-	-	-	750	0.39
	ยอดรวม	128.932	120,967	150,705	938.22	1,169	29,738	100.00	0.06	198,360	261,084	33,960	0.23

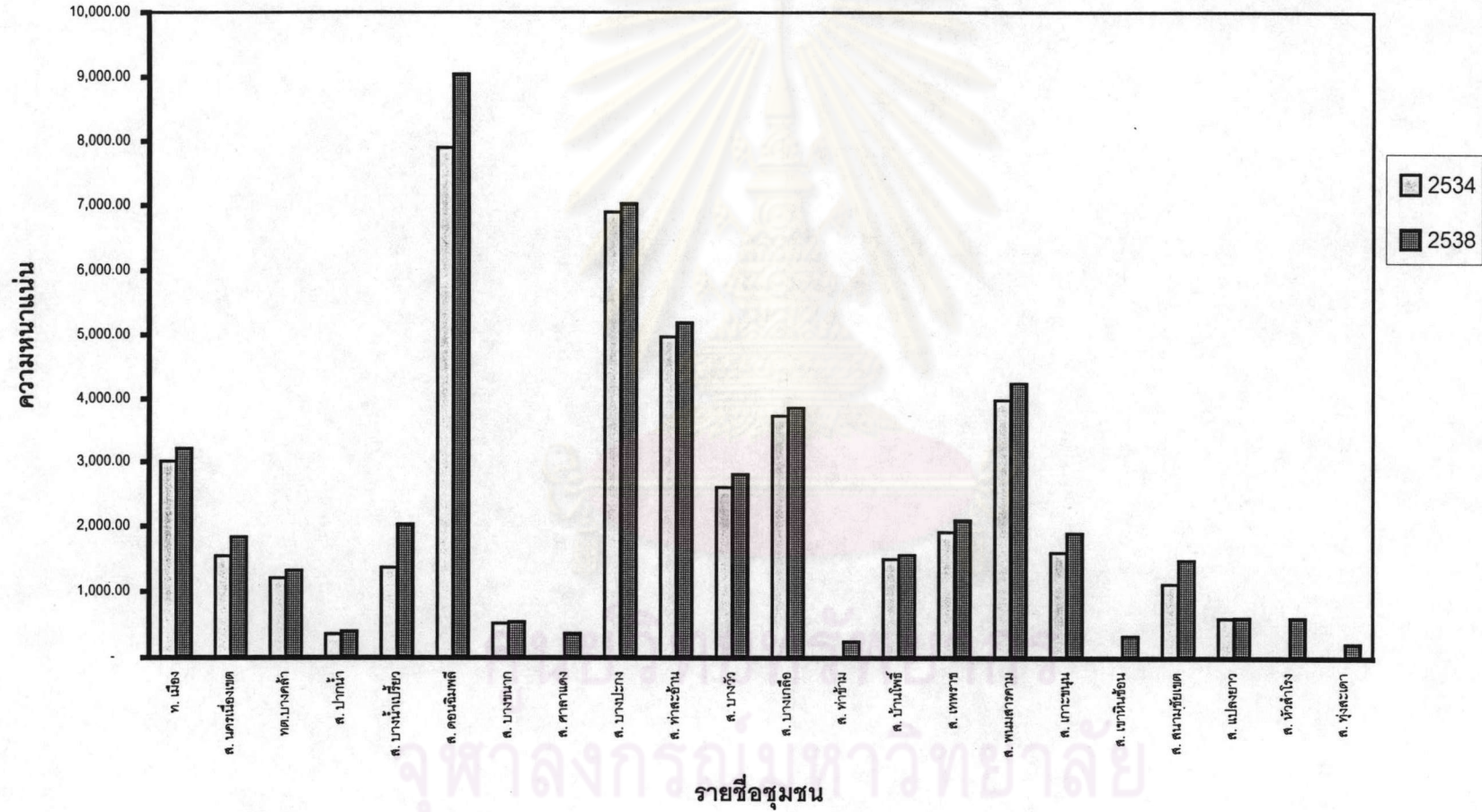
ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ : รหัสพื้นที่ (3.4) จัดตั้งชุมชนเมื่อ พ.ศ. 2537 , รหัสพื้นที่ (4.5, 6.3, 8.2, 8.3) จัดตั้งชุมชนเมื่อ พ.ศ. 2536

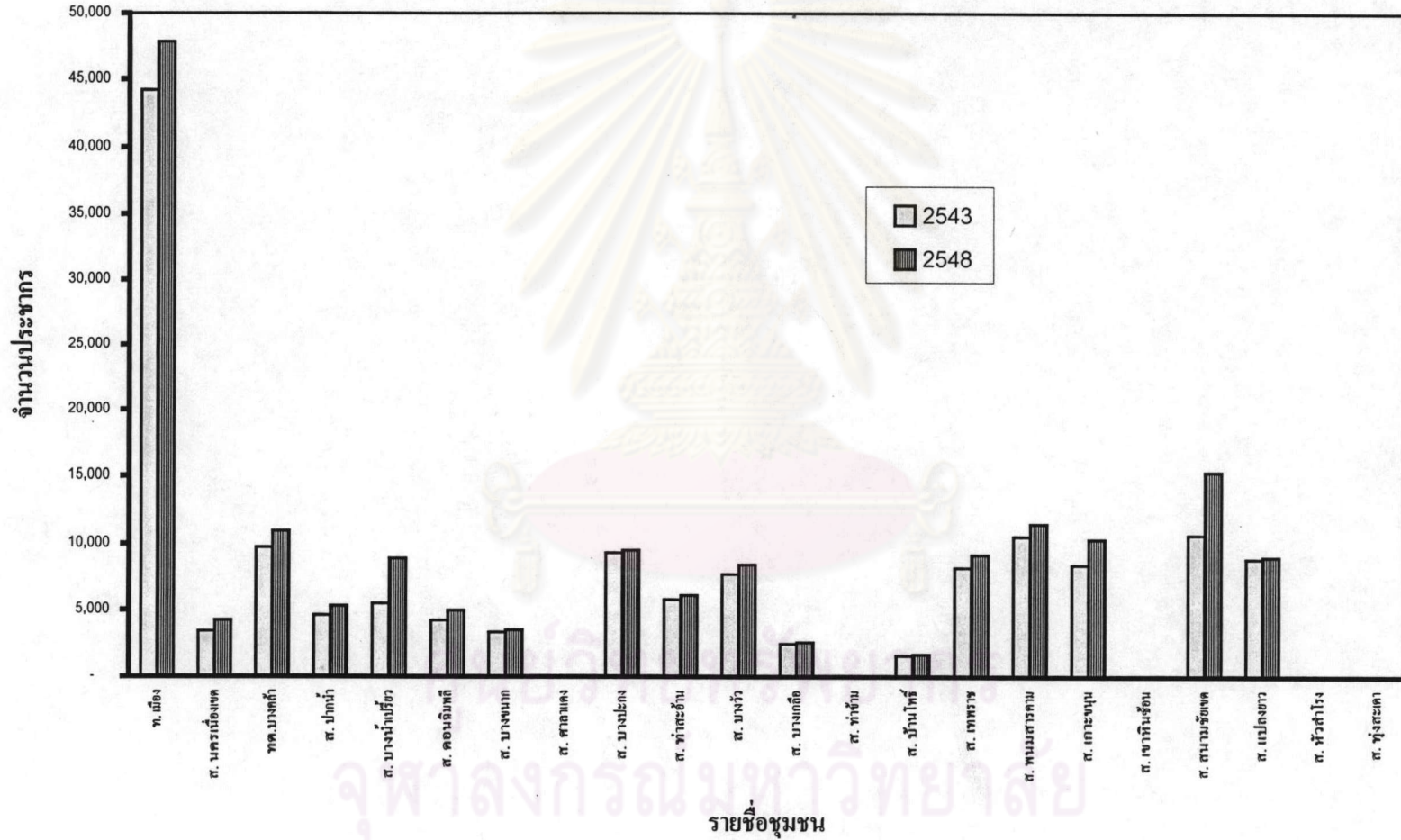
แผนภูมิ 5.1 เปรียบเทียบจำนวนประชากรแยกตามรายชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 2534 และ 2538

แผนภูมิ 5.2 เปรียบเทียบความหนาแน่นของประชากรตามรายชุมชนพ.ศ. 2534 และ 2538

แผนภูมิ 5.3 เปรียบเทียบคาดประมาณประชากรตามรายชุมชนเปรียบเทียบในปี พ.ศ. 2543 และ 2548

5.3.3 การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร

จากการเปรียบเทียบจำนวนประชากรของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าในช่วงปี ที่ทำการเปรียบเทียบ (พ.ศ. 2534-2538) นั้น ประชากรของชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงจาก 120,967 คน (พ.ศ. 2533) เป็น 150,705 คน (พ.ศ. 2538) เห็นได้ว่าประชากรมีการเปลี่ยนแปลงในทางเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 29,738 คน

หากพิจารณาตามชุมชนในช่วง พ.ศ. 2534-2538 ตามตารางเปรียบเทียบ ชุมชนที่มีการเปลี่ยนแปลงของประชากรมากที่สุดคือ เทศบาลเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา โดยมีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น 2,483 คน คิดเป็น 8.35% ของการเปลี่ยนแปลง รองลงมาคือ สุขาภิบาลสนามชัยเขต อำเภอสนามชัยเขต มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น 1,865 คน คิดเป็น 6.27% ของการเปลี่ยนแปลง ชุมชนที่มีการเปลี่ยนแปลงของประชากรน้อยที่สุด คือ สุขาภิบาลบ้านโพธิ์ มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเพียง 61 คน คิดเป็น 0.21% ของการเปลี่ยนแปลง

5.3.4 อัตราเติบโตและการคาดประมาณประชากร

เมื่อทำการเปรียบเทียบประชากร ใน พ.ศ. 2534 และ 2538 พบว่า อัตราการเติบโตทางด้านประชากรของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรามีอัตราการเพิ่มร้อยละ 0.06 ต่อปี เมื่อทำการพิจารณาประชากรระดับชุมชนของจังหวัดใน พ.ศ. 2533 และ 2538 นั้น พบว่าชุมชนที่มีอัตราการเติบโตของประชากรมากที่สุด ได้แก่ สุขาภิบาลบางน้ำเปรี้ยว อำเภอบางน้ำเปรี้ยว มีอัตราการเพิ่มร้อยละ 0.10 จากอัตราเพิ่มทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ สุขาภิบาลสนามชัยเขต อำเภอสนามชัยเขต มีอัตราการเพิ่มร้อยละ 0.07 จากอัตราการเพิ่มทั้งหมด สำหรับชุมชนที่มีอัตราการเพิ่มของประชากรน้อยที่สุด ได้แก่ สุขาภิบาลบางปะกง อำเภอบางปะกง มีอัตราการเพิ่มเป็นร้อยละ 0.0044

คาดประมาณประชากรระดับชุมชนของจังหวัดฉะเชิงเทราพิจารณาจากอัตราเติบโตของประชากร พ.ศ. 2534 และ 2538 ด้วยวิธี Exponential Progression (ดอกเบี๋ยทบต้น) พบว่าคาดประมาณประชากร พ.ศ. 2543 ของชุมชนในจังหวัดนั้น จะมีประชากรรวมประมาณ 198,360 คน

ชุมชนที่มีประชากรสูงสุดได้แก่ เทศบาลเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา มีจำนวนประชากร 44,219 คน รองลงมาคือ สุขาภิบาลสนามชัยเขต อำเภอสนามชัยเขต มีจำนวนประชากร 10,691 คนและ สุขาภิบาลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม มีจำนวนประชากร 10,587 คน ตามลำดับ ชุมชนที่มีประชากรน้อยที่สุดคือ สุขาภิบาลบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ มีจำนวนประชากร 1,650 คน

คาดประมาณประชากรระดับชุมชนจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ.2548 จะมีประชากรรวมประมาณ 261,084 คน พบว่าชุมชนที่มีประชากรสูงสุด ได้แก่ เทศบาลเมือง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา มีจำนวนประชากร 47,821 คน รองลงมาคือ สุขาภิบาลสนามชัยเขต อำเภอสนามชัยเขต มีจำนวนประชากร 15,315 คน และสุขาภิบาลพนมสารคาม อำเภอพนมสารคาม มีจำนวนประชากร 11,492 คน ตามลำดับ อำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุดคือ สุขาภิบาลบ้านโพธิ์ อำเภอบ้านโพธิ์ มีจำนวนประชากร 1,734 คน

5.4 ลักษณะทางเศรษฐกิจ

5.4.1 ประมาณรายได้ของชุมชน พ.ศ. 2537

ใน พ.ศ. 2537 เห็นได้ว่าชุมชนที่มีประมาณรายได้มากที่สุดของจังหวัดฉะเชิงเทราคือ เทศบาลเมือง มีประมาณรายได้เป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ 79.44 ล้านบาท รายได้หลักของชุมชนโดยส่วนใหญ่จะเป็นรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรของชุมชนประมาณ 50.69 ล้านบาท เนื่องจากเทศบาลเมืองเป็นชุมชนที่มีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุด อาจทำให้เกิดการลงทุนในชุมชนเป็นจำนวนมากดังนั้นก่อให้เกิดตัวเงินทางด้านภาษีอากรเป็นจำนวนมากด้วยเช่นกัน รายได้รองของชุมชนนี้คือ รายได้จากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ซึ่งมียอดรายรับประมาณ 5.7 ล้านบาท

ชุมชนที่มีประมาณรายได้มากเป็นอันดับสองรองจากเทศบาลเมือง คือ เทศบาลตำบล บางคล้า มีประมาณรายได้ของชุมชนเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ 39.27 ล้านบาท โดยมีรายได้หลักของชุมชนจากการจัดเก็บภาษีอากรภายในชุมชนเช่นเดียวกับเทศบาลเมือง จำนวนเงินรายรับจากภาษีอากรประมาณ 2.11 ล้านบาท

ตาราง 5.3 รายรับจริงของเทศบาล/สุขาภิบาล ประจำปี 2537

เทศบาล/สุขาภิบาล	ภาษีอากร	ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ	ทรัพย์สิน	สาธารณูปโภค	เงินอุดหนุน เฉพาะกิจ	รายได้อื่น	รวมรายรับทั้งสิ้น
ท. เมือง	50,969,168.23	3,255,384.50	3,032,962.91	2,237,095.81	5,764,234.01	14,188,310.22	79,447,155.68
ส. นครเนื่องเขต	2,113,122.98	7,810.40	111,695.14	-	208,000.00	12,258.00	2,452,886.52
ทต. บางคล้า	22,595,384.56	403,037.75	1,735,060.07	374,165.14	11,460,942.18	2,703,123.70	39,271,713.40
ส. ปากน้ำ	4,391,232.68	240,734.04	125,421.90	-	2,264,020.00	12,241.00	7,033,649.62
ส. บางน้ำเปรี้ยว	4,661,906.64	92,844.50	157,738.43	-	199,900.00	1,016,996.88	6,129,386.45
ส. คอนจิมพลี	4,157,967.04	61,701.80	135,658.82	-	257,500.00	11,708.00	4,624,535.66
ส. บางขนาก	4,965,485.87	13,733.80	194,476.34	-	245,000.00	8,806.00	5,427,502.01
ส. ศาลาแดง	299,761.00	-	-	-	-	71.00	299,832.00
ส. บางปะกง	3,567,494.36	152,362.60	100,028.12	-	718,000.00	200,000.00	4,737,885.08
ส. ท่าเสาอ้น	3,358,992.11	285,260.40	126,210.79	-	442,240.00	21,370.00	4,234,073.30
ส. บางวัว	11,226,844.97	146,425.10	608,233.19	-	522,000.00	117,007.00	12,620,510.26
ส. บางเกลือ	1,554,389.92	4,944.70	133,594.82	-	200,000.00	18,910.20	1,911,839.64
ส. ท่าข้าม	8,682,641.28	308,530.34	50,243.59	-	367,000.00	978,605.00	10,387,020.21
ส. บ้านโพธิ์	2,885,361.45	28,846.60	107,874.34	-	200,000.00	414,928.00	3,637,010.39
ส. เทพราช	3,164,793.52	24,862.50	46,297.68	-	535,800.00	54,185.00	3,825,938.70
ส. พนมสารคาม	4,272,397.07	1,047,021.20	203,003.90	-	743,600.00	1,097,770.50	7,363,792.67
ส. เกาะขมุน	6,328,803.17	33,409.90	191,415.12	-	486,000.00	66,712.00	7,106,340.19
ส. เขานินช้อน	1,114,479.00	-	935.62	-	200,000.00	-	1,315,414.62
ส. สนามชัยเขต	2,178,805.69	92,200.15	76,231.90	-	448,480.00	807,650.09	3,603,367.83
ส. แปลงยาว	3,084,209.48	79,549.30	105,845.94	-	588,695.00	842,717.50	4,701,017.22
ส. หัวสำโรง	1,012,813.31	9,951.00	-	-	290,240.00	6,500.00	1,319,504.31
ส. ทุ่งสะเคา	834,579.75	4,137.00	-	-	200,000.00	5,100.00	1,043,816.75

ที่มา : ข้อมูลการตลาด จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2537

ตาราง 5.4 ประมาณรายรับต่อประชากรของเทศบาล/สุขาภิบาล ประจำปี 2537

เทศบาล/สุขาภิบาล	จำนวนประชากร	ภาษีอากร	ภาษีอากรต่อประชากร	ค่าธรรมเนียมค่าปรับ	ค่าธรรมเนียมต่อประชากร	ทรัพย์สิน	ทรัพย์สินต่อประชากร	เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	เงินอุดหนุนต่อประชากร	รายได้อื่น	รายได้อื่นต่อประชากร	รวมรายรับทั้งสิ้น	ประมาณรายรับต่อประชากร
ท. เมือง	40,888	50,969,168.23	1,246.56	3,255,384.50	79.62	3,032,962.91	74.18	5,764,234.01	140.98	18,661,101.49	456.40	79,447,155.68	1,943.04
ส. นครเนื่องเขต	2,747	2,113,122.98	769.25	7,810.40	2.84	111,695.14	40.66	208,000.00	75.72	11,445.25	4.17	2,452,886.52	892.93
ทต. บางคล้า	8,682	22,595,384.56	2,602.56	403,037.75	46.42	1,735,060.07	199.85	11,460,942.18	1,320.08	3,448,605.16	397.21	39,271,713.40	4,523.35
ส. ปากน้ำ	3,990	4,391,232.68	1,100.56	240,734.04	60.33	125,421.90	31.43	2,264,020.00	567.42	11,048.67	2.77	7,033,649.62	1,762.82
ส. บางน้ำเปรี้ยว	3,350	4,661,906.64	1,391.61	92,844.50	27.71	157,738.43	47.09	199,900.00	59.67	1,015,530.47	303.14	6,129,386.45	1,829.67
ส. คอนนิมพลี	3,548	4,157,967.04	1,171.92	61,701.80	17.39	135,658.82	38.24	257,500.00	72.58	10,480.46	2.95	4,624,535.66	1,303.42
ส. บางขนาก	3,134	4,965,485.87	1,584.39	13,733.80	4.38	194,476.34	62.05	245,000.00	78.17	7,155.17	2.28	5,427,502.01	1,731.81
ส. ศาลาแดง	1,748	299,761.00	171.49	-	-	-	-	-	-	(100.49)	(0.06)	299,832.00	171.53
ส. บางปะกง	9,140	3,567,494.36	390.32	152,362.60	16.67	100,028.12	10.94	718,000.00	78.56	199,582.07	21.84	4,737,885.08	518.37
ส. ท่าเสาอาน	5,453	3,358,992.11	615.99	285,260.40	52.31	126,210.79	23.15	442,240.00	81.10	20,678.55	3.79	4,234,073.30	776.47
ส. บางวัว	7,028	11,226,844.97	1,597.45	146,425.10	20.83	608,233.19	86.54	522,000.00	74.27	115,302.18	16.41	12,620,510.26	1,795.75
ส. บางเกลือ	2,386	1,554,389.92	651.46	4,944.70	2.07	133,594.82	55.99	200,000.00	83.82	18,200.67	7.63	1,911,839.64	801.27
ส. ท่าข้าม	5,163	8,682,641.28	1,681.70	308,530.34	59.76	50,243.59	9.73	367,000.00	71.08	976,853.81	189.20	10,387,020.21	2,011.82
ส. บ้านโพธิ์	1,570	2,885,361.45	1,837.81	28,846.60	18.37	107,874.34	68.71	200,000.00	127.39	413,003.11	263.06	3,637,010.39	2,316.57
ส. เทพรราช	7,348	3,164,793.52	430.70	24,862.50	3.38	46,297.68	6.30	535,800.00	72.92	53,744.61	7.31	3,825,938.70	520.68
ส. พนมสารคาม	9,752	4,272,397.07	438.10	1,047,021.20	107.36	203,003.90	20.82	743,600.00	76.25	1,097,204.21	112.51	7,363,792.67	755.11
ส. เกาะขุ่น	6,860	6,328,803.17	922.57	33,409.90	4.87	191,415.12	27.90	486,000.00	70.85	65,756.66	9.59	7,106,340.19	1,035.91
ส. เขาคินซ้อน	4,287	1,114,479.00	259.97	-	-	935.62	0.22	200,000.00	46.65	(260.19)	(0.06)	1,315,414.62	306.84
ส. สนามชัยเขต	7,463	2,178,805.69	291.95	92,200.15	12.35	76,231.90	10.21	448,480.00	60.09	807,335.57	108.18	3,603,367.83	482.83
ส. แปลงขาว	8,762	3,084,209.48	352.00	79,549.30	9.08	105,845.94	12.08	588,695.00	67.19	842,344.34	96.14	4,701,017.22	536.52
ส. หัวสำโรง	5,468	1,012,813.31	185.23	9,951.00	1.82	-	-	290,240.00	53.08	6,312.95	1.15	1,319,504.31	241.31
ส. ทุ่งสะเคา	1,938	834,579.75	430.64	4,137.00	2.13	-	-	200,000.00	103.20	4,667.23	2.41	1,043,816.75	538.61

ที่มา : ข้อมูลการตลาด จังหวัดฉะเชิงเทรา ประจำปี 2537

5.4.2 รายรับต่อประชากรของชุมชน

ประมาณรายรับต่อประชากรของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2537 พบว่าชุมชนเทศบาลตำบลบางคล้ามีรายได้ต่อหัวมากที่สุด เป็นจำนวนเงิน 4,523.35 บาท/คน/ปี รองลงมาคือ สุขาภิบาลบ้านโพธิ์ มีรายได้ต่อหัวเป็น 2,316.57 บาท/คน/ปี และสุขาภิบาลท่าข้าม มีรายได้ต่อหัวเป็น 2,011.82 บาท/คน/ปี ชุมชนที่มีรายได้ต่อหัวน้อยที่สุดคือ สุขาภิบาลศาลาแดง มีรายได้ต่อหัว 171.53 บาท/คน/ปี

5.4.3 ประมาณรายจ่ายของชุมชน พ.ศ. 2537

ในพ.ศ. 2537 เห็นได้ว่าชุมชนที่มีประมาณรายจ่ายมากที่สุดของจังหวัดฉะเชิงเทราคือ เทศบาลเมือง มีประมาณรายจ่ายทั้งสิ้นประมาณ 75.44 ล้านบาท รายจ่ายหลักของชุมชนโดยส่วนใหญ่จะเป็นรายจ่ายเพื่อการลงทุน ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและก่อสร้าง มียอดรายจ่ายประมาณ 19.18 ล้านบาท เนื่องจากเทศบาลเมืองเป็นชุมชนที่มีประชากรอาศัยอยู่มากที่สุด ส่งผลให้เกิดการลงทุนในพื้นที่นี้มากกว่าชุมชนอื่นๆ รายจ่ายอันดับสองของชุมชนเทศบาลเมืองคือ รายจ่ายสำหรับเงินเดือนประจำ ซึ่งมียอดรายจ่ายประมาณ 11.44 ล้านบาท จากรายจ่ายทั้งหมดของชุมชน

ชุมชนที่มีรายจ่ายมากเป็นอันดับสองรองจากเทศบาลเมือง คือ เทศบาลตำบลบางคล้า มีประมาณรายจ่ายของชุมชนประมาณ 35.21 ล้านบาท ยอดรายจ่ายที่มากที่สุดของชุมชนคือ รายจ่ายเพื่อการลงทุนเช่นเดียวกับเทศบาลเมือง โดยมียอดรายจ่ายประมาณ 7.18 ล้านบาท รายจ่ายที่มากเป็นอันดับสองของชุมชนคือ รายจ่ายเพื่อจ่ายเป็นค่าเงินเดือนประจำ โดยมียอดรายจ่ายประมาณ 5.89 ล้านบาท

5.4.4 รายจ่ายต่อประชากรของชุมชน

ประมาณรายจ่ายต่อประชากรของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2537 พบว่าชุมชนที่มีรายจ่ายต่อประชากรมากที่สุดคือ เทศบาลตำบลบางคล้า มียอดรายจ่ายต่อหัวประมาณ 4,056 บาท/คน/ปี รองลงมาคือ สุขาภิบาลบ้านโพธิ์ มียอดรายจ่ายต่อหัวประมาณ 1,849.37 บาท/คน/ปี และเทศบาลเมือง มียอดรายจ่ายต่อหัวประมาณ 1,845 บาท/คน/ปี ตามลำดับชุมชนที่มีรายจ่ายต่อหัวน้อยที่สุดคือ ชุมชนสุขาภิบาลศาลาแดง มียอดรายจ่ายต่อหัวประมาณ 146 บาท/คน/ปี

ตาราง 5.5 รายจ่ายจริงของเทศบาล/สุขาภิบาล ประจำปี 2537

เทศบาล/สุขาภิบาล	รายจ่ายประจำ			รายจ่ายเพื่อการลงทุน ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและก่อสร้าง	รายจ่ายงบกลาง				อื่นๆ	รวมรายจ่ายทั้งสิ้น
	เงินเดือนประจำ	สาธารณูปโภค	เงินอุดหนุน		ค่าชำระหนี้เงินกู้	รายจ่ายตามข้อผูกพัน	เงินสำรองจ่าย	เงินช่วยเหลือเฉพาะการ		
ท. เมือง	11,445,918.58	213,432.53	13,000.00	19,180,120.00	879,876.10	1,855,457.42	746,062.00	-	41,107,073.08	75,440,939.71
ส. นครเนื่องเขต	155,192.00	-	80,000.00	846,100.00	-	-	22,126.00	-	991,127.75	2,094,545.75
ทต. บางคล้า	5,887,644.98	301,886.09	278,247.00	7,186,576.65	-	469,393.71	80,000.00	-	21,011,157.45	35,214,905.88
ส. ปากน้ำ	525,620.00	23,432.25	10,000.00	1,933,410.00	-	-	44,118.00	84,000.00	3,903,283.00	6,523,863.25
ส. บางน้ำเปรี้ยว	297,407.00	8,231.79	75,000.00	2,155,900.00	5,000.00	45,605.00	120,410.00	300,000.00	2,639,455.50	5,647,009.29
ส. คอนคาพิลลี	307,980.00	19,208.34	9,000.00	1,165,000.00	301,346.68	45,271.00	21,000.00	367,617.68	1,855,004.87	4,091,428.57
ส. บางขนาก	210,166.32	13,000.00	20,000.00	1,890,300.00	-	54,787.00	192,000.00	300,000.00	2,347,538.62	5,027,791.94
ส. ศาลาแดง	6,692.00	-	-	47,300.00	-	-	7,300.00	-	194,335.50	255,627.50
ส. บางปะกง	457,080.00	22,806.82	5,000.00	1,473,000.00	63,051.19	50,000.00	102,264.00	-	2,168,525.17	4,341,727.18
ส. ท่าสะอ้าน	539,660.00	30,135.00	110,000.00	785,100.00	54,075.07	98,236.00	46,860.00	-	1,515,199.50	3,179,265.57
ส. บางวัว	835,178.00	129,011.64	100,000.00	4,372,365.00	106,774.08	207,556.00	69,500.00	-	2,791,602.50	8,611,987.22
ส. บางเกลือ	167,440.00	7,993.00	8,569.12	164,000.00	-	17,466.00	-	-	1,403,279.77	1,768,747.89
ส. ท่าข้าม	141,120.00	358.00	-	5,906,500.00	-	90,000.00	-	-	2,724,493.00	8,862,471.00
ส. บ้านโพธิ์	259,339.34	6,877.06	-	1,182,539.00	-	27,977.00	-	-	1,426,779.47	2,903,511.87
ส. เทพรราช	276,240.00	26,751.50	29,986.00	1,518,399.99	-	27,069.50	-	-	1,570,695.30	3,449,142.29
ส. พนมสารคาม	341,520.00	24,681.37	30,000.00	2,708,688.00	-	108,076.00	-	-	3,670,080.00	6,883,045.37
ส. เกาะขุ่น	466,240.00	20,266.05	10,000.00	3,779,300.00	-	66,964.40	10,000.00	-	2,305,948.79	6,658,719.24
ส. เขาคันทรง	-	-	-	623,950.00	-	-	-	-	306,900.00	930,850.00
ส. สนามชัยเขต	122,763.00	10,988.00	10,000.00	830,020.00	-	26,853.00	-	-	2,177,780.77	3,178,404.77
ส. แปลงยาว	454,930.00	16,876.00	15,000.00	1,331,644.00	-	40,057.00	59,004.00	50,000.00	2,294,439.50	4,261,950.50
ส. หัวสำโรง	-	-	-	486,900.00	-	-	-	-	545,548.00	1,032,448.00
ส. ทุ่งตะเคา	-	500.00	-	295,980.00	-	-	30,000.00	-	431,529.00	758,009.00

ที่มา : ข้อมูลการตลาด จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2537

ตาราง 5.6 ประมาณรายจ่ายต่อประชากรของ เทศบาล/สุขาภิบาล ประจำปี 2537

เทศบาล/สุขาภิบาล	จำนวนประชากร	รายจ่ายประจำ	รายจ่ายประจำต่อประชากร	รายจ่ายเพื่อการลงทุน ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและก่อสร้าง	รายจ่ายเพื่อการลงทุนต่อประชากร	รายจ่ายงบกลาง	รายจ่ายงบกลางต่อประชากร	รายจ่ายอื่นๆ	รายจ่ายอื่นต่อประชากร	รวมรายจ่ายทั้งสิ้น	ปริมาณรายจ่ายรวมต่อประชากร
ท. เมือง	40,888	11,672,351	285	19,180,120.00	469.09	3,481,395.52	85.14	41,107,073.08	1,005.36	75,440,939.71	1,845.06
ส. นครเนื่องเขต	2,747	235,192	86	846,100.00	308.01	22,126.00	8.05	991,127.75	360.80	2,094,545.75	762.48
ทต. บางคล้า	8,682	6,467,778	745	7,186,576.65	827.76	549,393.71	63.28	21,011,157.45	2,420.08	35,214,905.88	4,056.08
ส. ปากน้ำ	3,990	559,052	140	1,933,410.00	484.56	128,118.00	32.11	3,903,283.00	978.27	6,523,863.25	1,635.05
ส. บางน้ำเปรี้ยว	3,350	380,639	114	2,155,900.00	643.55	471,015.00	140.60	2,639,455.50	787.90	5,647,009.29	1,685.67
ส. คอนนิมพลี	3,548	336,188	95	1,165,000.00	328.35	735,235.36	207.23	1,855,004.87	522.83	4,091,428.57	1,153.16
ส. บางขนาก	3,134	243,166	78	1,890,300.00	603.16	546,787.00	174.47	2,347,538.62	749.06	5,027,791.94	1,604.27
ส. ศาลาแดง	1,748	6,692	4	47,300.00	27.06	7,300.00	4.18	194,335.50	111.18	255,627.50	146.24
ส. บางปะกง	9,140	484,887	53	1,473,000.00	161.16	215,315.19	23.56	2,168,525.17	237.26	4,341,727.18	475.02
ส. ท่าสะอ้าน	5,453	679,795	125	785,100.00	143.98	199,171.07	36.53	1,515,199.50	277.87	3,179,265.57	583.03
ส. บางบัว	7,028	1,064,190	151	4,372,365.00	622.14	383,830.08	54.61	2,791,602.50	397.21	8,611,987.22	1,225.38
ส. บางเกลือ	2,386	184,002	77	164,000.00	68.73	17,466.00	7.32	1,403,279.77	588.13	1,768,747.89	741.30
ส. ท่าข้าม	5,163	141,478	27	5,906,500.00	1,144.01	90,000.00	17.43	2,724,493.00	527.70	8,862,471.00	1,716.54
ส. บ้านโพธิ์	1,570	266,216	170	1,182,539.00	753.21	27,977.00	17.82	1,426,779.47	908.78	2,903,511.87	1,849.37
ส. เทพราช	7,348	332,978	45	1,518,399.99	206.64	27,069.50	3.68	1,570,695.30	213.76	3,449,142.29	469.40
ส. พนมสารคาม	9,752	396,201	41	2,708,688.00	277.76	108,076.00	11.08	3,670,080.00	376.34	6,883,045.37	705.81
ส. เกาะขมุน	6,860	496,506	72	3,779,300.00	550.92	76,964.40	11.22	2,305,948.79	336.14	6,658,719.24	970.66
ส. เขาคินซ้อน	4,287	-	-	623,950.00	145.54	-	-	306,900.00	71.59	930,850.00	217.13
ส. สนมชัยเขต	7,463	143,751	19	830,020.00	111.22	26,853.00	3.60	2,177,780.77	291.81	3,178,404.77	425.89
ส. แปลงยาว	8,762	486,806	56	1,331,644.00	151.98	149,061.00	17.01	2,294,439.50	261.86	4,261,950.50	486.41
ส. หัวตำโอง	5,468	-	-	486,900.00	89.05	-	-	545,548.00	99.77	1,032,448.00	188.82
ส. หุ้งสะเดา	1,938	500	0	295,980.00	152.72	30,000.00	15.48	431,529.00	222.67	758,009.00	391.13

ที่มา : ข้อมูลการตลาด จังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2537

5.5 บริการพื้นฐานภายในชุมชน

การบริการทางด้านโรงแรมภายในชุมชนของจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าชุมชนเทศบาลเมือง มีบริการโรงแรมเป็นจำนวนมากที่สุด จำนวน 8 โรงแรม รองลงมาคือ เทศบาลตำบลบางคล้าและ สุขาภิบาลพนมสารคาม ซึ่งมีโรงแรมให้บริการจำนวน 2 โรงแรม

การบริการทางด้านโรงรับจำนำ ของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรานั้น เทศบาลเมืองมีการให้บริการมากที่สุด โดยมีจำนวนโรงรับจำนำ 2 แห่ง

การบริการทางด้านโรงพยาบาลรัฐ พบว่า เทศบาลตำบลบางคล้า มีการให้บริการมากที่สุด โดยมีจำนวนโรงพยาบาล 2 แห่ง

การบริการทางด้านโรงพยาบาลเอกชน พบว่า เทศบาลตำบลบางคล้า สุขาภิบาลบางน้ำเปรี้ยวและสุขาภิบาลบางวัว มีจำนวนโรงพยาบาลเป็นจำนวนที่เท่ากัน คือ ชุมชนละ 2 แห่ง

การบริการทางด้านโรงเรียน พบว่า เทศบาลเมือง มีจำนวนโรงเรียนให้บริการมากที่สุด ปริมาณทั้งหมดจำนวน 15 โรงเรียน รองลงมาคือ เทศบาลตำบลบางคล้าและสุขาภิบาลแปลงยาว มีจำนวนโรงเรียนในชุมชนแต่ละ 6 โรงเรียน ในส่วนของวิทยาลัยพบว่า ชุมชนที่มีจำนวนวิทยาลัยมากที่สุด คือ เทศบาลเมือง มีจำนวนวิทยาลัย 3 แห่ง

ศาสนาสถานในชุมชน มีจำนวนมากที่สุด คือ เทศบาลเมือง มีจำนวนทั้งหมด 8 แห่ง รองลงมาคือ เทศบาลตำบลบางคล้า มีจำนวนศาสนาสถาน 6 แห่ง

สวนสาธารณะสถานพักผ่อน พบว่าชุมชนที่มีสวนสาธารณะพักผ่อนมากที่สุด คือ เทศบาลเมือง จำนวน 5 แห่ง

ตาราง 5.7 แบบรายงานกิจการสุขภาพ ข้อมูลพื้นฐานเทศบาล/สุขภาพิบาล กิจการเทศบาล พ.ศ. 2538

อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	ท.เมือง	ส. นครเนื่องเขต	ทท. บางคด้า	ส.ปากน้ำ	ส. บางน้ำเปรี้ยว	ส. ดอนฉิมพลี	ส. บางชนก	ส. ศาลาแดง	ส. บางปะกง	ส. ท่าสะพาน	ส. บางวัว	ส. บางเกลือ	ส. ท่าข้าม	ส. บ้านโพธิ์	ส.เทพราช	ส. พนมสารคาม	ส. เกาะขนุน	ส. เขาทินช้อน	ส. สนามชัยเขต	ส. แปรองยาว	ส. หัวธำโรง	ส. พุ่งตะเคา
โรงแรม	8	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0
โรงรับจำนำ	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
โรงพยาบาลรัฐ	1	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
โรงพยาบาลเอกชน	0	0	2	0	2	1	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
โรงเรียน	15	0	6	1	3	2	2	3	3	0	1	1	4	0	0	4	1	2	1	6	2	0
วิทยาลัย	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
ศาสนสถาน	8	1	6	1	1	1	2	3	0	0	0	1	2	2	4	2	2	1	2	0	2	0
สุสาน	0	0	2	1	0	1	2	2	0	0	0	0	2	1	0	0	0	1	0	0	2	0
สวนสาธารณะ	5	0	2	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	2	0	1	2	0	1	0	0	1
ตลาดสด	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
โรงฆ่าสัตว์	1	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	2	1	0	0

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตลาดสด ชุมชนที่มีตลาดสดมากที่สุดคือ สุขาภิบาลบางปะกง พบว่า มีจำนวนตลาด 2 แห่ง
 โรงฆ่าสัตว์ พบว่าส่วนมากแล้วแต่ละชุมชนจะมีโรงฆ่าสัตว์แต่ชุมชนที่มีจำนวนโรงฆ่าสัตว์มาก
 ที่สุด คือ สุขาภิบาลสนามชัยเขต รองลงมาคือ เทศบาลเมือง

5.6 ลำดับความสำคัญและบทบาทของชุมชน

5.6.1 ศักยภาพและลำดับความสำคัญของชุมชน

วิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราในระดับชุมชน โดยการจัดลำดับความ
 สำคัญของพื้นที่ การวิเคราะห์พิจารณาปัจจัย (Factor) ต่างๆ ของพื้นที่ทางด้านกายภาพ ประชากรและ
 เศรษฐกิจ โดยการกำหนดปัจจัยสภาพการพัฒนา กำหนดค่าคะแนนของแต่ละปัจจัย หาค่าคะแนนของแต่ละ
 ปัจจัยในด้านต่างๆ ของพื้นที่ในแต่ละชุมชนที่ศึกษา หาผลรวมของค่าคะแนนทุกปัจจัยและตัดกลุ่ม
 คะแนนรวมของทุกปัจจัยของอำเภอปัจจัยที่นำมาใช้วัดศักยภาพการพัฒนาระดับ ชุมชนมีทั้งสิ้น 26 ปัจจัย
 เป็นปัจจัยด้านกายภาพ จำนวน 10 ปัจจัย ด้านประชากร 7 ปัจจัยและด้านเศรษฐกิจจำนวน 9 ปัจจัย ชุมชนที่
 ทำการศึกษาจำนวน 22 ชุมชน

ก. การกำหนดปัจจัยและค่าคะแนนของปัจจัย

กำหนดค่าคะแนนของแต่ละปัจจัยเป็น 5 ระดับ ตามลักษณะของข้อมูลเชิงคุณภาพหรือ
 ข้อมูลที่เป็นเชิงปริมาณ ข้อมูลที่มีประโยชน์ใช้สอยสูงสุดจัดไว้ว่าดีมาก จะเป็นข้อมูลที่มีคะแนนสูงสุด
 ส่วนข้อมูลที่มีคุณภาพหรือปริมาณระดับรองลงมาจะมีคะแนนรองลดหลั่นลงมา สำหรับข้อมูลที่เป็น
 ตัวเลขจะวิเคราะห์โดยตัดกลุ่มความถี่เป็น 5 กลุ่ม หาค่ามัธยฐาน (Median) ซึ่งเป็น ค่ากลางของ
 ปัจจัย โดยกลุ่มที่มีค่าใกล้เคียงมัธยฐานจะเป็นกลุ่มกลางให้มีค่าคะแนนเท่ากับ 3 สำหรับกลุ่มพื้นที่ที่มี
 มูลค่าเชิงคุณภาพหรือปริมาณสูงสุด จะมีค่าคะแนนเท่ากับ 5 และกลุ่มที่ีรองลงมามีค่าคะแนน 4
 ส่วนกลุ่มที่มีมูลค่าเชิงคุณภาพต่ำกว่ามัธยฐานได้แก่ กลุ่ม 5 และกลุ่ม 4 จะมีค่าคะแนน 2 และ
 คะแนน 1 ตามลำดับ ดังรายละเอียดปัจจัยและค่าคะแนนของปัจจัย ดังนี้

1) ด้านกายภาพ

1.1) การคมนาคม

ทางบก - ทางหลวงตัดผ่าน	ให้ค่าคะแนน	2
- ทางรถไฟผ่าน		2
ทางน้ำ แม่น้ำ		1

1.2) การประปา

ประปาภูมิภาค	ให้ค่าคะแนน	5
ประปาเทศบาล		3
ประปาสุขาภิบาล		2
ประปาเอกชน		1

1.3) ตลาดสด

เทศบาล	ให้ค่าคะแนน	2
สุขาภิบาล		1
เอกชน		1

1.4) โรงฆ่าสัตว์

เทศบาล	ให้ค่าคะแนน	2
สุขาภิบาล		1
เอกชน		1

1.5) สุสาน

เทศบาล	ให้ค่าคะแนน	2
สุขา		1
เอกชน		1

1.6) สวนสาธารณะและสถานพักผ่อนหย่อนใจ

เทศบาล	ให้ค่าคะแนน	2
สุขาภิบาล		2
เอกชน		2

1.7) โรงพยาบาล

รัฐบาล	ให้ค่าคะแนน	2
เอกชน		1

2) ด้านประชากร

2.1) ขนาดประชากร พ.ศ. 2534

ประชากรจำนวนมากกว่า 10,000 คน	ให้ค่าคะแนน	5
7,001 - 10,000 คน		4
5,001 - 7,000 คน		3
2,001 - 5,000 คน		2
น้อยกว่า 2,000 คน		1

2.2) ขนาดประชากร พ.ศ. 2538

ประชากรจำนวนมากกว่า 10,000 คน	ให้ค่าคะแนน	5
7,001 - 10,000 คน		4
5,001 - 7,000 คน		3
2,001 - 5,000 คน		2
น้อยกว่า 2,000 คน		1

2.3) ความหนาแน่นประชากร พ.ศ. 2534

มากกว่า 5,000 คนต่อ ตร.กม.	ให้ค่าคะแนน	5
2,001 - 5,000 คนต่อ ตร.กม.		4
1,501 - 2,000 คนต่อ ตร.กม.		3
1,001 - 1,500 คนต่อ ตร.กม.		2
น้อยกว่า 1,000 คนต่อ ตร.กม.		1

2.4) ความหนาแน่นประชากร พ.ศ. 2538

มากกว่า 5,000 คนต่อ ตร.กม.	ให้ค่าคะแนน	5
2,001 - 5,000 คนต่อ ตร.กม.		4
1,501 - 2,000 คนต่อ ตร.กม.		3
1,001 - 1,500 คนต่อ ตร.กม.		2
น้อยกว่า 1,000 คนต่อ ตร.กม.		1

2.5) การเปลี่ยนแปลงประชากรจากยอดรวมทั้งหมด (Absolute Change)

มากกว่าร้อยละ 5	ให้ค่าคะแนน	5
ระหว่าง 2.01 - 5.00		4
ระหว่าง 1.01 - 2.00		3
ระหว่าง 0.51 - 1.00		2
น้อยกว่า 0.51		1

2.6) อัตราการเพิ่มของประชากร

มากกว่าร้อยละ 4	ให้ค่าคะแนน	5
ระหว่าง 2.51 - 4.00		4
ระหว่าง 1.51 - 2.50		3
ระหว่าง 1.01 - 1.50		2
น้อยกว่า 1.01		1

2.7) จำนวนหลังคาเรือนต่อประชากร

มากกว่า 0.40	ให้ค่าคะแนน	5
0.21 - 0.40		4
0.16 - 0.20		3
0.11 - 0.15		2
น้อยกว่า 0.11		1

3) ด้านเศรษฐกิจ

3.1) รายรับจริงของชุมชน พ.ศ. 2537

ก. ภาษีอากร/ประชากร

มากกว่า 2,000 บาท/คน	ให้ค่าคะแนน	5
1,001 - 2,000 บาท/คน		4
501 - 1,000 บาท/คน		3
250 - 500 บาท/คน		2
น้อยกว่า 250 บาท/คน		1

ข. ค่าธรรมเนียม/ประชากร

มากกว่า 40 บาท/คน	ให้ค่าคะแนน	5
21 - 40 บาท/คน		4
16 - 20 บาท/คน		3
10 - 15 บาท/คน		2
น้อยกว่า 10 บาท/คน		1

ค. ทรัพย์สิน/ประชากร

มากกว่า 80 บาท/คน	ให้ค่าคะแนน	5
41 - 80 บาท/คน		4

21 - 40 บาท/คน		3
----------------	--	---

10 - 20 บาท/คน		2
----------------	--	---

น้อยกว่า 10 บาท/คน		1
--------------------	--	---

ง. เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ/ประชากร

มากกว่า 500 บาท/คน	ให้ค่าคะแนน	5
--------------------	-------------	---

101 - 500 บาท/คน		4
------------------	--	---

71 - 100 บาท/คน		3
-----------------	--	---

50 - 70 บาท/คน		2
----------------	--	---

น้อยกว่า 50 บาท/คน		1
--------------------	--	---

จ. รายรับทั้งสิ้น/ประชากร

มากกว่า 2,000 บาท/คน	ให้ค่าคะแนน	5
----------------------	-------------	---

501 - 2,000 บาท/คน		4
--------------------	--	---

301 - 500 บาท/คน		3
------------------	--	---

100 - 300 บาท/คน		2
------------------	--	---

น้อยกว่า 100 บาท/คน		1
---------------------	--	---

3.2) รายจ่ายประจำประชากร

ก. รายจ่ายประจำประชากร

มากกว่า 2,000 บาท/คน	ให้ค่าคะแนน	5
----------------------	-------------	---

501 - 2,000 บาท/คน		4
--------------------	--	---

301 - 500 บาท/คน		3
------------------	--	---

100 - 300 บาท/คน		2
------------------	--	---

น้อยกว่า 100 บาท/คน		1
---------------------	--	---

ข. รายจ่ายเพื่อการลงทุน/ประชากร

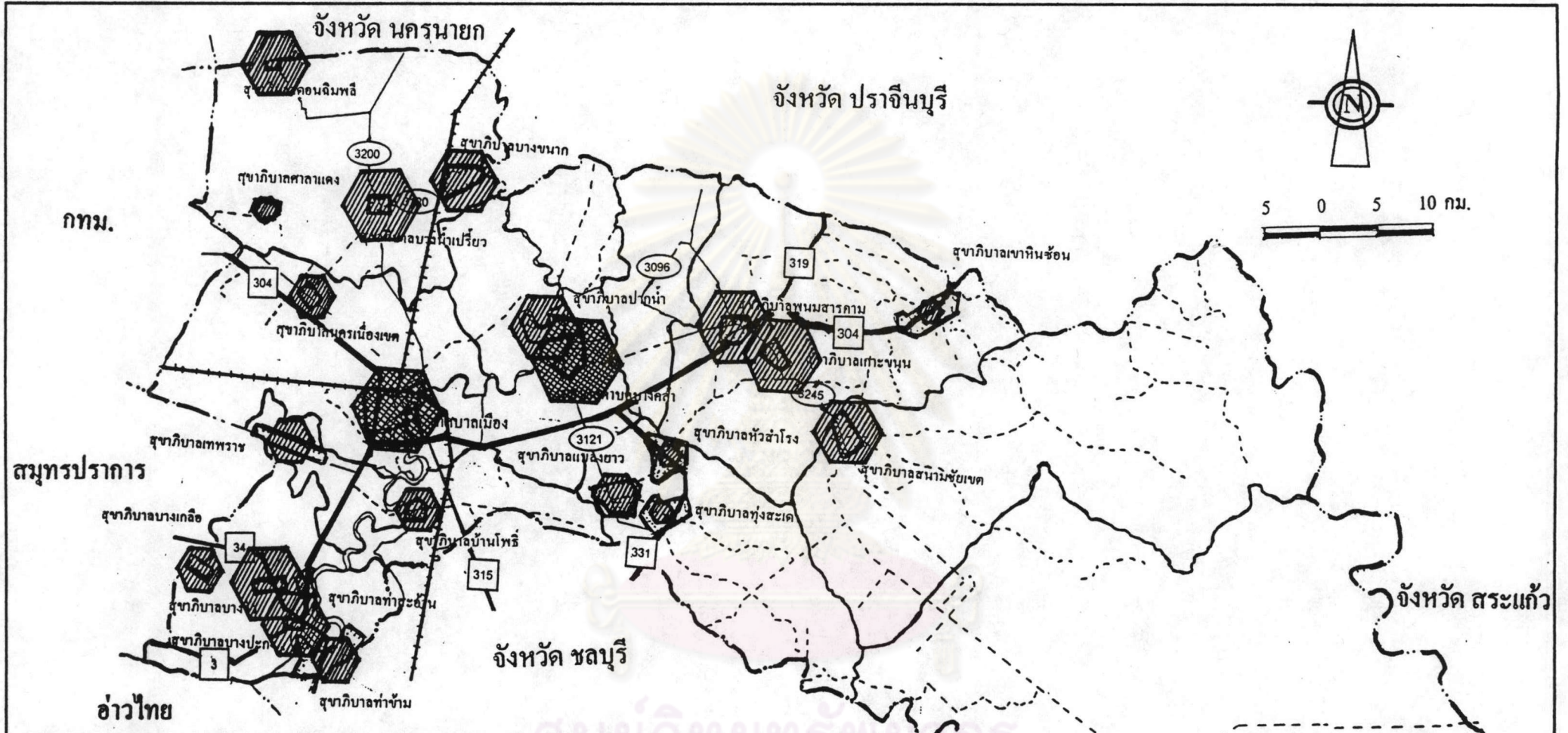
มากกว่า 1,000 บาท/คน	ให้ค่าคะแนน	5
401 - 1,000 บาท/คน		4
201 - 400 บาท/คน		3
100 - 200 บาท/คน		2
น้อยกว่า 100 บาท/คน		1

ค. รายจ่ายงบกลาง/ประชากร

มากกว่า 100 บาท/คน	ให้ค่าคะแนน	5
41 - 100 บาท/คน		4
10 - 40 บาท/คน		3
น้อยกว่า 10 บาท/คน		2

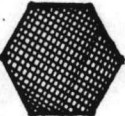

ง. รายจ่ายทั้งสิ้น/ประชากร

มากกว่า 2,000 บาท/คน	ให้ค่าคะแนน	5
1,001 - 2,000 บาท/คน		4
501 - 1,000 บาท/คน		3
300 - 500 บาท/คน		2
น้อยกว่า 300 บาท/คน		1

บทบาทของชุมชนในจังหวัดจะเชิงเทราต่อโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 5.23 แสดงลำดับความสำคัญของชุมชน

	ชุมชนที่มีค่าคะแนน น้อยกว่า 40		ชุมชนที่มีค่าคะแนน 66 - 80
	ชุมชนที่มีค่าคะแนน 40 - 50		ชุมชนที่มีค่าคะแนน มากกว่า 80
	ชุมชนที่มีค่าคะแนน 51 - 65		

5.6.2 ค่าคะแนนของปัจจัยและลำดับความสำคัญของชุมชน

ในการวิเคราะห์ศักยภาพของการพัฒนาและจัดลำดับความสำคัญของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ศึกษาปัจจัยของพื้นที่ชุมชนตามเงื่อนไขที่กำหนดขึ้น หากคะแนนของปัจจัยด้านต่างๆ หาผลรวมของค่าคะแนนปัจจัยต่างๆ ในแต่ละชุมชนที่ศึกษา และนำผลรวมค่าคะแนนของทุกปัจจัยในแต่ละกลุ่มชุมชนมาตัดกลุ่ม เรียงลำดับค่าคะแนนจากมากไปหาน้อย จัดลำดับตามกลุ่มค่าคะแนนของแต่ละชุมชนที่ศึกษา ได้ 5 กลุ่ม ค่ามัธยฐานมีผลรวมค่าคะแนนเท่ากับ 57 แบ่งกลุ่มศักยภาพของชุมชนตามลำดับความสำคัญของผลรวมค่าคะแนน ดังนี้

- 1) กลุ่มชุมชนที่มีผลรวมค่าคะแนนมากกว่า 80 คะแนน มีลำดับความสำคัญที่หนึ่ง เนื่องจากมีค่าคะแนนรวมของปัจจัยการพัฒนาสูงสุด มีจำนวน 2 ชุมชน ได้แก่ เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา และเทศบาลตำบลบางคล้า
- 2) กลุ่มชุมชนที่มีผลรวมค่าคะแนนระหว่าง 66 - 80 คะแนน มีลำดับความสำคัญที่สอง มี 4 ชุมชน ได้แก่ สุขาภิบาลบางวัว สุขาภิบาลพนมสารคาม สุขาภิบาลบางน้ำเปรี้ยวและสุขาภิบาลเกาะขนุน มีค่าคะแนนตามลำดับ
- 3) กลุ่มชุมชนที่มีผลรวมค่าคะแนน ระหว่าง 50 - 65 คะแนน มีลำดับความสำคัญที่สาม เป็นกลุ่มชุมชนที่มีศักยภาพปานกลางในระหว่างจำนวนชั้นมีค่าสูงกว่ามัธยฐาน 7 ชุมชน ได้แก่ สุขาภิบาลปากน้ำ สุขาภิบาลบางปะกง สุขาภิบาลคอนจิมพลี สุขาภิบาลบางขนาก สุขาภิบาลสนามชัยเขต สุขาภิบาลบ้านโพธิ์ และสุขาภิบาลท่าสะอ้าน
- 4) กลุ่มชุมชนที่มีผลรวมค่าคะแนนระหว่าง 40 - 50 มีลำดับความสำคัญที่สี่ เป็นกลุ่มชุมชนที่มีศักยภาพในการพัฒนาค่อนข้างต่ำ มีจำนวน 5 ชุมชน ได้แก่ สุขาภิบาลนครเนื่องเขต สุขาภิบาลบางเกลือ สุขาภิบาลท่าข้าม สุขาภิบาลเทพราชและสุขาภิบาลแปลงยาว
- 5) กลุ่มชุมชนที่มีผลรวมค่าคะแนนน้อยกว่า 40 คะแนน มีลำดับความสำคัญที่ห้าเป็นกลุ่มชุมชนที่มีการพัฒนาต่ำสุด มีจำนวน 4 ชุมชน ได้แก่ สุขาภิบาลศาลาแดง สุขาภิบาลเขาหินซ้อน สุขาภิบาลหัวสำโรง สุขาภิบาลทุ่งสะเดา

ตาราง 5.8 ปัจจัยต่างๆ ด้านกายภาพที่นำมาพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา

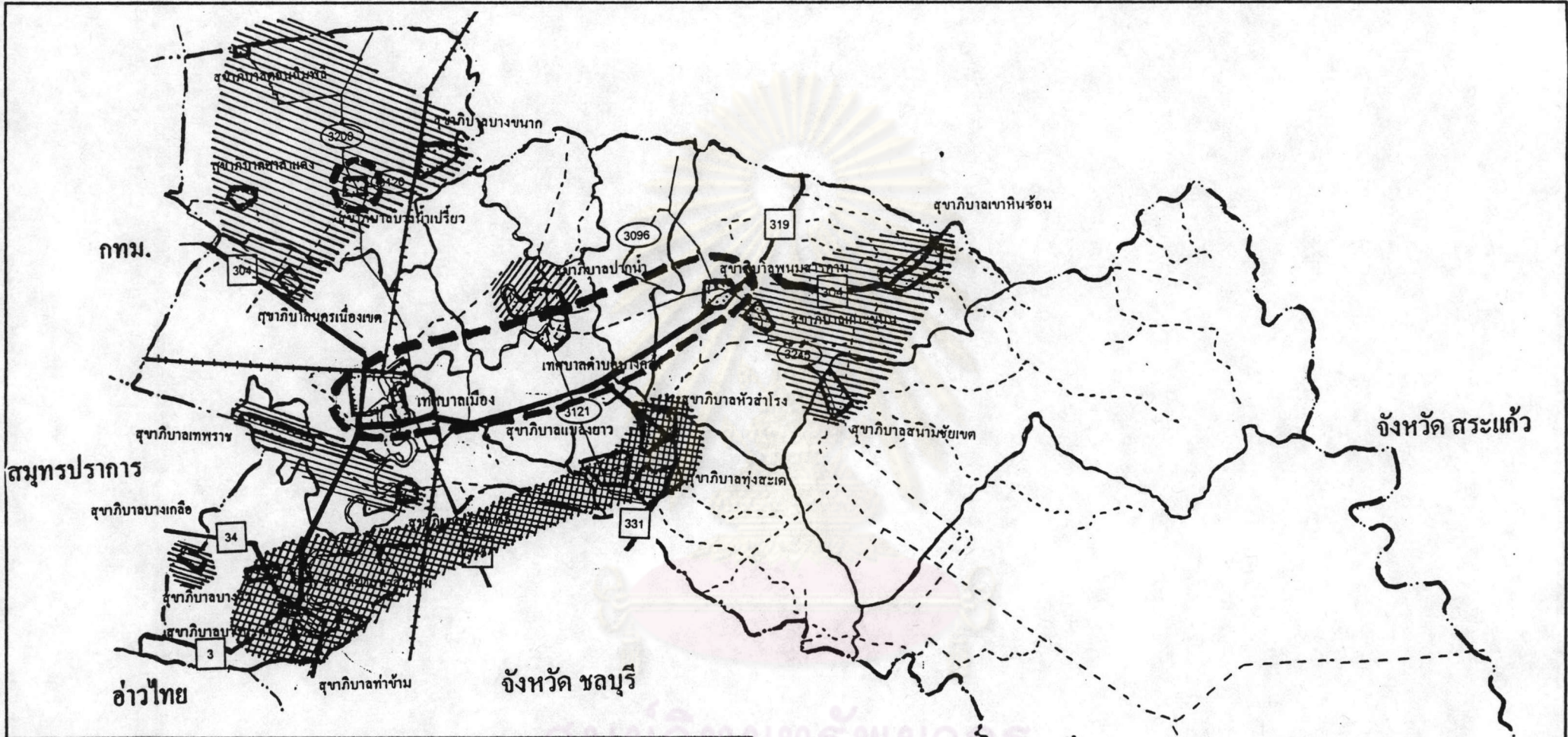
รหัสพื้นที่	เขตการปกครองเทศบาล/สุขาภิบาล	การคมนาคม			การประปา	ตลาดสด	โรงพยาบาล	สุสาน	สวนสาธารณะสถานพักผ่อน	โรงพยาบาล		สถานศึกษา		ศาสนาสถาน	สถานบริการอื่นๆ	
		ทางรถไฟ	ทางหลวง	ทางน้ำ						รัฐบาล	เอกชน	วิทยาลัย	โรงเรียน		โรงแรม	โรงรับจำนำ
1	อำเภอเมือง															
1.1	ท. เมือง	2	2	1	5	-	1	-	10	2	-	3	2	5	3	2
1.2	ต. นครเนื่องเขต	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
2	อำเภอบางคล้า															
2.1	ทต. บางคล้า	-	2	1	5	1	1	4	4	4	2	-	2	5	2	2
2.2	ต. ปากน้ำ	-	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
3	อำเภอบางน้ำเปรี้ยว															
3.1	ต. บางน้ำเปรี้ยว	-	2	-	-	-	1	-	2	2	2	-	1	1	-	-
3.2	ต. คอนจิมพ्ली	-	-	-	1	-	1	1	2	-	1	-	1	1	-	-
3.3	ต. บางขนก	2	2	-	-	-	-	2	2	-	-	-	1	3	-	-
3.4	ต. ศาลาแดง	-	2	-	-	2	-	2	-	-	-	-	1	3	-	-
4	อำเภอบางปะกง															
4.1	ต. บางปะกง	-	2	1	5	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-
4.2	ต. ท่าสะพาน	-	2	1	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.3	ต. บางวัว	-	2	-	5	-	-	-	2	-	2	-	1	-	2	1
4.4	ต. บางเกลือ	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	1	-	-
4.5	ต. ท่าข้าม	-	2	1	-	-	-	2	-	-	-	-	1	3	-	-
5	อำเภอบ้านโพธิ์															
5.1	ต. บ้านโพธิ์	2	-	-	-	-	-	1	4	-	-	-	-	3	-	-
5.2	ต. เทพรราช	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
6	อำเภอพนมสารคาม															
6.1	ต. พนมสารคาม	-	2	-	5	-	1	-	2	-	-	-	1	3	2	-
6.2	ต. เกาะขุ่น	-	2	-	5	1	1	-	4	-	-	-	1	3	-	-
6.3	ต. เขาคันทรง	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1	-	-
7	อำเภอสทิงพระ															
7.1	ต. สทิงพระ	-	2	-	5	-	2	-	2	-	-	-	1	3	-	-
8	อำเภอแปลงยาว															
8.1	ต. แปลงยาว	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-
8.2	ต. หัวสำโรง	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	3	-	-
8.3	ต. หุ้งตะเคา	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-

ตาราง 5.9 ข้อมูลด้านประชากรและเศรษฐกิจที่นำมาพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา

รหัสพื้นที่	เขตการปกครองเทศบาล/สุขาภิบาล	ประชากร						จน.ปรก. ต่อบ้าน	รวมปัจจัยประชากร	รายรับ					รายจ่าย				รวมปัจจัยทั้งสิ้น	
		2534	2538	ความหนาแน่น 2534	ความหนาแน่น 2538	การเปลี่ยนแปลง	อัตราการเติบโต			ภาษี	ค่าธรรมเนียม	ทรัพย์สิน	เงินอุดหนุน	รายรับอื่น	จ่ายประจำ	การลงทุน	งบกลาง	รายจ่ายอื่น		
1	อำเภอเมือง																			
1.1	ท. เมือง	5	5	4	4	5	3	4	30	4	5	4	4	4	5	4	4	4	4	38
1.2	ส. นครเนื่องเขต	2	2	3	3	3	5	2	20	3	1	4	3	4	3	3	3	2	3	26
2	อำเภอบางคล้า																			
2.1	ทค. บางคล้า	4	4	2	2	4	3	4	23	5	5	5	5	5	5	4	4	4	5	43
2.2	ส. ปากน้ำ	2	2	1	1	3	4	4	17	4	5	3	5	4	4	4	3	4	4	36
3	อำเภอบางน้ำเปรี้ยว																			
3.1	ส. บางน้ำเปรี้ยว	2	2	2	4	4	5	3	22	4	4	4	2	4	4	4	5	4	4	35
3.2	ส. คอนจิมพลิ	2	2	5	5	3	4	1	22	4	3	3	3	4	3	3	5	4	4	32
3.3	ส. บางขนาก	2	2	1	1	1	2	2	11	4	1	4	3	4	3	4	5	4	4	32
3.4	ส. ศาลาแดง	-	1	-	1	-	-	3	5	1	-	-	-	2	1	1	2	1	8	8
4	อำเภอบางปะกง																			
4.1	ส. บางปะกง	4	4	5	5	2	1	3	24	2	3	2	3	4	2	2	3	2	2	23
4.2	ส. ท่าสะอ้าน	3	3	4	5	2	2	2	21	3	5	3	3	4	4	2	3	3	3	30
4.3	ส. บางวัว	3	4	4	4	3	3	1	22	4	4	5	3	4	4	4	4	4	4	36
4.4	ส. บางเกลือ	2	2	4	4	1	1	2	16	3	1	4	3	4	3	1	2	3	3	24
4.5	ส. ท่าข้าม	-	3	-	1	-	-	5	9	4	5	1	3	5	1	5	3	4	4	31
5	อำเภอบ้านโพธิ์																			
5.1	ส. บ้านโพธิ์	1	1	3	3	1	1	4	14	4	3	4	4	5	4	4	3	4	4	35
5.2	ส. เทพราร	3	4	4	4	4	3	-	22	2	1	1	3	4	1	3	2	2	2	19
6	อำเภอพนมสารคาม																			
6.1	ส. พนมสารคาม	4	4	4	4	4	3	3	26	2	5	3	3	4	1	3	3	3	3	27
6.2	ส. เกาะขุ่น	3	3	3	3	4	5	2	23	3	1	3	3	4	3	4	3	3	3	27
6.3	ส. เขาคันทรง	-	2	-	1	-	-	2	5	2	-	1	1	3	-	2	-	1	1	10
7	อำเภอสนามชัยเขต																			
7.1	ส. สนามชัยเขต	3	4	2	2	5	5	2	23	2	2	2	2	3	1	2	2	2	2	18
8	อำเภอแปลงยาว																			
8.1	ส. แปลงยาว	4	4	1	1	1	1	4	16	2	1	2	2	4	2	2	3	2	2	20
8.2	ส. หัวตำโง	-	3	-	1	-	-	4	8	1	1	-	2	2	-	1	-	1	8	8
8.3	ส. ทุ่งสะเคา	-	1	-	1	-	-	4	6	2	1	-	4	4	1	2	3	2	2	19

ตาราง 5.10 ข้อมูลดิบที่นำมาพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา

รหัสพื้นที่	เขตการปกครอง เทศบาล/สุขาภิบาล	ด้านกายภาพ	ด้านประชากร	ด้านเศรษฐกิจ	รวมทั้งสิ้น
1	อำเภอเมือง				
1.1	ท. เมือง	38	30	38	106
1.2	ส. นครเนื่องเขต	3	20	26	49
2	อำเภอบางคล้า				
2.1	ทต.บางคล้า	35	23	43	101
2.2	ส. ปากน้ำ	6	17	36	59
3	อำเภอบางน้ำเปรี้ยว				
3.1	ส. บางน้ำเปรี้ยว	11	22	35	68
3.2	ส. คอนฉิมพลี	8	22	32	62
3.3	ส. บางขนาก	12	11	32	55
3.4	ส. ศาลาแดง	10	5	8	23
4	อำเภอบางปะกง				
4.1	ส. บางปะกง	11	24	23	58
4.2	ส. ท่าสะพาน	9	21	30	60
4.3	ส. บางวัว	15	22	36	73
4.4	ส. บางเกลือ	4	16	24	44
4.5	ส. ท่าข้าม	9	9	31	49
5	อำเภอบ้านโพธิ์				
5.1	ส. บ้านโพธิ์	10	14	35	59
5.2	ส. เทพราช	4	22	19	45
6	อำเภอพนมสารคาม				
6.1	ส. พนมสารคาม	16	26	27	69
6.2	ส. เกาะขนุน	17	23	27	67
6.3	ส. เขาคันทรง	6	5	10	21
7	อำเภอสนามชัยเขต				
7.1	ส. สนามชัยเขต	15	23	18	56
8	อำเภอแปลงยาว				
8.1	ส. แปลงยาว	5	16	20	41
8.2	ส. หัวสำโรง	8	8	8	24
8.3	ส. หุ้งสะเคา	4	6	19	29

บทบาทของชุมชนในจังหวัดละโว้โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก

แผนที่ 5.24	แสดงบทบาทของชุมชน
	บทบาทศูนย์กลาง
	บทบาทด้านการเกษตร
	บทบาทด้านอุตสาหกรรม

จากการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของชุมชน โดยทำการวิเคราะห์จากปัจจัยต่างๆ ทั้งทางด้านกายภาพ ประชากร และเศรษฐกิจ สามารถสรุปบทบาทและความสำคัญของแต่ละชุมชน จากการให้คะแนนความสำคัญ มีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

อำเภอเมือง

เทศบาลเมือง มีค่าปัจจัยด้านกายภาพ 38 คะแนน ด้านประชากร 30 คะแนน และด้านเศรษฐกิจ 38 คะแนน มีความสำคัญจัดอยู่ในลำดับความสำคัญที่ 1 จากค่าคะแนนการให้ความสำคัญ ที่ทำการวิเคราะห์จะมีค่าตัวเลขความสำคัญมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าเทศบาลเมืองเป็นเมืองศูนย์กลางของชุมชนมีอาณาเขตด้านทิศตะวันตกติดต่อกับกรุงเทพมหานครจึงได้รับอิทธิพลจากการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานอย่างต่อเนื่องจากกรุงเทพมหานคร มีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมหรือนิคมอุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย ตลาดการเกษตร และธุรกิจการเงินกระจายตัวอย่างทั่วถึงภายในชุมชน

สุขาภิบาลนครเนื่องเขต มีค่าปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 3 ประชากรเท่ากับ 20 และเศรษฐกิจเท่ากับ 26 มีความสำคัญในลำดับที่ 4 เป็นชุมชนที่มีการเกาะกลุ่มอยู่ริมน้ำ ลักษณะชุมชนเป็นชุมชนขนาดเล็กมีหน้าที่หลักเป็นศูนย์กลางชนบท พื้นที่ส่วนใหญ่ของชุมชนใช้เพื่อการประกอบเกษตรกรรมและปศุสัตว์

อำเภอบางคล้า

เทศบาลตำบลบางคล้า มีค่าปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 35 ด้านประชากรเท่ากับ 23 และเศรษฐกิจเท่ากับ 43 มีความสำคัญอยู่ในลำดับที่ 1 มีค่าผลรวมตัวเลขคะแนนความสำคัญมากเป็นอันดับสองรองจากเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา เทศบาลตำบลบางคล้าเป็นชุมชนศูนย์กลางเดิมในลักษณะของชุมชนริมน้ำ บทบาทเด่นของชุมชนเป็นศูนย์กลางการบริหารราชการระดับอำเภอ ศูนย์กลางการค้าส่ง และค้าปลีก รวมทั้งการบริการแก่ชุมชน

สุขาภิบาลปากน้ำ มีค่าคะแนนปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 6 ค่าคะแนนด้านประชากรเท่ากับ 17 และค่าคะแนนด้านเศรษฐกิจเท่ากับ 36 มีความสำคัญจัดอยู่ในลำดับที่ 3 ชุมชนตั้งอยู่ทาง

ตอนเหนือของเทศบาลตำบลบางคล้า มีลักษณะประชากรที่เบาบาง พื้นที่ส่วนใหญ่ของชุมชนเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและปศุสัตว์ บทบาทเด่นของชุมชนจัดอยู่ในรูปเกษตรกรรม

อำเภอบางน้ำเปรี้ยว

สุขาภิบาลบางน้ำเปรี้ยว มีค่าคะแนนปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 11 ค่าคะแนนปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 22 และค่าคะแนนปัจจัยด้านเศรษฐกิจเท่ากับ 35 มีค่าความสำคัญจัดอยู่ในลำดับที่ 2 พบว่าบทบาทเด่นของชุมชนเป็นศูนย์กลางระดับอำเภอและชุมชนใกล้เคียง พื้นที่ภายในชุมชนมีแหล่งน้ำอยู่หลายแห่ง ซึ่งคลองต่างๆ เหล่านี้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เพื่อการระบายน้ำ และเป็นเส้นทางคมนาคมระหว่างชุมชนด้วย เหมาะที่จะเป็นศูนย์กลางการบริหารทางการเกษตร

สุขาภิบาลคอนนิมพลี มีค่าคะแนนปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 8 ค่าคะแนนประชากรเท่ากับ 22 และเศรษฐกิจเท่ากับ 32 มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญจัดอยู่ในลำดับที่ 3 มีการเกาะตัวของประชากรอย่างหนาแน่นบริเวณริมคลองหกวา พบว่าบริเวณนี้เป็นแหล่งพาณิชยกรรมทางด้านสินค้าอุปโภคและบริโภคบริการภายในชุมชน บทบาทเด่นของชุมชนเป็นพื้นที่เกษตรกรรม

สุขาภิบาลบางขนาก มีค่าคะแนนปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 12 ค่าคะแนนปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 11 และเศรษฐกิจเท่ากับ 32 มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญจัดอยู่ในลำดับที่ 3 พื้นที่อาศัยและพาณิชยกรรมตั้งอยู่ปากคลองบางขนากและเรียงรายไปตามคลองแสนแสบ พื้นที่พาณิชยกรรมบริเวณนี้ส่วนใหญ่เป็นการให้บริการภายในชุมชน บทบาทเด่นของชุมชนเป็นพื้นที่เพื่อการเกษตรกรรม เนื่องจากสภาพพื้นที่ทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม และมีแหล่งน้ำหลายแห่งให้บริการชุมชน

สุขาภิบาลศาลาแดง มีค่าคะแนนปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 10 ค่าคะแนนปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 5 และเศรษฐกิจเท่ากับ 8 มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญเป็นลำดับที่ 5 เป็นชุมชนที่มีบทบาททางการเกษตร ลักษณะพื้นที่ในชุมชนเป็นที่ราบต่อเนื่องกับตำบลบางน้ำเปรี้ยว ตำบลบึงน้ำรักษ์ ตำบลคอนนิมพลี และอำเภอเมือง ลักษณะทางกายภาพเป็นพื้นที่ริมน้ำ มีคลองหลายคลองเป็นแหล่งน้ำให้บริการภายในชุมชน

อำเภอบางปะกง

สุขาภิบาลบางปะกง มีค่าปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 11 ค่าปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 24 และด้านเศรษฐกิจเท่ากับ 23 มีค่าคะแนนความสำคัญอยู่ในลำดับที่ 3 บทบาทเด่นของชุมชนเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมการเกษตร รวมทั้งเป็นศูนย์การค้าและบริการภายในชุมชน และเขตอิทธิพลใกล้เคียง เป็นชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการอีสเทิร์นซีบอร์ดอย่างมาก อุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็น โรงงานอัดมันเม็ค โรงงานไม้อัด อาหารสัตว์ น้ำปลา และเสื้อผ้าสำเร็จรูป ตั้งอยู่บริเวณริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 314 และ 334

สุขาภิบาลท่าสะอ้าน มีค่าปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 9 ค่าปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 21 และด้านเศรษฐกิจเท่ากับ 30 มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญอยู่ในลำดับที่ 3 บทบาทเด่นของชุมชนเป็นศูนย์กลางชนบทและเป็นที่ตั้งของอำเภอบางปะกง และหน่วยงานราชการระดับอำเภอ เป็นชุมชนดั้งเดิมตั้งอยู่ริมแม่น้ำบางปะกง

สุขาภิบาลบางวัว มีค่าปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 15 มีค่าคะแนนปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 22 และด้านเศรษฐกิจเท่ากับ 36 มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 บทบาทเด่นของชุมชนเป็นชุมชนอุตสาหกรรมดั้งเดิม มีการเกาะตัวอยู่บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 และถนนสายหลักของชุมชน

สุขาภิบาลบางเกลือ มีค่าคะแนนปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 4 ค่าคะแนนปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 16 และเศรษฐกิจเท่ากับ 24 เป็นชุมชนที่มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญลำดับที่ 4 บทบาทเด่นของชุมชนเป็นชุมชนศูนย์กลางชนบทและบทบาทด้านเกษตรกรรม

สุขาภิบาลท่าข้าม มีค่าปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 9 มีค่าคะแนนปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 9 และด้านเศรษฐกิจ เท่ากับ 31 เป็นชุมชนที่มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญในอันดับที่ 4 บทบาทของชุมชนเป็นชุมชนอุตสาหกรรมดั้งเดิม เพราะอยู่ใกล้แหล่งพลังงาน โรงงานไฟฟ้าบางปะกง อุตสาหกรรมกระจายตัวอยู่ตามริมแม่น้ำบางปะกง และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34

อำเภอบ้านโพธิ์

สุขาภิบาลบ้านโพธิ์ มีค่าปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 10 มีค่าคะแนนปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 14 และเศรษฐกิจเท่ากับ 35 มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญอันดับที่ 3 บทบาทเด่นของชุมชนเป็นด้านเกษตรกรรม

สุขาภิบาลเทพราช มีค่าปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 4 ค่าคะแนนปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 22 และค่าคะแนนปัจจัยทางเศรษฐกิจเท่ากับ 19 เป็นชุมชนที่มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญอันดับที่ 4 บทบาทเด่นของชุมชนเป็นภาคการเกษตร ทำฟาร์มเลี้ยงไก่ไข่ และบ่อเลี้ยงปลา

อำเภอพนมสารคาม

สุขาภิบาลพนมสารคาม มีค่าคะแนนปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 16 ค่าคะแนนปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 26 และค่าปัจจัยทางเศรษฐกิจเท่ากับ 27 เป็นชุมชนที่มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญอันดับที่ 2 ลักษณะชุมชนเป็นชุมชนศูนย์กลางอำเภอบทบาทหลักของชุมชนเป็นศูนย์กลางการค้าปลีกและค้าส่ง การบริการและอุตสาหกรรมบริการ โดยให้บริการแก่ประชาชนเมืองและชนบทในเขตอิทธิพลและชุมชนใกล้เคียง

สุขาภิบาลเกาะขนุน มีค่าคะแนนปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 17 ค่าคะแนนปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 23 และด้านเศรษฐกิจเท่ากับ 27 เป็นชุมชนที่มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 สุขาภิบาลเกาะขนุนเป็นชุมชนที่มีขนาดเล็ก บทบาทเด่นเป็นศูนย์กลางของชนบทในการบริการด้านการซื้อขายพืชผลทางการเกษตร การค้าและการบริการอื่นๆ ภายในชุมชน

สุขาภิบาลเขาหินซ้อน มีค่าปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 6 ปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 5 และปัจจัยด้านเศรษฐกิจเท่ากับ 10 เป็นชุมชนที่มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญอันดับที่ 5 ลักษณะของชุมชนจะมีการเกาะตัวบนเส้นทางคมนาคมสายหลัก พื้นที่ส่วนใหญ่ของชุมชนจะใช้เพื่อการเกษตร โดยเป็นพื้นที่ปลูกป่าเศรษฐกิจ คือ สวนป่ากิตติ นอกจากนี้ยังมีการใช้พื้นที่ในชุมชนเพื่อ

สถาบันการศึกษาการเกษตรและพื้นที่วิทยาลัยเกษตรกรรม รวมทั้งมีการใช้พื้นที่ของชุมชนเพื่อโครงการพัฒนาตามพระราชดำริอีกด้วย

อำเภอสนามชัยเขต

สุขาภิบาลสนามชัยเขต มีค่าปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 15 ค่าปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 23 และด้านเศรษฐกิจเท่ากับ 18 เป็นชุมชนที่มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญเป็นอันดับที่ 3 มีบทบาทเด่นของพื้นที่ในด้านการเป็นศูนย์กลางระดับอำเภอ การใช้พื้นที่เพื่อการเกษตรกระจายอยู่โดยรอบชุมชน และบริเวณที่ราบลุ่มทางฝั่งตะวันออกและสองฝั่งแควสียัด มีการใช้พื้นที่เพื่อการทำนา ทำไร่มันสำปะหลัง และสวนผลไม้เป็นส่วนมาก

อำเภอแปลงยาว

สุขาภิบาลแปลงยาว มีค่าปัจจัยทางกายภาพเท่ากับ 5 ค่าปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 16 และปัจจัยด้านเศรษฐกิจเท่ากับ 20 เป็นชุมชนที่มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญเป็นอันดับที่ 4 พื้นที่โดยทั่วไปของชุมชนเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีคลองชลประทานไหลผ่านชุมชน ส่วนใหญ่ชุมชนมีการใช้พื้นที่เพื่อการเกษตรกรรมและปศุสัตว์

สุขาภิบาลหัวสำโรง มีค่าปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 8 ค่าปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 8 และค่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจเท่ากับ 8 เป็นชุมชนที่มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญเป็นอันดับที่ 5 สภาพภูมิประเทศของชุมชนมีคลองชลประทานทางด้านตะวันตกของชุมชน บทบาทเด่นในพื้นที่เพื่อการเกษตรกรรม

สุขาภิบาลทุ่งสะเคา มีค่าปัจจัยด้านกายภาพเท่ากับ 4 ค่าปัจจัยด้านประชากรเท่ากับ 6 และค่าปัจจัยทางเศรษฐกิจเท่ากับ 19 เป็นชุมชนที่มีค่าคะแนนลำดับความสำคัญเป็นอันดับที่ 5 บทบาทเด่นชัดของชุมชนมีการใช้พื้นที่เพื่อเป็นศูนย์ราชการระดับอำเภอ

5.7 ผลกระทบของโครงการ ESB ต่อชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ 5) ซึ่งได้กำหนดพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออกเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมหลักและอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่นๆ อย่างสมบูรณ์ เพื่อรองรับการกระจายความเจริญจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑล นั้น จังหวัดที่มีบทบาทเด่นในการพัฒนาพื้นที่คือ ชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทรา กำหนดให้จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นเมืองรองซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของสถานที่ราชการและกระจายกิจกรรมต่างๆ จากกรุงเทพมหานครไปสู่พื้นที่ภาคตะวันออก เนื่องจากจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นจังหวัดซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานคร จึงได้รับอิทธิพลการกระจายความเจริญจากกรุงเทพมหานครได้ง่ายและรวดเร็ว ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อจังหวัดฉะเชิงเทราคือ

1. ด้านการให้บริการแก่ชุมชนในจังหวัดทั้งทางด้านการศึกษา โรงพยาบาล โรงแรม พบว่าการให้บริการในอัตราที่เพิ่มขึ้น ในด้านการศึกษาพบว่าชุมชนที่มีการให้บริการมากที่สุดคือ เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา มีสถานศึกษาให้บริการในชุมชนทั้งสิ้น 18 แห่ง โดยมีสถานศึกษาระดับวิทยาลัย 3 แห่ง ให้บริการอย่างทั่วถึงแก่ประชากรภายในจังหวัด จัดได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีความพร้อมในด้านการศึกษาพอสมควรมีสถานศึกษาจำนวนมากแห่งเพื่อรองรับความต้องการของประชากรในจังหวัด ในส่วนของโรงพยาบาลให้บริการแก่ชุมชนในจังหวัด นั้น พบว่า จังหวัดฉะเชิงเทรามีจำนวนโรงพยาบาลทั้งสิ้น 14 แห่ง เทศบาลตำบลบางคล้าเป็นชุมชนที่มีจำนวนโรงพยาบาลตั้งอยู่มากที่สุด รวม 4 แห่ง ให้บริการแก่ประชากรทั้งจังหวัด และพบว่าการให้บริการด้านโรงแรม นั้น ชุมชนที่มีการให้บริการมากที่สุด คือ เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา มีจำนวนโรงแรมให้บริการภายในชุมชนทั้งสิ้น 8 แห่ง เห็นได้ว่าชุมชนที่มีบทบาทเด่นชัดสามารถจัดเป็นชุมชนศูนย์กลางการให้บริการของจังหวัดฉะเชิงเทราคือ เทศบาลเมืองฉะเชิงเทราและเทศบาลตำบลบางคล้า

2. จำนวนสุขาภิบาลและเทศบาลภายในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่าการขยายตัวและดำเนินการจัดตั้งเพิ่มขึ้น ตั้งแต่ปี 2524 เป็นปีซึ่งเริ่มแผนงานพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จังหวัดได้มีการจัดตั้งสุขาภิบาลขึ้นใหม่จำนวน 5 สุขาภิบาล คือ สุขาภิบาลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว ,

สุขาภิบาลท่าข้าม อำเภอบางปะกง ,สุขาภิบาลเขาหินซ้อน อำเภอนมสารคาม ,สุขาภิบาลหัวสำโรง และสุขาภิบาลทุ่งสะเดา อำเภอบางปะกง นอกจากนี้จังหวัดฉะเชิงเทรามีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครอง 2 แห่ง จากรูปแบบกิ่งอำเภอเป็นรูปแบบอำเภอ คือ อำเภอราชสาส์นและอำเภอท่าตะเกียบ การเพิ่มขึ้นของสุขาภิบาลในจังหวัดเพื่อความสะดวกในการบริการและบริหารชุมชนให้ เป็นไปได้ง่ายยิ่งขึ้น

3. การลงทุนด้านอุตสาหกรรมในปัจจุบัน พบว่าจังหวัดฉะเชิงเทรามีการลงทุนในอัตราที่ เพิ่มขึ้น มีการก่อตั้งนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะกง คือ นิคมอุตสาหกรรม เวลโกรว์ และนิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ซิตี้ ในเขตพื้นที่อำเภอบางปะกง การก่อตั้งของนิคมอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่นี้ได้รับผลต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบโครงข่ายเชื่อมโยงระหว่างอนุภาค ตะวันออกกับภูมิภาคอื่น เส้นทางหลักซึ่งใช้ในการขนส่ง คือ เส้นทางหลวงแผ่นดิน 34 (บางนา - บางปะกง) , เส้นทางหลวงแผ่นดิน 331 (ฉะเชิงเทรา - สัตหีบ) และเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 จากการก่อตั้งนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และโรงงานอุตสาหกรรมตามเส้นทางคมนาคมสายหลักต่างๆ ส่งผลให้ระบบชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทรามีความเป็นชุมชนเมืองมากยิ่งขึ้น เช่น ชุมชนท่าสะพาน, ชุมชนบางวัว, ชุมชนท่าข้ามและชุมชนบางปะกง ตั้งอยู่ในอำเภอบางปะกง รวมทั้ง ชุมชนทุ่งสะเดา, ชุมชนหัวสำโรงและชุมชนแปลงยาว อำเภอบางปะกง โดยชุมชนเหล่านี้มีบทบาท การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและบริการมากขึ้น

4. โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกก่อให้เกิดการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเส้นทางคมนาคมทางบกที่เชื่อมระหว่างกรุงเทพมหานครและพื้นที่ภูมิภาคตะวันออก ซึ่งมีจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นเมืองหน้าด่านในการเชื่อมโยงพื้นที่ทำให้จังหวัดฉะเชิงเทราได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ระบบชุมชนที่ตั้งอยู่ตามเส้นทางคมนาคมสายหลักมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ได้แก่

- เส้นทางคมนาคมสาย 34 (บางนา - บางปะกง) ซึ่งได้รับการพัฒนาเส้นทางจากเดิม มี 2 ช่องจราจรต่อทิศทาง เป็น 5 ช่องจราจรต่อทิศทาง ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาจากเส้นทางสายนี้คือ ชุมชนบางวัว ,ชุมชนบางปะกง และชุมชนท่าข้าม ในอำเภอบางปะกง

- เส้นทางคมนาคมสาย 331 (ฉะเชิงเทรา - สัตหีบ) ได้รับการพัฒนาให้มีเส้นทางเป็น 4 ช่องจราจร ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาจากเส้นทางสายนี้คือ สุขาภิบาลหัวสำโรง, สุขาภิบาลทุ่งสะเตา อำเภอบางปะกง

- เส้นทางคมนาคมสาย 304 (มีนบุรี - ฉะเชิงเทรา - พนมสารคาม) เส้นทางนี้ได้รับการพัฒนาให้มี 4 ช่องจราจร ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาจากเส้นทางสายนี้คือ เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอมือง ,เทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า และสุขาภิบาลพนมสารคาม อำเภพนมสารคาม

- เส้นทางคมนาคมสาย 314 (ฉะเชิงเทรา - บางปะกง) ได้รับการพัฒนาเส้นทางให้มี 4 ช่องจราจร ชุมชนที่ได้รับการพัฒนาจากเส้นทางสายนี้คือ ชุมชนท่าสะพาน อำเภอบางปะกง และเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา อำเภอมืองฉะเชิงเทรา

5.8 บทบาทของชุมชนในจังหวัดฉะเชิงเทราที่รองรับโครงการ ESB

การพัฒนาพื้นที่ในอนุภาคชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นฐานอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศ ที่เป็นการกระจายการพัฒนาจากบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกไปสู่พื้นที่ตอนในให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง โดยมีระบบชุมชนที่สัมพันธ์กันและการเชื่อมทางเศรษฐกิจ ตามระบบโครงข่ายคมนาคม เชื่อมโยงกลุ่มชุมชนให้ประสานเข้ากับโครงการขนาดใหญ่

การวิเคราะห์ศักยภาพของระบบชุมชนต่างๆ ของจังหวัดฉะเชิงเทราด้านศักยภาพประชากร และลักษณะทางเศรษฐกิจการค้าของชุมชน ทำให้ทราบถึงลำดับและบทบาท ความสำคัญของชุมชน ทำหน้าที่ส่งเสริมบทบาทของจังหวัด ในขณะเดียวกันชุมชนศูนย์กลางของจังหวัดฉะเชิงเทราทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางส่งเสริมให้อนุภาคของชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาเป็นลักษณะการพึ่งพากันและกันจากระบบเล็กไปสู่ระบบใหญ่

ชุมชนที่มีความสำคัญอันดับที่ 1 ได้แก่เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนมีกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่และเชื่อมโยงระบบชุมชนต่าง ๆ ในจังหวัดตามโครงข่ายคมนาคมมีลักษณะการกระจายกิจกรรมไปสู่พื้นที่ซึ่งมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 เป็นเส้นทางเชื่อมโยงการกระจายมายังพื้นที่ ประกอบกับเป็นเมืองศูนย์กลางที่มีแรงดึงดูดทำให้เมืองมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ไปทางด้านทิศตะวันออกผ่านอำเภอบางคล้า แยกทางทิศเหนือตามเส้นทางหลวง 3121 ประมาณ 6 กิโลเมตรเข้าสู่ชุมชนบางคล้า ซึ่งเป็นชุมชนที่มีความสำคัญรองลงมาจากเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ในพื้นที่ชุมชนเป็นชุมชนศูนย์กลางเดิม เป็นศูนย์กลางการตลาดค้าส่งและค้าปลีก การเงิน และการบริการของชุมชน การขยายตัวของชุมชนเป็นตลาดการเกษตร ตลาดสินค้าอุปโภคและการบริโภค การพัฒนาอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 เข้าไปยังพื้นที่อำเภอพนมสารคาม ผ่านชุมชนพนมสารคามมีความสำคัญอันดับ 2 ลักษณะของชุมชนเป็นชุมชนศูนย์กลางอำเภอ มีบทบาทในกลางเป็นศูนย์กลางการค้าและการบริการ การบริหารราชการระดับอำเภอ ศูนย์กลางบริการด้านการเกษตร อุตสาหกรรมต่อเนื่องการเกษตร และอุตสาหกรรมแปรรูปทางการเกษตรมีเขตอิทธิพลครอบคลุมอำเภอที่อยู่โดยรอบไปอีกประมาณ 20 กิโลเมตรจะเข้าเขตชุมชนเขาหินซ้อน ในอำเภอพนมสารคาม ที่มีความสำคัญอันดับที่ 5 มีบทบาททางด้านการพัฒนาเกษตรกรรม มีโครงการพัฒนาตามพระราชดำริ และสถาบันการศึกษาทางการเกษตรการขยายตัวของชุมชนเป็นไปตามเส้นคมนาคมสายหลัก ระดับการค้าและการบริการเป็นการบริการภายในชุมชนและผู้สัญจรไปมา ต่อไปยังจังหวัดปราจีนบุรี

ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3245 ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของที่ว่าการอำเภอพนมสารคามเป็นที่ตั้งของชุมชนเกาะขนุนมีความสำคัญอันดับที่ 2 ชุมชนที่มีหน้าที่หลักเป็นศูนย์กลางชนบทให้บริการรับซื้อพืชผล ผลผลิตทางการเกษตร การค้าและบริการสำหรับชุมชน โดยสามารถเชื่อมโยกับชุมชนสนามชัยเขตทางด้านทิศใต้ประมาณ 10 กิโลเมตร ลักษณะของชุมชนเป็นชุมชนที่มีความสำคัญอันดับที่ 3 การขยายตัวของชุมชนไปตามเส้นทางสายหลัก การประกอบกิจกรรมในชุมชน

เป็นภาคการเกษตร บริเวณที่ลุ่มทางฟากตะวันออกและสองฝั่งแควสียัดเป็นพื้นที่ทำนา ทำไร่มันสำปะหลัง และสวนผลไม้

ด้านทิศเหนือของศูนย์กลางจังหวัดตามเส้นทางโครงข่ายทางหลวงจังหวัด 3200 ไปยังอำเภอบางน้ำเปรี้ยวมี 4 ชุมชน คือ สุขาภิบาลบางน้ำเปรี้ยว มีค่าความสำคัญอันดับที่ 2 สุขาภิบาลคอนฉิมพลี และสุขาภิบาลบางขนากมีค่าความสำคัญอันดับที่ 3 สุขาภิบาลศาลาแดง มีค่าความสำคัญอันดับที่ 5 ลักษณะกิจกรรมเป็นกิจกรรมทางการเกษตรแหล่งผลิตข้าวและไม้ผล มีระบบโครงข่ายคมนาคมทางบกเบาบางพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นคลองและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร โดยสุขาภิบาลบางน้ำเปรี้ยวเป็นศูนย์กลางอำเภอและการบริหารทางการเกษตรให้บริการเขตอิทธิพลภายในอำเภอบางน้ำเปรี้ยว ซึ่งมีโครงข่ายคมนาคมสายรองคือทางหลวงจังหวัด 3120 และทาง รพช. เส้นทางที่มีความสำคัญคือ ทางรถไฟสายฉะเชิงเทรา - คลองสิบเก้า เป็นการเปิดพื้นที่ทางด้านทิศเหนือในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว คือ สุขาภิบาลบางขนาก แนวโน้มการขยายตัวของชุมชนมีการขยายตัวลงมาทางด้านใต้ของชุมชน

จากศูนย์กลางของจังหวัดไปทางทิศใต้ ตามโครงข่ายคมนาคม ทางหลวงแผ่นดิน 314 ฉะเชิงเทรา - บางปะกง ในย่านถนนเส้นนี้มีการก่อตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมสูง เป็นโครงข่ายที่ไปบรรจบกับทางหลวงหมายเลข 3 และ 34 ในชุมชนสุขาภิบาลบางวัว สุขาภิบาลบางปะกง สุขาภิบาลท่าข้าม และสุขาภิบาลท่าสะพาน ในอำเภอบางปะกง มีบทบาททางด้านอุตสาหกรรมที่กระจายตามเส้นคมนาคมสายหลัก ที่ได้รับผลพวงจากการพัฒนาโครงข่ายโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก เช่นเดียวกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 ระบบโครงข่ายนี้ส่งผลให้สุขาภิบาลแปลงยาว มีความสำคัญอันดับที่ 4 ถึงแม้ว่าจะมีโครงการนิมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ คือเกตเวย์ (GATEWAY CITY) เกิดขึ้นในอำเภอแปลงยาว แต่ก็อยู่ห่างจากชุมชนไปประมาณ 10 กิโลเมตร มีความสมบูรณ์ในตัวโครงการ ความเปลี่ยนแปลงในชุมชนจึงมีน้อย การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรยังกระจายอยู่โดยรอบชุมชน สุขาภิบาลหัวสำโรง มีความสำคัญอันดับที่ 5 เป็นสุขาภิบาลที่ตั้งใหม่ การใช้ประโยชน์ของที่ดินเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและปศุสัตว์ สุขาภิบาลทุ่งสะเดา มีความสำคัญ

อันดับที่ 5 เป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอแปลงยาว และหน่วยราชการต่าง ๆ ระดับอำเภอ พื้นที่ส่วนใหญ่จึงเป็นพื้นที่ส่วนราชการ

สุขาภิบาลบ้านโพธิ์ มีลักษณะเป็นชุมชนริมน้ำ การเชื่อมโยงของพื้นที่ยังมีน้อย มีการกระจายความเชื่อมโยงมายังพื้นที่ทางทิศตะวันออกตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 315 และทางรถไฟสายฉะเชิงเทรา - ศรีราชา กิจกรรมในชุมชนเป็นลักษณะการเกษตร และอุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร

สุขาภิบาลนครเนื่องเขต สุขาภิบาลศาลาแดง สุขาภิบาลเทพราช เป็นลักษณะชุมชนโคกเดี่ยว มีการเชื่อมโยงของพื้นที่โดยใช้เส้นทางคมนาคมทางน้ำ จึงมีบทบาททางด้านการเกษตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย